

శతకాలు

భక్తి,జ్ఞాన,నీతి

శతక సముచ్చయము-2

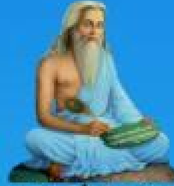
సదాశివ సమారంభాం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

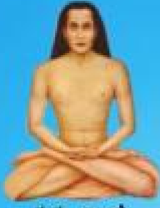

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

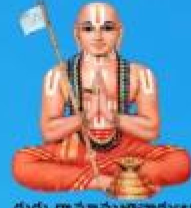
శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాబాజీ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

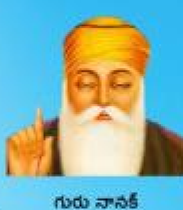

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

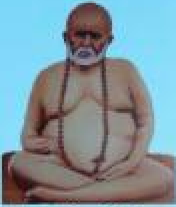

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు త్రైలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాబా

గురు అరబిందో

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

నన్ను "నేను" తెలుసుకోవటానికి

నన్ను "నేను" మార్చుకోవటానికి

"నేను" గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంధాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంధాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంధాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంధాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకి దాదాపు **5000** పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా http://www.new.dli.ernet.in), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(https://archive.org), గూగుల్ వెబ్ సైట్(https://www.google.co.in), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(http://www.microsoft.com) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంధాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటే, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంధాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: http://www.new.dli.ernet.in లేక http://www.dli.ernet.in
2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: http://www.sairealattitudemanagement.org
3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com
సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement
సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంద వీడియోలు: https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంధపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2040100047246

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం **ఉచితంగా eBook** రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంధముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Sai**R**eal**A**ttitude**M**anagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

* సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు *

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

http://www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India: In ×

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home | Vision | Mission | Goals | Benefits | Content Selection | Current Status | People | Funding | Copyright Policy | FAQ | RFP

Books Journals Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title: Ramayanam
Author:
Year: to
Subject: Any Subject
Language: Telugu
Scanning Centre: Any Centre
Clear | Search

Presentations and Report
Statistics Report
Status Report
Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

DLI

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI New!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD,Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity NEW!

Title Beginning with.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Author's Last Name

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Year

1850-1900 | 1901-1910 | 1911-1920 | 1921-1930 | 1931-1940 | 1941-1950 | 1951-

Subject

Astrophysics | Biology | Chemistry | Education | Law | Mathematics | Mythology | Religion | For more subjects...

Language

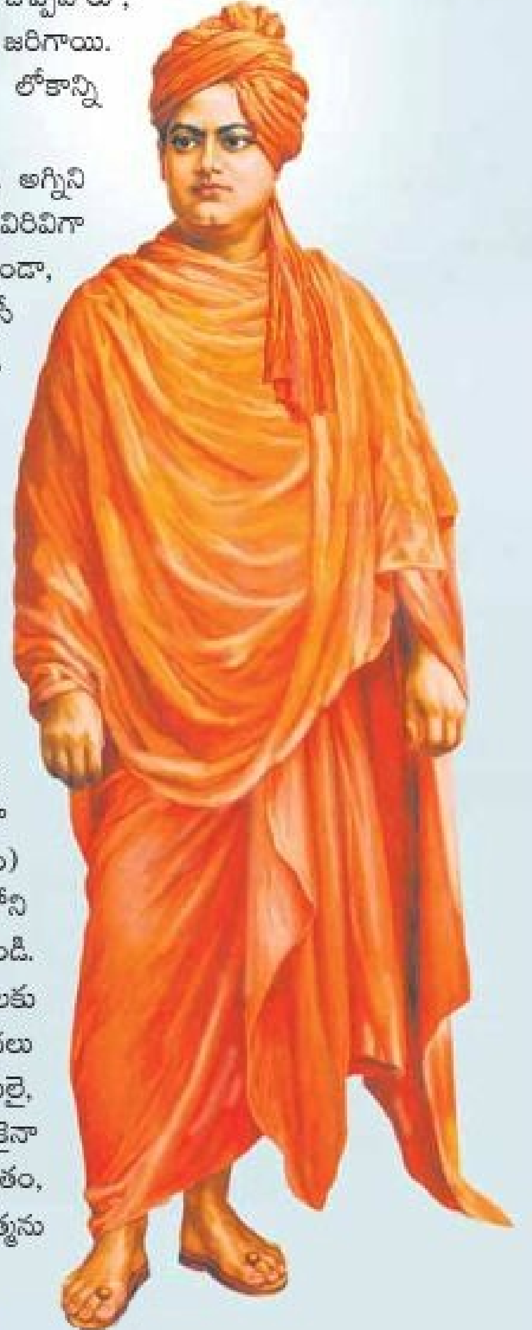
Sanskrit | English | Bengali | Hindi | Kannada | Marathi | Tamil | Telugu | Urdu

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్ప్రచురణము-సంఖ్య-౩౨.

శ్రీరస్తు.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

అనేకపూర్వకవులచే రచియింపఁబడిన శతకములు.

పరిషత్పత్త్రికనుండి పునర్ముద్రితము.

కా కి నా డ.

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారిచేఁ బ్రకటింపఁబడినది.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1933.

వెల ౧౦ అణాలు.

శ్రీరస్తు.

శతకసముచ్చయము.

ద్వితీయభాగము.

ఇందుఁ బదిశతకములు గలవు.

మొదటిది — రామకృష్ణమూర్తిశతకము.

అసంపూర్ణము. కవిపేరు తెలియదు 70 పద్యములు మాత్రము కలవు. దీనిని బ్ర॥ పత్యావోలు రాధామాధవరావుగారిచ్చిరి ఆటవెలఁదులు. "రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి" అని మకుటము. పుట ౧-౩.

రెండవది — అగస్త్యేశ్వరశతకము.

సంపూర్ణము, మల్లఁపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు రచియించినది. మకుటము నాల్గవచరణమున 'పెదనామాభిధాన శివపురావాస్యాద్యగస్త్యేశ్వరా" అని యుండుటచే యతి సర్వత్ర "శ్వా"కు రెండక్షరముల నియమముతో నున్నది. జగ్గయ్యపేట నివాసులు బ్ర॥ శ్రీ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారు పంపినది. పెదన గ్రామములోని యీశ్వరుని కంకితము. నడుమ నడుమఁ గొన్నిపదములు లోపించినవి. వృత్తములు. పుట ౪-౨౧.

మూఁడవది:— మన్నారుకృష్ణశతకము.

పైఁడిపాటి వేంకట నృసింహాకవి రచించినది పోలూరిలోని మన్నారు కృష్ణస్వామి కంకితము. "చారుతరము దక్షిణ పోలూరివాస, వారితామిత తృష్ణ మన్నారుకృష్ణ" అని మకుటము. బళ్ళారిమండలము, హరపనహళ్ళిలోని బ్ర॥ పాలపూఁడి నృసింహ శాస్త్రిగారివలన లభించినది. సీసములు పుట ౨౨-౪౩.

నాల్గవది:— శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

కవి శ్రీమత్తిరుమల నల్లాన్ చక్రవర్తుల సంపత్కుమార శ్రీనివాస వేంకటాచార్యులు. ఏకప్రాస కందములు. కవివృత్తాంతము సంగ్రహముగ శతకము చివరఁ జేర్పఁబడినది. అది జగ్గయ్యపేట నివాసులు శ్రీమాన్ తిరుమలైనల్లాన్ చక్రవర్తి సంపత్కుమార వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు శతకముం బంపుచు వ్రాసినది. పుట ౪౪-౫౧.

ఐదవది:— శ్రీశ్యామలాంబాశతకము.

రెండవశతకము నగు అగస్త్యేశ్వరశతకమును రచియించిన మల్లికార్జున పండితారాధ్యులు రచియించినదియె. సీసపద్యము. పెదనపురీలలామ రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ "అని మకుటము. జగ్గయ్యపేట బ్ర॥ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారంపినది. పుట ౫౨-౬౮.

ఆఱవది:—కంచియేకాంబ్రలింగశతకము.

తొంబదినాల్గు పద్యములు మాత్రమే కలవు. పరిషత్పుస్తకభాండాగా [illegible] దత్తకుండలములతో సంపాదింపఁబడినది. కవిపేరు తెలియదు "మదన [illegible] మహితక్షమాశ్రితాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ" అని మకుటము గల సీసములు. పుట ౬౯-౭౬.

ఏడవది:—తిరుమల శ్రీవేంకటేశశతకము

[illegible] భగవచ్ఛాస్త్రి కృతము. రేఫప్రాస కందములు. 'తిరుమల [illegible] ప్రియ [illegible] ధీశా" అని మకుటము ఇక్కవి గోవిందశతకమునుగూడ [illegible] జేసియు నియమములు చెప్పి. కవినిగూర్చి ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి [illegible] "...భగవచ్ఛాస్త్రులుగారు క్రీ. 1894 ప్రాంతమున జగ్గయ్య [illegible] వేదోక్తముగఁ బౌరహిత్యద్రావిడబ్రాహ్మణులతో నొనర్చిన సంగ్రా [illegible] మహావ్యాసములు, నాఁటికే వారికి షష్టిపూర్తియైనది. [illegible] యునవే 1 యీ తిరుమలగిరి వేంకటేశశతకము 2. గోవిందశతకము, 3. [illegible] విజయము (హరికథ) మున్నగు తెలుఁగు కృతులు రచియించినారు. వీరు సంస్కృతమున స్తోత్రములు, ఉపన్యాసములు పెక్కులు వ్రాసియుండిరి. [illegible] లున్నారు. వారికడనే కొన్ని పత్రములు సేకరించి వ్రాసి యీరెండు [illegible] పరిషత్తునకు సమర్పించుకొను భాగ్యము నేను గాంచితిని." అని. పుట ౭౭-౯౪.

ఎనిమిదవది —మనోహరశతకము.

[illegible] ప్రాసయుతోత్పలమాలలు-పరశురామపంతుల రామమూర్తికవి. "[illegible] లపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా" అని మకుటము. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోనిది. పుట ౯౫-౧౦౬.

తొమ్మిదవది:—మనశ్శతకము.

పరశురామపంతుల లింగమూర్తికవి ? కందములు. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోనిది. పుట ౧౦౭-౧౧౪.

పదియవది:—శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

"రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ" అని మకుటము. కొమరరాజు రామలింగార్యకవికృతము. సీసపద్యములు. పరిషత్పుస్తకభాండాగారములో నున్నదానికిఁ బ్రతి పుట ౧౧౫-౧౩౨.

శతకసముచ్చయము

ద్వితీయభాగము.

---

౧. రామకృష్ణమూర్తిశతకము

— ఆటవెలఁదులు —

* * * * * *

అగ్గమందునున్న యాత్మతోఁబోరాడఁ, జన్నిబాలు నిందసేయఁజనునె
జ్ఞానియనుచు నీవు జనులదూషింపకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౧

నామరూపసహితనానాప్రపంచంబు, శ్రోత్రనేత్రములకుఁ జూపుచాలి
జూచుచున్న నీవె చూడంగ బ్రహ్మంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨

పాలలోననుండి బైటఁదీసినవెన్న, పాలఁ గలిసిపోదు పాలనున్న
జ్ఞాని కలసిపోఁడు సంసారముననున్న, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౩

ఉప్పుఁగల్లుఁజూడ గొప్పవారాశిలోఁ, గలసిపోయి మరలఁ గానరాక
బ్రహ్మమందు నీప్రపంచ మావిధమయ్యె, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౪

దురదమంటయుఁగల కురుపువంటిదిచుమీ, సుఖముదుఃఖమొందు స్థూలతనువు
కౌషధంబువంటి దాత్మయోగం బది, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౫

జలధినున్నచేఁప జలమునకై యటుఁ, దిరుగఁబోనె యన్యదేశములకుఁ
దన్నునిండుకొన్న తత్త్వంబు వెదకెదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౬

భూమియందెపుట్టి భూమియందె పెరిఁగి, భూమియందె యణఁగు భూరుహములు
ఆత్మయందు జగములావిధంబుగ నాయె, రామ. ౭

లింగదేహమనెడు పొంగుజ్వరంబున, సంధివలెను మాయ జగతిఁ బుట్టె
దానికౌషధంబు తగురాజయోగంబు, రామ. ౮

ఆత్మఁదెలియనట్టి యాచార్యుఁదెలిసిన, ఫలముదప్పిపోను బ్రహ్మకైన
నూరుపేరులేక యుండంగవలసెరా, రామ. ౯

నిన్ననేఁడుఁబుట్టి నిక్కుచు నీల్గుచు, నున్నవారె యెందునున్నవారు
యుందుఁ జిన్నపెద్ద లెవ్వరు చెప్పుమా, రామ. ౧౦

పందిరూపు గొనుచుఁ బాతాళమునకేగి, శివునిపాదములకుఁ జేరఁడాయె
నట్టివిష్ణుఁ డేమి యధికుండు చెప్పుమా, రామ. ౧౧

దేవుఁ డనుచు బ్రహ్మదేవునిఁ జెప్పకు, దేవుఁడైన వామదేవుచేతి
దెబ్బచేత శిరసు దెగ నిలఁ బడెనేమి, రామ. ౧౨

శివుఁడు దేవుఁ డనుచుఁ జెప్పకు నాతోడ, శివుఁడు దేవుఁడైన సిగ్గులేక
పాఱిపోవనేల భస్మాసురునిభీతి, రామ. ౧౩

బ్రహ్మదేవునితల బ్రద్దలైపోను శం, కరుని యిల్లు వల్లకాడుగాను
వీరు వేల్పులనుచు వెఱ్ఱులపుట్టిరా, రామ. ౧౪

దేహమందున్న దేవునిగానక, దేవులాడనేల దేశమెల్ల
యెండమావులందు నిండేఱు భ్రమలేల, రామ. ౧౫

గురుఁడు బ్రహ్మమఱియు గురుఁడు విష్ణుండును, గురుఁడె త్రిపురదైత్యహరుఁడు సుమ్మి
గురుఁడు కేవలంబు పరమాత్మగానమ్మ, రామ. ౧౬

గురువులనఁగ నెవరో గురుని దేహపంబో, గురుని జూతునంచుఁ గోరువాఁడు
శ్రీగురుప్రసాదసిద్ధికిఁ బాత్రుఁడు, రామ. ౧౭

గురువు గురువనెదరు గురు వెక్కడున్నాఁడు, ఆత్మ దెలుపువాఁడె యాదిగురువు
ఆత్మదెలియఁగానె యాగురువ్వతానాయె, రామ. ౧౮

మాయమాయ యనఁగ మాయెక్కడున్నది, మనసు తనకుఁ బెద్దమాయగాక
మనసుగెలిచినట్టి మనుజుండె దేవుండు, రామ. ౧౯

దేవుఁ డనగ వేఱె దేశాంతరంబున, వెదకఁబోవఁ గలఁడె వెఱ్ఱిగాని
వెదకువాఁడు నెవఁడో వివరించి చూడరా, రామ. ౨౦

విశ్వమునకులోన వెలుపల నెడలేక, యున్నవాఁడు దేవుఁ డన్నవాఁడు
వానిఁ జూడఁబోయి వాఁడె వాఁడాయెరా, రామ. ౨౧

నూకగింజగానలేకను గాడిద, పుట్టెఁ డూఁక కలయ బొక్కినట్లు
సారమెఱుఁగలేని శాస్త్రపారము లేల, రామ. ౨౨

చక్రధారు లనఁగ శైవమతస్థులు, నేమొకాని మఱి సహింపలేరు
చక్రధారిగాని జనుఁ డొక్కఁడును లేఁడు, రామ. ౨౩

లింగధారు లనఁగ వెంగలి వైష్ణవు, లొప్పలేరు నిజము చెప్పలేరు
లింగధారిగాక లేఁడ యెవ్వాఁడును, రామ. ౨౪

మాయగాని యిదియు మంత్రంబులనుబోవ, గ్రహము తేలుపాముగాదు సుమ్ము
బ్రహ్మవిద్యలేని పరువులింకేటికి, రామ. ౨౫

నీచఘనము లనక నిను దిగంబరుఁ జేసి, ఒట్టబైల విసరి పాఱవైచె

గుణవిహీనుఁ డితఁడు గురు నిఁక నుంచకు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౬

గొప్పవాఁడు నొకఁడు కొద్దివాఁ డొకఁడని, తోఁచకున్నవాఁడు దొడ్డవాఁడు
చావుఁ బుట్టుకయును సమము లందఱకును, రామ. ౨౭

తన్నుఁ గన్నయట్టి తల్లిదండ్రుల జన్మ, మెఱుఁగ లేఁడు మీఁద నే మెఱుఁగుఁ
బూర్వకథలు చెప్పి షోకిల్లుపోనేల, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౮

బ్రహ్మ మిది యటంచుఁ బట్టి చూపించిన, జ్ఞానికానివాఁడు కానలేఁడు
అంధుఁడైనవాఁడు నాదిత్యుఁ గాంచునా, రామ. ౨౯

లేనివస్తువందు లేనట్లు దెలిసిన, యపుడె యున్న దున్నయట్లు దెలియు
గల యబద్ధ మనుట కాదె జాగరణంబు, రామకృష్ణమూర్తి. ౩౦

తాను ముక్తినొందఁ దనతోఁ బ్రపంచంబు, ముక్తి నొంద దనుట యుక్తిగాదు
నిదుర చెదరినపుడు చెదరవే కలలన్ని, రామ. ౩౧

దేశకాలము లఁట దేహేంద్రియము లఁట, పుట్టి పెరిఁగి చచ్చిపోవుట లఁట
కడువిచిత్ర మిట్టి కలఁ జూచి నమ్మకు, రామ. ౩౨

ఉన్న బరువు మోయనోపనివారలు, దానికన్న బరువు దాల్ప నేల
ముక్తిగోరి శాస్త్రములు నేర్వగా నేల, రామ. ౩౩

బొంకననుచు వ్రతముఁబూనిన యాదొడ్డ, ధర్మరాజు వ్రతము దప్పిపోయె
నింక నేమి వ్రతము లీనరాధములకు, రామ. ౩౪

విష్ణులోక మనుచు వేఱుగాఁ జెప్పుట, విష్ణువైరబుద్ధి వైష్ణవులకు
విష్ణుమయముగాదె విశ్వంబు సకలంబు, రామ. ౩౫

విష్ణుగీతమైన వేదాంతవాక్యంబు, విననివాని దేమి విష్ణుభక్తి
భర్తమాట వినని పడఁతి పతివ్రతా, రామ. ౩౬

పరమగురుని ప్రేమ భక్తివైరాగ్యముల్, కలుగువారియందుఁ గలిగి యుండు
పాలుగుడుచుచున్న పడఁతులు పతికేల, రామ. ౩౭

మోహబంధనంబు మొదటికే తెగకున్న, దేహబంధనమ్ము తెగదుసుమ్ము
సిగ్గువదలిపోక చీరలు వదలవు, రామ. ౩౮

బ్రహ్మమైనఁగాని ప్రారబ్ధకర్మంబు, తప్పిపోవ దెంత తన్నుకొన్నఁ
దన్నివృత్తికొఱకుఁ దాత్పర్యము లవేల, రామ. ౩౯

దేహ మనెడు దొడ్డదేవాలయమునందు, దేవుఁ డొకఁడు గలఁడు జీవుఁ డనఁగ
జ్ఞానపుష్పమాలఁ బూని పూజింపుము, రామ. ౪౦

దేహమంటె కలఁడు దేవుండనెడువాఁడు, దేహమందె యునికిఁ దెలియఁబోఁడు
అఖిలదేహములకు నాధార మాతఁడు, రామ. ౪౧
చదువు చదువవచ్చుఁ జదువునం దర్థంబు, తప్పకుండ విప్పి చెప్పవచ్చు
భావ మెఱుఁగువాఁడు బ్రహ్మవిద్వాంసుండు, రామ. ౪౨
క్షేత్రతీర్థములకు సేవింపఁబోవచ్చు, శిలలఁ జూచి పూజ సేయవచ్చు
నిన్ను నీవె తెలిసి నిజమైన గతినొందు, రామ. ౪౩
తల్లిదండ్రిపుత్త్రదారాదికంబును, గల దటంచుఁ జాలగర్వపడకు
కోమటైనఁ గలదు దొడ్డభాగ్యమెగాదు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౪౪
పుస్తకంబు కాలిపోయిన దానిలో, గ్రంథమింత యైనఁ గాలిపోదు
తనువులెన్ని చనినఁ దాఁ జావఁ డెపుడును, రామకృష్ణ. ౪౫
వేదవిదులు కోరి విధించిన స్వర్గాది, ఫలమునందు నీకు భ్రాంతియేల
మక్కువేల పుట్టెఁ ముక్కిన కూటికి, రామకృష్ణ. ౪౬
స్వర్గనరకహేతుసకలకర్మాటవిఁ, బరమయోగవహ్నిపాలుచేసి
విశ్వమంత గెలిచి వెలుఁగు బ్రహ్మంబవై, రామకృష్ణ. ౪౭
ఫలము గల దటంచు భ్రాంతిచేఁ గర్మంబు, లాచరించుటెల్ల నీచవృత్తి
ఆజ్యధారచుమ్మి యజ్ఞానవహ్నికి, రామకృష్ణ. ౪౮
జననమరణరూపసంసారదుఃఖంబు, తెలివిపుట్టినపుడె తీఱిపోదె
స్వప్నమందుఁ గన్న సంకటంబులువోలె, రామ. ౪౯
వత్సరములు విద్య వర్ణాశ్రమాదులు, గలుగువాఁడు పెద్దగాఁడు చుమ్మి
యున్నవస్తు నెఱిఁగి యున్నవాఁడే పెద్ద, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౫౦
ఆత్మ నెవ్వఁ డెఱుఁగు నతఁడె బ్రహ్మణ్యుండు, ఆత్మ నెవ్వఁ డెఱుఁగఁ డతఁడు మాల
యిన్ని వర్ణములకు నేర్పాటు చూడుమా, రామ. ౫౧
ఆత్మ నెఱుఁగకున్న నాబ్రహ్మతో నైనఁ, జెలిమిసేయఁబోవ సిగ్గుగాదె
సత్య మెఱిఁగియున్న చండాలు సేవింపు, రామకృ. ౫౨
నామరూపములను నానావిధంబుల, నున్నఁగాని జీవుఁ డొక్కరూపు
పశువు వేఱుగాని పాలొక్కరూపంబు, రామ. ౫౩
ఒక్కయవయవంబె యొప్పునే దేహమై, యన్నియవయవంబు లగుటఁగాని
ప్రాణు లన్ని గూడఁ బరమాణురూపంబు, రామ. ౫౪
తెలివిలేనివాని బలిమిని దెప్పించి, దివ్యమోక్షపదవి దెలుపుటెల్ల

సరిగఁ జెవిటియొద్ద శంఖ మూఁదినయట్లు, రామకృష్ణమూర్తిరమ్యకీర్తి. ౫౫

గతి యెఱుంగలేక కైలాసవైకుంఠ, లోకములకుఁ బోవ లోలుఁ డగుచు
మతములందుఁ బుట్టి మతిచెడితిరుగును, రామ ౫౬

బ్రహ్మవిష్ణుశివులు పతు లఁట లోకంబు, పుట్టి పెరిఁగి చచ్చిపోవుటకును
గార్యమందు నెవఁడుఁ గానంగరాఁడేమి, రామ. ౫౭

నదిని దిరుగుచున్న నావపైవానికి, నొడ్డుమీఁద నున్నయూరు దిరుగు
అట్లు మనసు భ్రాంతి నఖిలవిభ్రాంతులు, రామ. ౫౮

భూమినున్న జలము భూమిగుణంబులఁ, బొందినట్లు మనసుపొందుచేత
మనసుధర్మమెల్ల మానదు తనకును, రామ. ౫౯

కట్టబట్టవలెనె కట్టుచు విప్పుచు, నట్టితనువులందుఁ గట్టువడక
యెప్పటట్ల నీవు నొప్పుగా వెలుఁగుమా, రామ. ౬౦

పరఁగు సూక్ష్మతనువు ప్రాణమనోబుద్ధి, దశవిధేంద్రియాన్వితంబు గాఁగ
నందుఁ గలయ జీవుఁ డందురు నిన్నును, రామ. ౬౧

స్థూలసూక్ష్మదేహమూల మజ్ఞానంబు, కారణాంగ మనఁగఁ గల దదొకటి
దానిఁ ద్రుంపవలయు జ్ఞానసాధకముగ, రామకృ. ౬౨

నిన్ను మఱచి మున్ను నీవైనయట్ల యా, నిన్ను మఱచి మఱియు నీవు గమ్ము
నీవు నీవు గాఁగ నిఖిలంబు నీవౌదు, రామ. ౬౩

జ్ఞాని యనఁగఁ బ్రభువు జ్ఞాన మాతనిసొమ్ము, సొమ్ముపెట్టె లాగమమ్ము లెల్ల
మొరయఁ జదువువారు మోఁతకూలీ లయా, రామ. ౬౪

రాజుభార్యతోడ రమియించుచున్నను, నదియు బైటఁ బెట్టఁ బోనిగాదె
బ్రహ్మవేత్త ననుచుఁ బరులకుఁ జెప్పకు, రామ. ౬౫

ఇనుపపుల్లఁబట్టి యెండుతాఁటాకుపై, వ్రాసి నోసి నోటఁ గూసినట్టి
చదువు నమ్మఁబోకు సద్గతి దొరకదు, రామ. ౬౬

అన్యశూన్యపదము నందుచు దంపతుల్, సిగ్గుతోడ విడిచి చీరలెల్ల
రతిసుఖంబుగొన్నగతినుండు శివయోగి, రామ. ౬౭

పెండ్లియాడనిమ్ము పెండ్లాముఁదానును, నొక్కటౌచు వేఱె యుండనిమ్ము
కన్నదానిపొట్టకడుపువత్తుటకోరి, రామ. ౬౮

చిన్ననాఁటనుండి చేసినకర్మంబు, గురునికప్పగించు కోర్కిలేక
గురుని కరుణలేక దొరకదు మోక్షము, రామ. ౬౯

కలుగువాఁడు నొకఁడు కలుగనివాఁ డొక, డింతెకాని వేఱె యేమిలేదు
    యిట్టితెలివికంటె నెట్టిదో మోక్షంబు, రామ. ౨౦
ఏమిచేతఁగాని యీనరు లొకవేళ, వైరు లనుచు వదలవద్దుసుమ్ము
    శౌర్యమున్నఁ జంపు శత్రుషడ్వర్గము, రామ. ౨౧
సూర్యుఁ డున్నఁగాని చూడరు జగములు, కన్ను లున్నఁగాని కాన రతని
    కన్ను లుండు టెట్లు ఘనబుద్ధి లయ మయ్యో, రామ. ౨౨
పాంచభౌతికాఖ్యభవనంబులోపల, నిన్ను మఱచి నీవు నిదురవోవ
    నిన్ను లేపువాఁడు సన్నుతాచార్యుండు, రామ. ౨౩
నిదురపోతి నంచు నెదుటివానికిఁ జెప్ప, నిదురపోవనట్టు నిజముగాదె
    బ్రహ్మమైనవాఁడు పరులకుఁ జెప్పునా, రామ. ౨౪
నీవు గలుగుకొఱకు నేనును గలుగుట, నేను గలుగుకొఱకుఁ దాను గలిగె
    తానుతానుగాఁగఁ దనకెవ్వరునులేరు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౫
మోహజలధి నీఁది ముక్తుఁడై శివయోగి, దేహమందునుండి తెలియరాఁడు
    పరఁగుకాయలోనికురిడిప్రకారంబు, రామకృష్ణమూర్తి రమ్యకీర్తి. ౨౬

అసంపూర్ణము.

(ఈశతకము శ్రీయుత సత్యవోలు రాధామాధవరావుగా రిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౨. అగస్త్యేశ్వరశతకము.

శా. శ్రీమత్పర్వతపుత్రికాహృదయ రాజీవాళి దుష్టోత్కట
స్తోమధ్వాంతనితాంత హేళి బుధసందోహాదిరాణ్మౌళి ని
త్యామర్త్యాలయవాహినీభువనభంగాభోగచూళీకళా
స్వామీ సత్పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧

శా. ఆకాశంబు నిరావకాశ మదియేకా కేశపాశంబుగాఁ
గా కైవల్యపదంబునొందిన చిదాకాశ ప్రకాశత్వదా
నీకాశ ప్రతిభాస్వరూప మిల వర్ణింపంగ శక్యంబె స
త్ప్రాకారా పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౨

మ. తలలుం గన్నులు నాల్కలుం గలిసి మొత్తం బైదువే లున్నతిం
గల శేషాహి భవన్మహామహిమ సాకల్యంబుగా నెన్న గా
సిలి కాలంబడి వ్రేలుచుండఁగ నొరు ల్చింతింపఁగా నెంతవా
రలు ని న్నో పెడనాభిధానశివపూర్వస్త్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. 3

మ. భవదుద్యత్కరుణాకటాక్షభవసంపద్వీక్షణాలబ్ధమ
త్కవితాలంకృతవృత్తపద్యశతసంతానప్రసూనాచ్ఛదా
మవితానం బిదిగైకొనం దగు మహామంత్రార్థసాంగత్యరూ
పవిలాసా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౪

శా. గంధేభాంధకదైత్యదర్పహర దుర్గానాధ దుర్వారగ
ర్వాంధు ల్గానఁగ లేరు నీమహిమ జాత్యంధు లసదా పద్మినీ
బంధుం జూడనిమాడ్కిఁ జిత్త మిది నా భాగ్యంబు విద్యావియ
త్పంథానా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౫

శా. శాంతస్వాంతసు   తపటదాశాంతస్వభూసర్వభూ
తాంతర్యామివి నీవయై నిఖిలలోకాళిం గడుం బెంప నేఁ
జింతింప న్మదిఁ గల్మి లేములకు నాసింతు న్భవద్భక్తిమ
త్ప్రాంతంబా పెడనాభిధానశివపూర్వ. ౬

మ. క్షితి నిండూపలరాశి కౌముది శరాకీర్ణంబు గావించుసం
గతి భక్తిం గరఁగించి లో నినుఁ గొనం గానవ్వ లెంగాక కు
త్సితకృత్యంబున మన్మథుండు సుమరాజిఁ గెల్చెనే నిన్ను సు
వ్రతిలీలం బెడనాభిధానశివపూర్వ. ౭

శా. వాఃనాథరథాంగపాఃఖ లరయ న్వాదించుచో జాలపా
ఘోఃఘరూపములై భవత్ప్రఘశిరోంఘ్రుల్ లసత్ప్రరూపంబు క
ల్యాణీసేవ్యమదూర్ధ్వలోకముల పాతై రంత చిత్రంబు శ
ర్వాణీశా పెదనాభిధాన శివపూర్వ. ౮

శా. బాలుం డాడెడుకందుకంబుల క్రియ న్ బ్రహ్మాండభాండావళిం
గేలం బట్టి తటిల్లతావిధమునై క్రీడించు నీతాండవో
ద్వేలాలోకన మేరికిం గలుగు హృద్వైశిష్ట్యము...
లాలాసా పెదనాభిధానశివపూర్వ. ౯

శా. కాండప్రస్ఫుట కంఠనిస్వనరణ స్త్రైంఠరవోగ్రాకృతి న్
శుండాలంబు లడంపనౌనె ప్రమథస్తోమంబు స్త్రీలింగి
బ్రహ్మాండాప్తిమృతమైన నీక్రియ జా ప్రాకార మీక్షింప న
వ్యంబోపుం పెదనాభిధానశివపూర్వ. ౧౦

మ. కలదే లోకమువారికిం దలలపైఁ గన్గొన్న నోవెల్గు నీ
తలనేకా డయిన సుధాకరధరత్వం బంతరుం జెల్లనే
కలిగెంగా కది నీకు భర్తు లారు లేకంబాదు రీ వెంతలో
వల నున్నం పెదనాభిధాన. ౧౧

మ. తలపై జాహ్నవి దాపల న్గిరిజ చెంతన్వింతయై మోహిని
తిలకం బావెనుకం బ్రశస్తమునిపత్నీజాతము న్నిరుఁ గాం
తల ౧౨

శా. శ్రీకంఠ స్వపురోపకంఠ సునట... ...
గీకారార్థవినీలనీలరుచిరాంగీ వేదభావాంతరం
గీకాంతావరవర్ణినీకృతరథాంగీసర్వసంపద్ధ్వజ
త్రాకారా పెదనాభిదాన. ౧౩

మ. చెనఁటు లీనవఖిలాంతరాత్మ వయి భాసిల్లంగ నిన్నాకతి
క్లిన వేల్పుల్ దొరలంచుఁ బొంగెద రశక్తిం గ్రుంగుట ల్గాన ర
ప్పని కై లంజియ కొ్కఁడే మగఁడుగా భావించితే దానిజీ
వన మానా పెదనాభిదాన. ౧౪

మ. ఘనకై వల్యనిధానవర్ధిత జగన్ముక్త్యాణ నిన్నాశ్రయిం
చినభక్తాళికి ముక్తిలాభ మరుదే సింగారమూ కన్నసి
ల్లిం జేరం జననెంచు బిడ్డనికిఁ దల్లీలాలనయు పాసడ
వనసేవ ల్పెదనాభిధాన... ౧౫

మ. స్మరజద్భక్తిరసాంబుపూరితము (శ్రీ)మన్మానసావాలమం
దురహీ న్నీపదపల్లవాంకురము సంతోషంబుతో నిల్పి సు
స్థిరముం జేసిన దాన ముక్తిఫల మర్థిం గాంతు రానేర్పు చూ
పరు లెంచ న్బెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౬

మ. నరులుం గిన్నరులు న్మునీశ్వరులు నానానిర్జరు ల్గాడినం
దిరుగంబాఱునె లోకసంతతియు, సాధింపంగ నౌనే నిర
క్షరకుక్షింభరు లెందఱైన నొకశాస్త్రజ్ఞుండు వాదించు దు
ర్భరయుక్తిం బెడనాభిధాన. ౧౭

మ. సమయాచార్యుఁడ వీవు శిష్యుఁడ నజస్రం బేను సత్యం బవ
శ్యము నన్గావఁగ దాత వీవరయ యుష్మద్భక్తిభాగ్యంబు ని
త్యముగాఁగ భువి మించుఁ దద్యశముచేత న్మించునీమూర్తి త
త్త్వమయంబై పెడనాభిధాన. ౧౮

మ. సరసం బీఘటమందిరంబునను సుజ్ఞానాఖ్యదీపాంకురం
బురులీల న్వెలిఁగింపఁజేయుట సురవ్యూహప్రధానుండ వై
దొరవై చీఁకటియింట నుంట తగ దెందుం జూడ నీవేపరా
పరమేశా పెడనాభిధాన. ౧౯

మ. నెపమే నీవు జగద్గురుండ వనుచో నేఁజేయుపాపంబు లే
దెపుడైనం గలదేని జెందు నట ని న్నే శిష్యపాపం గురో
రపియ న్వాగ్గతి నే నిరాఘుఁడ నిర............ధ
ర్మపరుల్ (శ్రీ)పెడనాభిదాన. ౨౦

శా. అంబాబింబఫలాధరేశ్వర శిరస్సాష్టాంగదండప్రణా
మం బే నిప్డొనర్తు నంత కభిరామం బెన్న లేదెందు ని
త్యం బేఁ జేసినతప్పు లన్నిటికి డాయన్రావె సుజ్ఞానదీ
పంబీవే పెడనాభిధాన. ౨౧

మ. మును దారాపతి దక్షశాపహతి నింపుం బెంపుఁ బోనాడి కూ
లిన వానిం దగ నెత్తి నెత్తి నిడి పాలింపంగ నిత్యాశ్రితుం
డను నిర్దోషిని నీదుకాళ్లకడ నైనం జేర్చి రక్షించు టొ
ప్పునిదేనా పెడనాభిధాన. ౨౨

మ. గృహాశల్యంబులు గూల్చి కట్టిన మరుద్గేహంబున న్నీదు వి

హామ న్నాౕవము నుంచి క్రొక్కులిడువార ల్వేండి నిల్లొక్క ప్ర
త్యహాము న్నిన్నెఁగట్టి పూజలిడు వాక్ స్తవ్యాత్ములే లోకధూ
ర్వహా నీ కొలెదనాభిధాన. ౧౩

మ. హాయఁ డన్నన్ హిమవత్పురాధరమనోహారీకుమారీమనో
హాయఁ డన్నం ద్రిజగచ్చరాచరశిరఃప్రాంచచ్చరన్మృత్యుసం
హాయఁ డన్న శంకరుం డనఁగఁ నీవంచున్ భజింతుం బరా
త్పరుఁ డన్నం దెదనాభిధాన. ౧౪

మ. ఒకపూఁ టన్నము లేనివానికెటు నోరూరంగ మున్నాఁటి తిం
టకుఁగా నొక్కట్టిఁ బంచభక్ష్యములు నింటం గల్గు నేవెంట నిం
చుక గ్రించిన నీదయూరస మలించున్ దాన నానావనీ
పకకల్పా దెదనాభిధాన. ౧౫

శా. శ్రీనాథా భవేంద్రముఖ్యదివిషచ్ఛ్రేణిమహోద్యన్న
న్నానా న్నిత్యమండపంగిరిన ప్రస్తావవిద్యుత్ప్రభా
జ్ఞానాజ్ఞానతిమోవిరామ విమలజ్ఞానాత్మవిద్యానవ
ధ్యానాంచత్కృదనాభిధాన. ౧౬

శా. ఏకాలంబు జగత్త్రయంబభరణం బేకాకినై యొప్పు విం
తేకాదా మనకైకమాత యనుచుం న్నాయమై యున్నచో
నెకెంతైన భరింపవచ్చు నిది వాసరాత్మక స్వకృత్యమా
వాక్రివ్వం దెదనాభిధాన. ౧౭

శా. లోకానీకములోన దేహీయనునాలో నాస్తియన్రాదు ము
న్నికుం గట్టఁగ బట్టలేదు మఱి నిన్నే నెంత యాచించిన
న్నాకే మీఁదల దందు కిందొసఁగు నానందింతు నీభక్తియ
న్నేకాంతే దెదనాభిధాన. ౧౮

శా. వేదాంతంబుల విందు నీతనుమహద్వ్యాప్యాతి నిత్యంబుగా
నీనదంబోయినఁ బ్రావసిల్లి మఱి లే విందన్నచందంబు ని
న్నాదిం జూడఁగ నేమిలేదు జగదాద్యం బన్న నీవంచు నే
వాదింతుం దెదనాభిధాన. ౧౯

శా. అన్నా చిత్రము నీదు వైభవము నీవా షడ్గుణైశ్వర్యసం
పన్నాఖ్యుండవు చేఁదుబువ్వ పులితో లైవచీరయుం బూదిమే

గ్గన్నా చిచ్చగు నెమ్మునొమ్ము నినుఁ గన్నం జాలు నీకల్మిమే
ల్వన్నేరా పెడనాభిధాన. ౩౦

శా. అన్నా మున్వలపించె నేర్పొనర ని న్నాపార్వతీదేవి నీ
కన్నం జక్కనివాఁడు లేఁడనుచు ని న్గాఢించి మోహించి ము
న్నెన్నో నోములు నోఁచి దాన నగ మయ్యె న్నీదుమే న్గారసం
పన్నం బై పెడనాభిధాన. ౩౧

మ. అనుమానం బొక యింత లేదు నగమీ వై పోతి వీవున్న రూ
పొనరం జెప్పినఁ బౌరుషంబు నగమై యొప్పారె నీజాడఁ జూ
డ నిజంబాడిన నిష్ఠురంబు వెనువెంట న్వచ్చు నాకేల నీ
పనియింతే పెడనాభిధాన. ౩౨

శా. తల్లిం గానక తండ్రిపే రెఱుఁగ కా తన్వీలలామంబె మే
లిల్లు న్వాకిలి తోడునీడ యని నీకీక్షింపఁ దచ్ఛక్తి నీ
వెల్ల న్నీ వని లోఁ గనుంగొనియె నింకేమైన నుదున్నదే
పల్లెత్తం బెడనాభిధాన. ౩౩

మ. రసన న్నేల నయోక్తు లెంత ప్రియమారం జెప్పినం బల్కకు
న్నసదా స్థాణుఁడ వంటి ని ట్లనుటకై నా గానరావైతి విం
తసిధారావ్రత మైన మంచిదనరాదా యిప్పుడే యింత యీ
రసమేలా పెడనాభిధాన. ౩౪

మ. జలగంధాక్షతపత్రపుష్పచయరాజద్ధూపదీపాదులం
గలకాలంబు నినుం భజించి నుతుల న్గావించి మెప్పించి లో
కులు నీయిల్లు గడంగి చూఱగొన నీకు న్మస్తిష్క ట్లోల్లిగా
వలసెంగా పెడనాభిధాన. ౩౫

శా. నీ వెందున్న సమస్తసంపదలు ముందే వేఁడి కొన్నంతలోఁ
గా వే యిచ్చి గణాధినాథులకొడల్ వైగనేసి తద్భూతిచే
నావేశించి తిరింగ నెల్లెడల నీ యౌచిత్యమే యింతగా
రావించెం బెడనాభిధాన. ౩౬

శా. అయ్యయ్యో విష మేల తింటి వది నీ కాహార మెట్లయ్యె నా
నయ్యా కుత్తుక బంటి యున్న యది యట్లైన న్భయంబేమి నా
కుయ్యాలింపు సనాతనుండవీఁక నీకుం జేటు రావెప్డు నా

పర్యాయసం బెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్ర్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౩౮

మ. క్షమియింపందగు నెన్నఁబూనిన నశక్యం బస్మదీయాపరా
ధము లెన్నైన విడంగ నౌను నిజసంతానం బవెంతెంత త
ప్పు మదింగూర్చినఁ గన్నతండ్రి మది నీ మోదంబు లోకాహిత
ప్రమదంబా పెడనాభిధా. ౩౯

మ. ధనదప్రాణపదంబు నీరజనసంతానంబు నీపాదద
ర్శనమైతే నదిగల్గుటే యరిది గాంచం గల్గిన న్గోపమే
లనగుం బెన్నిధిఁగన్నరీఁద కికనేలా చింతిలం గ్రోడికీ
రనుతింతుం బెడనాభిధాన. ౩౯

మ. నుతియింపం గడ గానలేరెవరు విర్చుక్ ధాత ని స్సీమ వి
శ్రుతరూపంబు గణింపలేక చతురాస్యుం డయ్యె శేషుం డభో
గతిపాలయ్యె శ్రుతుల్ చికాకుపడియె న్నా నీమహాత్త్వంబు శా
శ్వత మయ్యెం బెడనాభిధాన. ౪౦

మ. జగతిం బుట్టినదాదిగాఁ గుటిలసంసారాంబుధిం ద్రోచి నె
వ్వగలన్ దొంగతనంబునం దిరుగు కోర్వాజాలఁ దచ్ఛౌర్య మో
నిగమాంతస్తుత చూడు పట్టుపడితే విన్ భక్తిబంధించి నా
వగ నేస్తుం బెడనాభిధాన. ౪౧

శా. ఆబాణాసురుఁ డేమిచుందిడెనో వికాయింటివాకింటఁ గా
పై బంట్పెటనుంటి నాయుపమ నాయందున్న నాలోననా
బంధంబున నుండు మీవు వారవై సత్యంబు సందేహమే
ప్రేఁబల్కు ల్పెడనాభిధాన. ౪౨

మ. కరుణాంతఃకరణాబు నీదనుచు నేఁ గాంక్షింప నింద్యాకళే
సరిగాఁ జూచెద వింతె చాలు నది ముం జత్రాతిరాముద్దుఁగూఁ
తుకిసయ్యాటల గట్టిదేకీనది యామం గట్టిగాదే దయా
వరణంబై పెడనాభిధాన. ౪౩

మ. ప్రమథాధ్యక్ష మహోక్షసైంధవ జగద్బంధో దయాసింధవేం
దుమణిస్ఫాటికసన్నిభాంగరుచయే తుభ్యం నమో దేవదే
వ మహాదేవ దృఢప్రభావ చిదచిద్వ్యాపార మాంపాహి స
ర్వమనోద్యత్పెడనాభిధాన. ౪౪

మ. అనభిజ్ఞోన్మదభాగ్యగర్వచలనోద్యద్విస్మృతు ల్బాల్యయౌ
వనకౌమారజరాంతకాలముల సంప్రాప్తంబు లిందొక్కవే
ళ నినుం బ్రస్తుతిసేయఁగందు నని యేలా యింది నందున్న నీ
పని విందు న్పెడనాభిధాన. ౪౫

శా. నానాశాస్త్రపురాణవేదపరనానందం బదెంతైన వి
జ్ఞానం బన్నది లేక వేఁడిన విశేషంబేమి బోధింప వి
జ్ఞానం బద్దములోనఁ జీకు గనునాచందంబు నన్నించు నీ
వానింగాఁ బెడనాభిధాన. ౪౬

శా. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలను నీసంసారమూహింప న
త్యుగ్రం బ్బొక్కటు దుఃఖభాజనముచం దుత్సాహముంబొందు భా
వగ్రంధి న్సడలించి ప్రోవు మని నిర్వ్యాజ్యక్షించితిన్గాదె మ
... ... ౪౭

మ. సిరి దాఁజేరినఁ జేరుఁగాక జనరాశిన్ ధర్మకీర్తిద్వయం
స్థిర మన్పద్ధతి రెండుదప్ప మఱి యేదీ మర్త్యలోకంబునం
దరయన్ శాశ్వత మన్న దింకొకఁడు నీయందమ్యె సర్వం బవాం
తరలీల న్పెడనాభిధాన. ౪౮

శా. శ్రీమంతుండవు భక్తబాంధవుఁడ వుత్కృష్టార్థసీమా మహా
ద్దామా బిడ్డలఁ గన్నతండ్రి వెద నిర్దాక్షిణ్య మింతేల యో
స్వామీ నీశరణాగతుండ నిఁకనాపైఁగూర్మిరానీ శివా
వామాంగా పెడనాభిధాన. ౪౯

శా. ప్రాలేయాచలకన్యకాప్రియ భవత్పాదారవిందార్చనా
లోలుండై హరి నేత్రపద్మమునఁ దక్కుల్చిల్కఁగాఁ బూన్చి త
త్కాలౌచిత్యము దీర్చికాంచెఁ గద నీకారుణ్యముం దా జగ
త్పాలుండై పెడనాభిధాన శివపూర్వస్త్ర్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౫౦

శా. ఆర్యాలోల మదీయవర్తనము సవ్యంబైనఁ గాకున్న నా
దార్యప్రక్రియ కేమి లోపమగు నర్థప్రాణము ల్రెండు నా
చార్యాధీనములే కదా తుదకు నీసందేహముం దీర్ప దు
ర్వార్యంబా పెడనాభిధాన. ౫౧

శా. ఏ నిన్నమ్మితి నమ్మినందుకు మదీయేష్టార్థసంసిద్ధి నీ

చే నేనాఁటికి నా నిదేమి పనిగాఁ జిత్తంబునం దోఁచె ని
ష్ఠైనం బ్రాణము లైదు నీకొసఁగి నీయం దైక్యమేఁ గాంతునో
రా నీతి న్బెడనాభిధాన. ౫౨

శా. పూర్వజ్ఞానము లేనివాఁడ నను సంబోధించి వేవేగ మ
ద్గర్వంబంతయుఁ గూల్చి భక్తినిరతుం గావించి రక్షింపవే
సర్వాభీష్టఫలప్రదాత వయి నాస్వామీ కృపాదృష్టిమైఁ
బర్వన్ శ్రీపెడనాభిధాన. ౫౩

శా. నీనామస్మరణంబె పావనముగా నిష్టం బ్రవర్తించు వి
జ్ఞానాత్ముండు కృతార్థుఁ డౌటరుదె దుశ్చారిత్రుఁ డైనం గళా
హీనుం డైనను ముక్తుఁ డౌఁ బరశివా యేత్యక్షకాంతసుధా
పానాప్తిం బెడనాభిధాన. ౫౪

శా. నీవొక్కండవు దప్ప నన్నెఱిఁగి మన్నింపంగ వేఱొక్కరుం
డేవంకం గలఁ డయ్యె నాయెడల లేఁ డేవంక నీవింక న
న్నావంగాఁ దగుఁ బంకజాక్షునకు బాంధవ్యంబు నిత్యంబె సం
భావింపం బెడనాభిధాన. ౫౫

శా. నీసౌందర్యముఁ జూచి మోహినియునై నీరేజపత్రేక్షణుం
డేసైరింపక మున్ను మానివనవాటిం గూడె నిన్నన్నవే
రాస ల్బాసటమై నటింప మునిభార్య ల్గూడి సేవించు టే
త్రాసంబా పెడనాభిధాన. ౫౬

శా. కైలాసం బనిశంబుఁ జేరుఁ సుమహాత్మాండంబు నాపారిష
జ్జాలంబుం గెడతోడునీడలయి నీజాడం బ్రవర్తింతు రా
లాలిత్యంబు విచిత్ర మందు నిను నేలాగందు నీక్గొనన్
బేలా నా పెడనాభిధాన. ౫౭

శా. కాదే రోగికి మృత్యుసన్నిహితమై కన్పట్టునావేళ నా
నాదివ్యౌషధమంత్ర తంత్రముల సౌనాపత్ర్యహారంబు నా
నాదిప్రాప్తశివాక్షరద్వయి నదే నల్లప్పు డీఁగాంతు నీ
పాదంబు న్బెడనాభిధాన. ౫౮

మ. తనకుం గల్మి గలంతకాల మెపుడున్ దానంబు ధర్మం బటం
చును బుద్ధింతయు లేక తాఁ గొనిన దుర్దారిద్ర్యముం జింత సే

సిననేమూ నది శైల మేదినతుదిం జంతింప దీప్రక్రకో
పనమూనా పెడనాభిధాన. ౫౯
మ. ముదు గావించిన పుణ్యలేశమున నేమో కూడుకు కాని స
ద్వినియోగంబున కందరాని ధన మన్వేషింపనాఁ గాక చో
రనరేంద్రాజ్ఞలచేతఁ దక్కు నెడ నర్థప్రాప్తికి న్వ్యక్తిక
ల్పన గాదే పెడనాభిధాన. ౬౦
మ......హితకంరభూషణము రం గుల్మేటి తద్వల...
గణనం బైనవధూశిరోధి నెడలంగా ధర్మరాహిత్యమై
గుణముంటం దలకొన్న భాగ్యము దొలంగుంగాక సంధిల్లునా
ఫణిభూషా పెడనాభిధాన. ౬౧
శా. ధర్మం బర్జనభూమిభృత్తిలక మే తద్ధర్మకర్మం బన
త్త్వర్మవ్యూహనికృంతనం బగుట సాధ్యంబన్న నీ కింతకుఁ
ధర్మంబన్నది యున్నఁ గాచికొను దధ్యం బాద్యదేహప్రభా
వర్మంబే పెడనాభిధాన. ౬౨
మ. అలసన్న్యాసికి లేదు తస్కరభయం బాభీతి సొమ్మున్నవా
రలకే వారిది లేమిగా దది దరిద్రప్రాణులంబైన ని
శ్చలమా భక్తిధనంబుకల్మి ధనికు ల్సత్యం బదే నాపద
ల్వలగొన్నం బెడనాభిధాన. ౬౩
మ. అతిలోభిం గనుఁగొన్న యాచకజనం బాకాంక్షమై నర్థసం
తతి యార్జించునె దాతలం గనిన పేదల్బంగి నీదర్శనో
న్నతి నింపొందు సమస్తభాగ్యశుభకందం బిందు కెందేది సం
ప్రతిచూడ న్పెడనాభిధాన. ౬౪
శా. శిష్టాచారము లేల గ ల్గకుచి కీక్షింపంగ యావజ్జనో
చ్ఛిష్టగ్రాహికిఁ గల్గు నెట్లు రుచి భక్షింపంగ నీ రెండుఁ జెం
దష్టైశ్వరసమిద్ధభోగి కిల నీ యాశీర్వచఃప్రాభవా
వ్యష్టిఁ శ్రీపెడదాభిధాన. ౬౫
శా. ఇంటింటం జని వంటకంబు గొనలే కిట్టట్టుగాఁ బెంటలో
కంటం బంటను బట్టి గీరికొని సాయంబైన కాకంబులా
యంటంటం జెయివీచుచు న్మెసఁగు నిత్యాశాశుచిగ్రాహి ని

...బానా పెడనాభిధాన శివపూర్వస్వామ్యద్యగస్త్యేశ్వరా. ౬౬

మ. కలకాలంబు గురూపదేశ విదితజ్ఞానంబులే కాత్మచం
చలమై విస్మృతిఁ జెందునప్పు డెదలో శంకించుమూఢుండు దాఁ
గలుపజ్జాన్నెలకుక్కరౌవ్వ మనుసంజ్ఞం దెల్పె ముందున్నదే
ఫలమింతే పెడనాభిధాన. ౬౭

శా. నీసద్భక్తి విహీనులై తిరుగు దుర్నీతు ల్మది న్మోక్షల
క్ష్మీసాంగత్యము గాంతురే నిజము గాపెందప్పి చింతిల్లకన్
భాసిల్లం గలదే యనాథలకు సౌభాగ్యంబు తన్మంగళ
ప్రాసంబై పెడనాభిధాన. ౬౮

శా. బాలక్రీడల కెల్లమూల మగు సంభావించి యాడించు నీ
లీలామానుషవిగ్రహంబు విధికేని న్నిల్పఁ జాలించినం
గీలూడం బడు జంత్రపుం బ్రతిమవాక్షిం గ్రాలు నీవేతగుం
బాలింపం బెడనాభిధాన. ౬౯

శా. తోఁడేళ్లన్న మృగంబులట్లు మది... ... ...
లాడింపంగ నెఱుంగలేక యము డాయంబోవు మర్త్యాళికిం
జూడం జుట్టము ముక్తికైనను మదిన్ శోధింప నీకంటె నె
వ్వాఁడీవే పెడనాభిధాన. ౭౦

మ. సకలాఘోర్మితరంగసంగతము సంసారార్ణవం బంతఁ బోఁ
దికగా మత్తిలి యున్న చిత్తి మనురక్తిం జేసి వైరాగ్యమా
ర్గకళావ్యక్తి నెఱుంగ నీఁగకును సౌగంధ్యంబు సొంపార న ద
ర్పకభంగా పెడనాభిధాన. ౭౧

శా. ఎందుం దోఁడయి నిల్చియుండఁ డది నీవెందున్న నీయందె నా
డెందం బిందుకు సందియంబువల దుండె న్భవ్యత్వత్పాదమిం
పొంద న్మట్టుచు బాసచేసెద నిదే యూహింప నీకాళ్ళకున్
బందం బౌ పెడనాభిధాన. ౭౨

మ. ధరఁ బుట్టింపఁ గరంబుఁ బెంప ననుసంధానంబు గావింప నే
ర్పరివై సర్వ మనుగ్రహింప ననుఁ బ్రోవన్నీ కసాధ్యంబె యిం
దరవిందప్రభ చిత్రభానున కనాహ్లాదంబె నాతండ్రి నీ
వరవుండం బెడనాభిధాన. ౭౩

మ. కుడిక న్నంబుజబాంధవుం డెడమక న్నోకాహితుం డగ్గినె
న్నడుమ న్మిక్కిలికన్ను నం దొకట రెంట న్మాట ముచ్చెయ్యాలిం
పడర న్నిగ్రహమం దనుగ్రహమునం దైక్యంబు సంధింతు చే
ద్పడు వేళం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వ్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౨౪

మ. కడువేగ౯ గుడిస్రింగువాని కట లింగం బ్లోక్ష లక్ష్మౌన ని
న్వడి లోఁగొన్నమహానుభావునకుఁ గైవల్యంబు ముందెవ్వ డం
చడుగంగాఁ బనియేమి తక్షణము వశ్యం బౌటయే గాక చొ
ప్పడకున్నే పెడనాభిధానశివపూర్వ- ౨౫

మ. చనుచో నల్లక పట్టితెచ్చి మధురాజ్యక్షీరము లోవ్వసి పెం
చినసర్పంబు విషంబు మానని క్రియ౯ శీలంబు లెన్నెన్ని చె
ప్పిన మూఢుండు (నిజంబు) గన్గొనఁడు తద్వృత్తంబు లానైజక
ర్మనిరూఢిం బెడనాభిధానశివ- ౨౬

శా. ధీరోదారగభీరవాఙ్మధుర ... ...
... ...గానోపుకా
వేరీవారి మునింగియున్నశిల పృథ్విన్మెత్తనౌనే కృపా
పారీణా పెడనాభిధానశివ- ౨౭

శా. అర్వాచీనవటద్రుమూలఫలవిద్యామూర్తి భాస్వన్నిజా
శీర్వాదస్థిరవర్ధమానమునిరాజీజ్ఞానదీపాంకురా
ఖర్వస్ఫూర్తి సమస్తలోకహితభక్తవ్రాతహృద్వర్తిదృ
క్పర్వా (శ్రీ) పెడనాభిధానశివ- ౨౮

మ. తనుపెన్నంటఁ గడంగివచ్చు యముపంతం బంత దూలించి ని
న్ననుఁగుంగౌఁగిలి లోఁగొనం గనిన నిత్యానందుని జ్ఞానినం
దనునిం గాచి పదాహతిం గెడపి తే దండాయుధు న్నాథుమా
ర్గనిరోధుం బెడనాభిధాన- ౨౯

మ. కడలిం బుట్టి దివంబు ముట్టి కడిమి న్గప్పట్టి జేజేల ని
ల్చడలెల్ల న్విడఁగొట్టి మిట్టిపడు నా కాకోలముం బట్టి నే
రెడుఁబండుం బలెనొత్తి పట్టి విగతార్తిం గ్రోలి తింత్రైన వె
ల్వడసీకం బెడనాభిధానశివ- ౩౦

మ. మదమాతంగబలాంతకారి చటులోన్మాదంబున న్మున్న ద

న్నెదురుం గానక నీదుకయ్యమునకై యేతేరం బోకార్చి నే
ర్పొదవం దాల్చి తదాజినంబు కృతకృత్యుం జేసితే వానిం జే
వదలిర్పం బెడనాభిధానశి ౨- ౮౧

శా. జౌరా తారకుం డల్గి సర్వ మెడసేయం గల్గి హేజివ్వ కిం
పార న్నిన్ను మగంటిమి న్నగడీ నిప్పై వెల్గి చల్లాఱెం దా
నాఱంబోయిన దీపమోన భవదీయంబైన కౌమారకం
పాకోచిం బెడనాభిధాన- ౮౨

మ. సురసంఘాత విఘాతనవ్రతపటిష్ఠుండైన యయ్యాంధకా
సురు విధ్వంస మొనర్చి (యంత) దిగసేను ల్సార్వసామ్రాజ్యసం
భరణు ల్గా నభయప్రదాత వగుచు న్భాసిల్లితో లోక భా
స్వరలీలం బెడనాభిధాన- ౮౩

మ. రథరథ్యద్విరథాంగసారథిధనుర్బాణేషుధిజ్యాళియౌ
పృథివీ వేదరవీందువాక్పతిసురాద్రి శ్రీ వధూనాథవా
ర్నిధిభోగీంద్రులుగాం బురత్రితయము న్నిర్జించు నీచర్యలు
గ్రథురంబుల్ పెడనాభిధానశివ- ౮౪

శా. గాంగేయాచలచాప నీకొడలు సైగంగన్నం గన్పట్టు నీ
లింగాంగం గనుచో మొఱంగెదవు హాళిం గొంద అజ్ఞాను లే
నుంగుం గన్గొను కుక్షులుం బలెను మన్ను న్మిన్ను నీవెన్నంగా
వంగానేం బెడనాభిధాన- ౮౫

మ. శివనిందాపరు లైనవారికిది పాసిల్లంగ దృష్టంబటం
చవలీల న్మఖదీక్షితుం డఘపురాధ్యక్షుండు దక్షుండు ము
న్నవలాలాయుత మైన గోత్రతలతో డం గుందంగా నున్న మా
న్నవశంబే పెడనాభిధాన- ౮౬

మ. సుమనస్సుం డొకవేళ నాఱ్వితమనస్తోకంబుగా ముట్టిన
న్విమలజ్ఞానము గోలుపోయి నినుగా వేఱెందు చేపట్టునే
నుమనస్సింధువు నైజ మొందదె విపార్చుల్ గ్రమ్మఱం బుట్టి తం
త్రమఖేశా పెడనాభిధానశివపూ- ౮౭

మ మలదేహు ల్పదివేలు గూడినను సామ్యం బాదు శే నిత్యని
ర్మలచిత్తుం డగు న్నేకభక్తునికి సామాన్యంబు పో దున్న ము

న్నలరాయంచ కనంగుపుల్గులు సమం బౌనయ్య వేఱొండనా
వలదింకం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వ్యాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౮౮

శా. నీలగ్రీవ మహానుభావ త్రిజగన్నిస్తారణపారీణ కా
కోలాహార భుజంగహార నగరాట్కోదండ సంపోషితా
ఖిలాంభోజభవాండభాండ సదరీభృద్వల్లభస్నేహకృ
త్పౌలస్త్య పెడనాభిధాన- ౮౯

మ. బగుతుం డెంతయు నాజవంజవ సుఖభ్రాంతిం దగుల్కొన్న నీ
జిగి యజ్ఞానముగాదు వాని యెడ కౌచిత్యంబు గాదేని పై
నిగుఱుల్ గప్పిన నిప్పునందు సెకలేనేలేదె నాసామి నీ
వగవేలా పెడనాభిధానశివ- ౯౦

శా. ప్రాదుర్భావవివేకమర్కటకిశోరన్యాయ మింపొంద మీ
పాదాబ్జంబులనంటి జంటగనుఱేవ న్మామనఃపుష్ప మా
మోదం బైనది యందుఁ బొందుగఁ జిదాభోగంబు నీకెందుకీ
వాదంబో పెడనాభిధానశివ- ౯౧

శా. పూనన్లేద బిడాల మాత్మశిశువుం బొందానె నాపిల్లలై
తేనేతీఱువఁ ద్రిప్పినం దిరుగు నింతేకాని నావల్ల నే
మానయ్యా ననుఁ గన్నతండ్రి విలఁ జోద్యంబే పుదిన్నీ కుమా
ప్రాణేశా పెడనాభిధానశివపూ. ౯౨

మ. పలుమాఱుం బలుకం బనేమిపుడు నా భాగ్యంబహో దేవ భూ
తల నిత్యోత్సవ నీవు నేననెడి భేదంబూడ్చి నిన్నాటపా
టల ముప్పూటలు గొల్చెదన్ భ్రమరకీటన్యాయసంసిద్ధి తా
వలమయ్యెం బెడనాభిధానశివ- ౯౩

మ. ఘటజన్మార్చితపాదపద్మ నిజభక్తిస్వాంతరాజీవ వి
స్ఫుటలీలామణిసద్మ సంహృతజనస్తోమాతిదుర్దాంతహృ
జ్జటిలచ్ఛద్మసమస్తయోగి సుమనస్సంవేద్య విద్యుజ్జటా
పటలీభృత్పెడనాభిధానశివపూ. ౯౪

మ. శ్రవణానందముగా భవన్మహిమ లశ్రాంతంబు నే వింటి నీ
నవహేలాకృతి లోచనోత్సవ ముదీర్ణం బైతగం గంటి మ
ద్భవబంధంబు విడంగఁ గొంటి నిను నీ భక్తుండనై మంటి గా

రవ మబ్బుం బెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౯౫

మ. మొదటం దెల్పని గొంత ముందెలియకేమో కొంత భాషించితి
న్మది దూషించితి నిన్ను నేమయినను న్మన్నించు టర్హంబు మ్రొ
క్కెద నే దాసరితప్పు దండమున నా కీడెంచి మేలెంచ సం
పదగల్గుం బెడనాభిధానశివ. ౯౬

మ. నతపంతాన భవత్ప్రసాదమునఁ జూర్ణప్రాయమై మత్పురా
కృతదుష్కర్మపితాన మంతయుఁ దొలంగె న్నిత్యలింగార్చనా
రతి సాఫల్యముఁ జెందె నామతిఁ బునర్జన్మం బలభ్యంబు సు
వ్రతినైతిం బెడనాభిధానశివ. ౯౭

శా. నావృత్తాంతము విన్నవించితి సకృత్సన్నింబాత యాలించి తీ
వానందైనఁ గొఅంత లేదు కడుమే లయ్యె న్ననేకాక నీ
సేవ న్సుస్థిర మైన ముక్తి నను డాసె న్నీవు నుం దోడుగా
రావచ్చుం బెడనాభిధానశివ. ౯౮

శా. ప్రారంభంబున నిన్నధీశ్వరునిగా భావించి నే జెప్ప నొ
ప్పారం బూనిన నీసుభక్తిశతకం బయ్యెం బ్రపూర్ణంబు చే
తోరూఢిౕ మఱి చిత్తగించి ముదితాత్మంజేసువే సద్గుణా
పారీణా! పెడనాభిధానశివపూ. ౯౯

శా. ఎన్న న్వాక్కుల సన్నుతింతు నను టింతేకాని తత్త్వాశలం
బెన్న న్నీస్తుతి గాదె కాన మఱి నీకే చెల్లు నిందెట్టి త
ప్పున్నన్నన్ను క్షమించి కాచుకొనునుద్యోగంబు దూరీకృతా
పన్నార్తా పెడనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౦౦

శా. భావింపన్ జనులెల్ల నీభువి భవద్భవ్యాభిధానాంకితం
బై వాక్చాతురి మీఱి సుస్తుతిహితం బాచంద్రతారార్కముౕ
... ... ౧౦౧

శా. శ్రీమంతు ల్మతిమంతు లుజ్జ్వలయశశ్శ్రీనాధసీమంతిపి
సామంతుల్ ఘనుకౌందురీనగరసంస్థాను ల్సదావృత్తినీ
నామోచ్చారణనిష్ఠఁ జేసి మఱి దీనత్రాణపారీణతా
ప్రాముఖ్యు ల్పెడనాభిధానశివ. ౧౦౨

శా. శ్రీయుం జేయును బాపు నాపదల నుర్వి న్నీమహాప్రార్థనం

బాయుర్వృద్ధి యశస్సమృద్ధి హితవిద్యాబుద్ధిసంశుద్ధి ని
శ్శ్రేయస్సిద్ధి యొసంగుఁగాత నిరతశ్రీరస్తు మత్సంగత
ప్రాయస్తే పెదనాభిధానశివ. ౧౦౩

శా. చిల్లీలాకృతి మల్లికార్జునఇతి శ్రీపండితారాధ్యహృ
త్ఫుల్లాంభోజవిహార భూరివిలసత్పుష్పంధయస్వామివై
మల్లంపల్లి వసించియున్న త్రిజగన్మాన్యాంఘ్రి వీవంత్ర సం
పల్లీనా పెదనాభిధానశివపూర్వ. ౧౦౪

శా. గంగాభోగవతీభుజంగ సుజగద్గ్రై వేయకోత్తుంగ సా
రంగాస్వప్నవిపక్షభంగ కరసంప్రాప్తైకసారంగ సా
రంగాంకప్రథితోత్తమాంగ మృదుసారంగీదృగార్యాపరి
ష్వంగాంగా పెదనాభిధానశివపూర్వస్వాద్యగస్త్యేశ్వరా. ౧౦౫

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యవిరచితము.

సంపూర్ణము.

ఈశతకము

జగ్గయ్యపేఁటనివాసులు బ్ర॥ ములుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారిచ్చినది.

శ్రీరస్తు

3. మన్నారుకృష్ణశతకము.

కైఁడిపాటి వేంకటనృసింహకవి.

సీసపద్యములు.

(1) స్తుతిదశకము

శ్రీరుక్మిణీరమాక్రీడాకళాసత్య సత్యభామామనోజలజమిత్ర
మిత్రవిందాధరామృతపానచాతుర్య తుర్యకాళిందీనదీప్రసంగ
సంగమసుపుణ్యలక్షణలక్షణాధీన ధీనయనాగ్నజితీప్రసాద
సాదరసల్లాపజాంబవతీలోల లోలదృగ్భద్రాముదాలవాల
వాలఖిల్యాదిమునిసంస్తవప్రభావ, భావమున నెంతు నిను విష్టపప్రచారుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧

పద్మావతీమన పంకజసారంగ రంగదంభోధిపర్యంకమోద
మోదకభుక్త్రాతసాదరసాంగత్య గత్యంతరాభావఖచరరక్ష
రక్షశ్చమూమహారణ్యపావకకీల కీలాలభృత్తుల్యనీలవర్ణ
వర్ణమాలాజహోదీర్ణమంత్రాధార ధారణాయోగమేధావివరద
వరదయామతికుజనధూర్వహమునడువ, నడువ వేమందకని వేఁడుపుడమి నెంతుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨

ప్రకృతికార్యేతరప్రబలనిత్యానంద నందనీకృతశతానందకామ
కామాదివర్గతమోమహితాదిత్య దిత్యపత్యసరోనదీననాగ -
నాగలోకవిభుత్వభోగభోగిశయాన యానవేగఖగాధిపానిశాశ్వ
శాశ్వతవసుఘనైశ్వర్యదనామాంక మాంకస్థలలితోత్తమాంగదేవ
దేవకీకుక్షి వెడలి పితృస్మపరిగె, పరిగొనని వేఁడురుద్రాదిసురల నెంతుఁ, జారు.

నిఖిలవేదాంతోపనిషదర్థసంభావ్య భావ్యతీతశుభాశుభద్వయజ్ఞ
యజ్ఞపర్యవసానహవ్యవపాహార హారకుండలభూషితాంగబృంద
బృందారకాష్టదిగీశరక్షణదక్ష దక్షాధ్వరాహితదైవమాన్య
మాన్యత్రిభువనసామ్రాజ్యసంపద్భోగ భోగసంభృతపరిస్ఫుటమహీన
హీనమతివత్సబాలుర నెత్తిదాఁచి, దాఁచియుతనైతినని వేఁడుధాత నెంతుఁ, జారు.

విశ్వసృష్టిస్థితివిలయకార్యనిదాన దానకృజ్జనకల్పతరుసమాన
మానసపూజావిధానహృష్టస్వాంత స్వాంతరింద్రియజిదార్యప్రణామ
నామజపావృత్తిసీమవచోవాస వాసనాత్రితయనివారచతుర

చతురంతజాతిసంస్కారపరిష్కార కారణాచార్యయోగప్రసిద్ధ
సిద్ధవందితచాలవర్ధించిమరల, మరలఁ బొలిసితినని వేఁడు మఘువుఁ దలఁతుఁ, జారు.
గంగానదీజన్మకారణపదపద్మ పద్మామనోహారావచితిధిషణ
ధిషణామంత్రేతరదితిజభంగవిచిత్ర చిత్రాంశుతేజోవిశేషబీజ
బీజవత్పుషితనానాజీవపరివార వారణేంద్రఘనస్తవప్రియాత్మ
యాత్మకళాలోకనాశ్యతుర్యాసన్న సన్నహనాసురసైన్యహరణ
హరనరేంద్రార్చితశ్రీపదారవింద, వింద వైతివియని వేఁడు విదురు నెంతుఁ, జారు.
ఉభయపార్శ్వవిభాస్వదుదధికన్యాగోత్రి గోత్రజేశస్తుతఘోరకీర్మ
కిర్మత్రయీబద్ధకవిమానసాసాధ్య సాధ్యచారణసమర్చ్యప్రసన్న
సన్నద్ధమధుదైత్యసముపేతసంగ్రామ గ్రామణీగుణశార్ఙ్గ నామధర్మ
ధర్మాదిపురుషార్థప్రదతాత్పర్య పర్యంకకృచ్ఛేషఫణికులేశ
లేశమునునిన్ను వివరింప లేకనాఁడు, నాఁడనవ్వుదునని వేఁడునరుని నెంతుఁ, జారు.
సనకాదిమునిమనశ్చరదంఘ్రిరాజీవ జీవతనుత్రయస్థిరనిశాంత
శాంతమానసజనైకాంతదృక్సుముదిత ముదితానుసంధానమునివితాన
తానగానచణత్రిదశమానియోగార్హ్యాగార్హపత్యాద్యగ్నిగతవపాద
పాదసంక్రాంతదిక్పతికిరీటస్తోమ సోమసూర్యగ్రహాసురుచిరాక్ష
రాక్షసాంతకదివ్యవిగ్రహాఖసూచి, సూచినక్లైంతుననినభీష్మునినుతింతుఁ, జారు.
ప్రతిదినాకాంక్షితపద్మాస్వయంగ్రాహ గ్రాహపీడితగజకష్టశమన
శమననందనరిపుక్షయదిగ్విజయమూల మూలప్రకృతికార్యజాలఖేల
ఖేలాంతరాళస్థలీలాచిదాభాస భాసమానసువర్ణభావుకపట
కపటనాటకకృతోద్ధత జగద్వ్యతిరిక్త రిక్తసాధువిపత్సరిత్సుతరణి
తరణినిభనీహితోక్తులవిరిసెఁదమము, తమముఖముగంటిననినయుద్ధవుగణింతుఁ,
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯
శ్రీయాదవాన్వయశ్రేయస్సరోహంస హంసశీతాంశుదివ్యావలోక
లోకేశలీలావివేకకార్యవికల్ప కల్పద్రుసురధేనుకల్పదాన
దానవగణమహీధరమహోగ్రశతార తారాభదధికణాకారకలిత
కలితమస్వాంతముష్కరదర్శనాభావ భావజముఖతనూభవనికాయ
కాయపరిదిగ్ధదుగ్ధప్రకాశమాన, మానసీసేవనిల్వునామానసమునఁ,
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦

(౨) దాససంగతిదశకము.

... రాజ ద్విజరాజగమనావతీర్ణభువన
... పద్మాప్తచేటీతపస్సపర్య
... కృపానాదర నాదరహాస్యానుమోదచిత్త
... నానాటక నాభీరణద్వ్రిహీణ ప్రసంగ
... ప్రపన్నాపరాధి, రాధికాగోపనృపవధూరత్నజార, చారు
... కలందనాలోల నాలోలవృత్తి నెన్నంగఁబోకు
... నాహీన నాహీనకృత్య మెన్నంగఁబోకు
... నాక్రూర నాక్రూరచేష్ట లెన్నంగఁబోకు
... నాచల నాచలచిత్త మెన్నంగఁ బోకు
... నాభాగ్య మేమొకాని, కాని నీసేవ నేఁటికి గలిగె నాకుఁ
... మందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౨
... యుష్మదాస్యంబు దాస్యంబు సేయని తామసులకుఁ
... భవదీయప్రభావంబు భావంబుచలియించు పామరులకు
... వేంకటభృద్ద్వేషంబు ద్వేషంబుమదినొప్ప ద్రిమ్మరులకుఁ
... భవదవలోకంబు లోకంబునడకల ప్రాకృతులకు
... ములచే నలరు జడునిఁ, జెడు నిరర్థకు నను దరిజేర్చు టెట్లు
... మందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౩
... చేచాలవా చాలవాచాలకశక్తి గలిగి
... వినఁగోరవా గోరవాకర్ణనకుతుక మెటేఁగి
... యభయ మీఁజేరవా జారవామాక్షులసఖ్య మెటేఁగి
... వాడవా వాడవాడల ముచ్చు జాడ లెటేఁగి
... యున్న, యున్నతస్థాన నాదైన్యముడుపఁగదవె
... మందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౪
... మమ్మేలుకో మేలుకోయని దయామృదులహృదయ
... నన్నాదుకో నాదుకోరికలిచ్చి నలిననాభ
... నన్నుఁ జేపట్టుకో పట్టుకోకలు మొలఁగట్టుశౌరి
... పుణ్యాంబు గట్టుకో గట్టుకోమలపాణిఁ గట్టినహరి
... పలుమాఱుఁ జెప్పకుందు, కుందునామదిదైన్యంబునొందనీకు
... మందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౫

ంప లేఁడయా ప్రభువెందు నీకన్న నీకన్నబిడ్డని, వీఁక నెన్న
పతితుండు లేఁడయా పరికింప నాకన్న నాకన్నమహినొప్పు నరులలోనఁ
బడుచున్నపాటు లెప్పుడుఁ జెల్పనా విన్న నావిన్నఁదన మింకఁ బోవఁజూడు
గతినీవె లేరికఁ గడతేర్పనాయన్న నాయన్నమాటల న్యాయ మెఱఁగి
ముది నిజం బని కరుణ నన్నేలితేని, తేనియఃధంబు నీకథలానలేనె, చారుగా
ంతునిదె నాకువిత్వంబు తాళిరా తాళరాగైక్యనృత్యప్రమోద
వె దైవము నాకు నీపదమానరా మానరా జాగు రామానుజన్న
నాకింత కెన్నిజన్మంబులో యెంచరా యంచరాయనిసాదిఁ గాంచినవారి
ప్రబలతాపత్రయబాధల కోపరా కోపరాగస్వాంతకుజనదూర
యురసియిఁకనైన నామొఱ నాలకింపు, కింపురుషయక్షగంధర్వకృతసపర్య-
పనేర్చునే శ్రేయోనిశాంతంబు శాంతంబు నావంటిచపలమతికి
మకూడనేర్చునే సంపన్నిదానంబు దానంబు నావంటి హీనగతికిఁ
జేకూరనేర్చునే చింతావియోగంబు యోగంబు నావంటి భోగరతికిఁ
బొసఁగంగనేర్చునే భూతహితత్వంబు తత్త్వంబు నావంటి దైన్యకృతికిఁ
గాన నిటువంటి పతితుఁడనైన నాకు, నాకుజాతునికట్ల నీనామమబ్బెఁ, జా.
ర్వములు రుక్మిణీసత్యభామలు భామల్మస్మితముఖులై వసింప
యోష్ఠమునఁ గరాన్వితవేణుకాండంబు కాడంబునించురాగమున నొప్ప
శయద్వయిని మానితశంఖచక్రముల్ చక్రము ల్వెలయు తేజమునఁ దనర
మేన నిర్మలహేమాభవాసంబు వాసంబు దీపించు వన్నెనలర
దుటఁగస్తురితిలకంబువొదలమించు, మించునీమూర్తిఁగాంచిసేవించువాఁడఁ-
కృతామ్నాయభావనాచరణము ల్చరణముల్వ్యత్యస్త సరణి నిలిపి
యుశ్రాంతసంశోషితాభీరవంశఁబు వంశంబు మోవిపై వఱలఁజేసి
వర్షావసరచర ద్వారిదాబర్హంబు బర్హంబు మౌళి నేర్పడ ఘటించి
తిభూభయంకర దేవతాసుముఖంబు సుముఖంబు నోరగా సొంపొనర్చి
వట్టి నీదివ్యమగు తేజ మసువియోగ, యోగవేళఁ గనంబడు నొక్కొ నాకుఁ
జారుతరమందహాసపోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨౦

— (౩) పితృమాతృదశకము. —

దలనె బ్రహ్మంబు పదునాల్గుభువనము ల్భువనము ల్బొంకిగాఁ బూనెఁ గుక్షి
వంతనే విభుఁడాద్యుఁడై మహదాదుల దాదులఁగా స్వతంత్రత విధించె

కవి నేమేధావి జీవపార్శ్వస్థుఁడై స్వస్థుఁడై వటపత్రశాయి యయ్యెఁ
జెలఁగి యేదేవుండు సృష్టిసంధాతను ధాతను నాభిపద్మమునఁ గాంచె
నట్టినిను దేవకిపిచండమందు దేవ, దేవ నవమాసములు మోచి తిరుగుటరిది
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౨౧
శంఖచక్రగదాసినాధవ్యోక్షరములు కరములు నాలుగు పరిఢవిల్ల
ధృతకిరీటాధరీకృత భాస్వదస్తంబు మస్తంబు నిస్తులమహిమ నొప్ప
లలితరేఖాభాసిలక్షణాస్పదములు పదములు పల్లవప్రభల నలరఁ
బూర్ణప్రతీకస్థభూషానికాయంబు కాయంబు దివ్యమంగళతఁ దనర
నెసఁగునిటువంటినినుఁబుట్టింటఁగన్న కన్నతలిదండ్రులెంతసంపన్నులొక్కొ.
ప్రచలితహేమాద్రిపక్షావిశేషుఁడై శేషుఁడై పూనె నేజితజద్ధాత్రి
విధినిశివేళ నుదధిఁ బాఱుమత్స్యమై మత్స్యమై త్రిప్పె నేమహితకీర్తి
తరువంగఁ గ్రుంగు మంధానాద్రిఁ గూర్మమైఁ గూర్మమైమోచె నేధర్మవర్తి
యతలస్థమహిఁ దిరస్కృతసోమఘృష్టియై ఘృష్టియైయెత్తె నేస్పష్టమూర్తి
యట్టినినుఁగొంచువసుదేవుఁడటరియమున, యమునదాఁటివ్రేపల్లెకునరుగుటరిది
ముందఱ నిడుకొని ముదుకనేర్పరిపాటి పరిపాటి తైలంబు శిరమునంటి
యూరువులందిడి యుదకశీకరములఁ గరములు సున్నితోఁ గలయ బులిమి
మృదులోష్ణధూతహరిద్రకృజ్జలముల జలముల దోయిట జలకమార్చి
కడువేగముగ మేనితడిని బయ్యెదనంట నెదనంటఁ జేర్చి పెంపొదవనొత్తి
కుత్తుకకు డాయఁజేతుల నెత్తిపట్టి, పట్టివచ్చి ముద్దుగొను తల్లి భాగ్యమే మొ-
నిటలస్థలిని జక్కఘటియించుఁ గావునఁ గావునఁ బోరిడి కలఁగు వేళ
బొమలక్రిందన రేఖ నమరించుభసితంబు భసితంబు కడు దుళ్ళి పడెడువేళ
నొకచెక్కిటను రక్ష నుంచు నంజనముచే జనముచేకొని ముద్దుగొనెడువేళ
మొలత్రాట నింగువ ముడిచిన ముడివెట్టు ముడివెట్టిపురుడంటి బడలువేళ
నందసతియిట్లునినులోచనముతఁగాంచి, కాంచినవధూటికధికంబుగాఁగఁ బెంచె-
ప్రక్కలో నిడుకొని పలుమాఱు జోకొట్టి జోకొట్టి పుణుకుచు జోలపాడఁ
బోరుపెట్టిన భుజంబునఁ జేర్చి చిచ్చోసి చిచ్చోసి యని వ్రేళ్ళఁ జిచ్చుకొట్టు
హాయి రేయనుచు నుయ్యాలనుంచి లాలించి లాలించి మెల్లమెల్లనఁ గదల్చు
బూచివచ్చెనటంచు బుసపెట్టి బెదరించి బెదరించి మీఁగాళ్ళఁ బెట్టియూఁచు
నిన్ను నిన్నివిధంబుల నిద్రఁబుచ్చి, బుచ్చిశిశువంచుఁ దల్లిపాలిచ్చు లేపి, చా.

వనమాలికేవలార్భకుఁడనంజనుబాలుఁ జనుబాలు గుడుపవే సమయమెఱిఁగి
వినఁజాలఁ బ్రొద్దాయె ననుచు నీవెన్నఁగా వెన్నఁగాచిననేత నన్నమిడవె
లీల నుయ్యాలఁ బవ్వళించి పెంపొంపుగాఁబొందుగానిఁకని ద్రపుచ్చఁదగదె
తడవాయె నిద్రించి తాళఁ డాఁకలికినో కలికి నేర్పున మేలుకొలుపఁగదవె
యనుచునందుండు నీతల్లినను మటప్పు,టప్పటికి పన్నుఁగాంచుమోహమునఁగాదె-
నునురావిరేక నెన్నుదుటిపై నలకల నలకలాపాగ్రణిమై మెలంగ
నురమునఁ బచ్చల నొప్పి యొప్పులెగోరు పులిగోరుపతకంబు పొంకమలర
నడుమున మణివితానపు మెఱుఁగంటు గంటలమొలనూలు గల్లురనఁగఁ
దళతళదివ్యరత్నప్రభావలయము ల్వలయముల్ హస్తాగ్రములఁ జెలంగఁ
దనరునీజానుయానంబు తల్లిచూచుఁ, జూచుకంబులఁ బాలిచ్చిచొక్కఁగాదె-
కుడువరాచను బువ్వగడియలోనుడుకు నే నుడుకు నేర్పననూఁదియిడుదు ననుచు
మీఁగడపెరుఁగుతో మెసవుమోగిరము వేగిరము వేడుకశుభాకృతియటంచుఁ
జెచ్చెర భక్షింపు చేకొని యీ వెన్న యీ వెన్న నేల నన్నెప్పు డనుచుఁ
ద్రాగురా నునుపంచదారతో నీపాలు నీపాలు సుస్మి తేఁబాప యనుచు
నిత్యమునుజిన్నిపాయపునిన్నభూత, భూతదయగల్గుజనయిత్రి బుజ్జగించుఁ-
శింశుమారస్థ దివ్యాంశువిగ్రహముల గ్రహములఁ దారల రాశికములఁ
బూర్వదిక్పాలావిపుటభేదనంబుల నంబులఁ దనరుసప్తార్ణవముల
భూజలాగ్ని మరున్నభోభూతగణముల గణముల దిశల నాకాశచరుల
నతలాద్యధోలోకగతఫణిస్వామిల స్వాముల జంగమస్థావరముల
మృత్తుఁ గనుమంచునీవునోరెత్తఁగాంచె,గాంచనాంశుక జననినీగర్భమందుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. 30

—(4) బాలదశకము —

నరుల కిందలిజీవనంబులు భంగముల్ భంగము లేవన ప్రతతియందుఁ
జరము లిందలి గోవృషశ్రీసురక్షము లక్షము లన నచరంబు లందు
నమృతాప్తికిందు ననాయాసమథనంబు మథనంబు లమృతసంప్రాప్తికందు
నిందవస్థలమూఁట నందాత్మచర్యలు చర్యలు రెండవస్థల నెయందు
ననికదా వార్ధిఁదొఱఁగిబాల్యమునఁబాడి, పాఁడిపంటలుగల్గు వ్రేపల్లెనుంట
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. 3౧

[illegible] మూర్తివి సారెకుఁ సారెకుఁ దొలువొత్తుఁ జప్పరించి
పిసికెఁ దక్కయి త్రి పృథుకుచాపారంబు పారంబుగలతనుస్తన్యమూని [వి
యుతశయనసంధ్యలయందు మన్గనాముదముతో ముదముతోఁ జనుబ్రాలుపిసుకఁ ద్రా
గుల్కుమాకీకృతాజన్నవికారంబు కారంబు వారసంగతిని గ్రోలి
యుట్టిచేతివిగా వెతన్నిశవానుభవము, భవముగలవారలకుఁ గదా ప్రాప్తమగుట-
నలుకకుంకిటిఁ గర్తియులఁ గూర్చునెమ్మది నెమ్మది వటపలాశమ్ముఁ దలఁప
కెపకెపఁజనుబ్రాలుగుడుచుఁ దానుడురుచినుడురుచి క్రతువపాహుతిదలంప
నా[illegible]జనమనోహరణమూనవలీల నవలీల లసి విభువ్యక్తి దలఁప
నథ్నితదధిభాండ మథనస్వనంబున నంబునర్గి రావంబు దలఁప
వంబపతిఖర్తచేనలోపంబునందు, నందుసంపత్తి గనుటవినోదె మఱపు-
కుంతలాభి భాస్వద్ముఖపద్మచేఁ బద్మచేఁ గను నొత్తఁబడిన వెవ్వి
పావకృస్తుంగభంగత్వగంగకు గంగకుభవజనకంబు లెవ్వి
యచలిత యోగియోగానుసంధాన ప్రధాన ప్రచారంబు లైన వెవ్వి
సకలవస్తాక్రమాచార విస్తృతులందు శ్రుతులందు నృత్యంబు ద్రొక్కెనెవ్వి
యిట్టి నీపాదములు నందునింట బెదరి
బెదరికని తప్పటడుగులు వెట్టుటరిది, చారు. ౩౪
పాలిష్టు డిమ్మని పటాంచలముఁ జంచలము చెందఁగఁ బట్టుసమయమందు
నెమ్మె వెన్నమొసఁగు మనిమంథదండంబు దండంబునిడి పట్టుతఱిని మఱియు
నవ్వుపెట్టవె బువ్వ యని లీల వ్రేలిచే వ్రేలు చేకొని పట్టువేళయందు
నప్పచ్చి దే తల్లి యని శుభాకరములు కరము లడ్డమువట్టు కాలమందు
నిట్టినీశైశవక్రీడలింతియెన్ని, యెన్నిపనులున్నమానినీయిష్టమొసఁగుఁ, జారు.
సతతభక్తితమఘాహుతిసరసాన్నంబు సన్నంబుగాఁ దిన సరణిమెసవ
సర్వవేదాకృతి స్వరపలుకులు పలుకులు గడుముద్దుగులుకఁ బలుకఁ
ప్రాణ్యంతరనుగత పాదపల్లవముల లవములగతి వీథి లగువులెత్త
స్తుతిరవాకర్ణనస్రుతివల్లవార్తల వార్తల సార్థక్యవ్యక్తి వినఁగ
నేర్చుకొను టద్భుతము గాదె నీవు మంద
మందచర్యలఁ బ్రాకృతమ్మార్తిమెలఁగి, చారు. ౩౫
ఆత్మాలయము దాఁటునంతకు నడుగున నడుగు నవీనకుహాకతనిడుచు
నవలివీథికిఁ బోవునంతకుఁ బదమెత్తి పదమెత్తితిన్నగాఁ బాడుకొనుచు

నరసి నేస్తులఁ గూడునంతకు నల్లన నల్లనఁ గనువారి నడిగికొనుచు
నచటఁ బెద్దుద్ది యౌనంతకు గొబ్బున గొబ్బునఁ గసరి కేగో యటంచు
నాటలకు వేఁటవెడలి ఘేయచుచునంత,నంతధూర్తశిఖామణివైతివౌర,చారు.

అన్న రా మనమాటలాడంగఁబోవలెఁ బో వలెవాటింకఁ బొసఁగదోయి
తల్లులు గనికొట్టఁ దలఁతురు మనముల మనములఁ గోపంబు మాన రెపుడు
వెన్న దొంగిలి తెత్తు విను మన కిరువుర కిరువు రథోదరం బీదినంబు
ఆటల కధికుల మయ్యు యీమందలో మందలోలాత్మడింభకులకన్న
ననుచు నమ్మించి సకలగుణాభిరాము
రాముఁ దోడ్కొని రాజమార్గంబుసారవె, చారు. ౩౮

సంహిత విని వచోర్ఘురిఁ బదక్రమముల క్రమములఁ దప్పక ఘనను చెప్పి
సాము చూచి ప్రయోగసంహార మనువుల మనువులస్మృతిరీతిమహిమలెన్ని
క్రయవిక్రయస్థితు ల్గని యాదివృద్ధుల వృద్ధులగతి వివరించి మించి
పనుల నన్నిటిఁ గాంచి బహువిధోపాయము ల్పాయముల్గల వారిఫణితిఁ దెలిపి
ప్రబలు నిను ముఖబాహూరుపాదజన్మ
జన్మబాలురు గని నిల్వఁజాల రెదుటఁ, జారు. ౩౯

గళదచ్ఛదధిపయఃకణ మై వశీకర శీకరకణము నిరాకరించి
లవరజస్సహితావయవ మై విభూతిద భూతిదనర్చు శంభుని నెదిర్చి
చలదలకాస్య మై జలదపోతాంజనతాంజనగిరి శృంగ మపహసించి
నవనీతదిగ్ధమై పవిభవాభాసిత భాసితహరినీల మోసరించి
భువనమోహనమగునీదుబుడుతమూర్తి, మూర్తిమంతంబుఁజూపినాయార్తినుడుపు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౪౦

(5) చోరత్వదశకము.

ఉదయాద్రి నేధనాఢ్యుల కైనఁ జిక్కని చిక్కని పెరుఁగు వాసింప జుర్రి
ప్రొద్దు జామైన నేపుణ్యుల కందని కందని వెన్న నింపొంద మెక్కి
మధ్యాహ్నవేళ నెమ్మది నట్టుగట్టిన గట్టినయంపు మీఁగడలుమెసవి
యపరాహ్ణమున నెట్టనై తడవారిన వారినంటని పాలు వడిగఁ ద్రావి
ప్రతిదినం బిట్టిచోరకర్మప్రసిద్ధి, సిద్ధవడసితి వో మంద నుద్ధరింపఁ
జారుతరమంధహాస పోలూరి వాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౪౧

... కౌంగిలి చేయఁ బిన్నవు గావింపు గావింపు మిదియని మోవిగఱచి
... విగెంక నెత్తు నీమచుమని మచుమని... ... ...
... నిపములన్నిఁగల్పించికొసరి,కొసరిప్రేతలమానంబుగొంటివౌర,చారు.

... నింతకుఁ గన్నెఱంగుదు రంగుదుకూలాంతరమున రమణి
... వచ్చెనీ కియనింతు నంచలములోఁ జలము లో నెడలింపు చంద్రవదన
... చచ్చునంతెనుఁ బవలించి చనువాఁడ చనువాఁడవారిదే ఘనము కలికి
... లు నేనలేనె పెన్నిరుల నొక్కఁడ నేఁడు కడనేఁడుగడ నేనె కంబుకంఠి
... మ నీకీతి సమమోక్తు లాడు దరసి
యుపి ... జమెల జారశేఖరుఁడవగుచుఁ, జారు. ౫౩

... యూరలేఁడని పతినినేఁ గలుగంగఁ గలఁగంగ నేటికే జలజగంధి
... కి. జనినవాఁడు వచ్చునంతకు నంతకు నేఁ జాలనా లతాంగి
యు... పోయినమనోహరుని బిల్వఁగనేల వగ నేలలేనె నిన్నిగురుఁబోఁడి
... దూఱుట నన్యతరుణి గామించునే మించునే నీమాటచంచలాక్షి
... బాలుఁడనాసురసప్రబంధ, బంధములనేరునవిపల్లి ప్రబలితౌర,చా.

లలితపల్లవిత ... తాపింఛంబుఁ బింఛంబు నొదల బిగియఁ జుట్టి
మృదులనాదసుధాఝురీ నిరర్గళమున గళమున వనమాలికలు ధరించి
... బంగరుపాలు చెంగులువారఁగా వారగా మైవలెవాటువైచి
... తామృతాధరం బనుపవడంబున డంబున వేణుకాండంబు నిలిపి
గాన మొనరింప విని తాళమాన మెంచి
మెంచి ప్రేతలు నిన్ను మోహించి రౌర, చారు. ౫౫

గోపికల్ గ్రుంకుచుఁ గొలనిలో నుండఁగా నుండగాఁ జీరల నొడిసికొనుచుఁ
దీరభూజము నెక్కి తెగడుసుందరులను దరులను జేరఁగాఁ దలఁచికొనుచు
కలయించునిన్నుమాపాత్రలాకులముగాఁగులముగాదనదెయిగాఁకొఱంతననుచు
... మాకీప్పు డంబరముల నొప్పింపు నొప్పింపవలదు నమ్మెప్పుడనుచు
హస్తములు మోడ్చి మ్రొక్కు రామాభిమాన
మానములుగాచి పటములు మరలనిడవె, చారు. ౫౬

నవరాగమకరంద విపులపంకాసారకాసారముల జలకంబులాడి
కుంకుమాదిసరాగశంకితచిత్రాంశు చిత్రాంశుకముల నచ్చికధరించి

యనుపమానవగ్రహ ప్రభాభరణమాభరణమాలాగణంబరసి తొడిపి
లీలఁ గస్తూరిచే ఫాలభాగములందు గములందుకొనుచుఁ జుక్కలఘటించి
పూతమానసలై గౌరిపూజ గూర్చి,కూర్చి నిన్ను వరింపరే గోపసతులు,చా.

మేఘవర్ణుని జూడవే ఘనసారమా సారమా యొపరిచ్ఛన్నుఁ డతఁడు
గోపరూపకుని గన్గొనవె హింతాళమా తాళ మాతరమె దయాళుఁడతఁడు
కాంచనాంశుకధారిఁగాంచవే తిలకమా తిలక మానసమునఁగలుగునతఁడు
ఘనవేణునాదుని గానవే కుందమా కుందమా కనకున్నఁ గుటిలుఁ డతఁడు
మానధనహారియై యొన్ని మమ్మనుచు, ననుచుగోపికలరయ రెనినుభ మించి
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౫౮

కోరిచేపట్టెనా గోపకుమారుండు మారుం డనంగుని మాడ్కిఁ జనఁడె
పాలించెనా శౌరి ప్రచలితోపవనుండు పవనుండు నలుగడఁ బరువు లిడఁడె
నందనందనుఁ డేలెనా కలకంఠరంబు కంఠరంబు రాచి గద్గదతఁ బడదె
రక్షించెనా హరి రాకానిశాపతి శాపతిరోహితచ్ఛవిని గనఁడె
యంచుఁదమలోన నెన్నుచు నధిగమించి,మించి ప్రేతలునిన్ను మోహించి శౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౫౯

వెలఁదులు నీకు వ్రేతలకు నీ విరుగడ విరుగడగాని బంధురత నిలువ
బాలికాకరతాళఫణితిఁ ద్రికాలము ల్లాలముల్మాఁడిటిఁ గనుట దెలుప
భవదభంగభ్రూవిభంగవితానంబు తానంబుఁ బలుకు గాత్రంబు నొలయ
నన్యోన్యకంఠవిన్యస్తహస్తమ్ములు తమ్ములు గల మృణాళమ్ము లనఁగ
రాసమండలగతి వేణురావ మలర, మలరహితవృత్తి మధ్యమందలరితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౬౦

(7) గోపాలనదశకము.

దధిభాండమథననాదమున దిగ్గన మేలుగన మేలుకని వత్సగణము విడిచి
ప్రబలుఁడై యలరారు బలరాముతోడనే తోడనేనెనరునఁ గూడి చెలఁగి
జనని గూర్చినపక్వముఁ గాత్తనలరుచు నలరుచు లెన్నుచుఁ జలిది మెసవి
భువనమోహనరావమునఁగరంబఱచుచుఁ బఱచుచుఁ గ్రేపులఁబాయఁద్రోలి
బాలకులు తోడరా నీవు పసులఁగాయఁ,గాయదూత్తమయలరతిగా దెమాంద
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౬౧

అపరంజిబంధసూత్రాగ్రంబులాగుచు లాగుచు మట్టిచల్లడము దొడిగి
ధవళప్రభంబైన యవసరాసన్నంపు సన్నంపుజమిలికూసంబుఁ బూని

యెడరియీరీతిమాయావృత్తైకలంప,లంపటలౌనర్చుఖలులఁగూల్పవెయదల్చి
చాతురతమందహాస పోల్లాసివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౭౨
నృత్యంబు ఫణముల నెఱపి పెక్కుదలించి కదలించి కాళింగు గర్వమణఁచి
కను సన్న చేసి తాస్త్రాని మహాబలుని వే బలుని చేతఁ బలంబుఁ గలనఁ గూల్చి
కని సుదర్శననామఖచరగర్వాహిని వాహినీశటకున దేహముడిపి
సఖుల మ్రుచ్చిలి మింటఁ జనుశంఖమూఁకుని చూఁకునీపాటని కూడితుంచి
సెలయవే దోర్బలత న్యాకిఖలుల నైన, నైనవారిని బ్రోచుటకై వధించి, చా.
జనకుని సీట వాఁచిన పాశకరుని కింకరు నకించను బదానాఁతుఁ జేసి
కొమ్ములఁ బ్రస్తుఁ దాల్చెను వృషభాసురు భాసురభుజశక్తి బడలుపఱిచి
కినిసి హయాకార కేశినామారాతి మారాతిసుందర సీరు చేసి
బాలురఁ గలసి మాయాలోలగతి నాకుగతి నాఁడు వ్యోమరాక్షసు వధించి
కలనహూపులలోఁ బరాక్రమనిరూఢి, రూఢికెక్కిన వసమానరుచిర తేజ, చా.
గరువంపురజకుని నరిభయంకరునఁ గరఁగున నుత్తమాంగంబు చఱచి
యనిలోనఁ ద్రొక్కవచ్చిన మత్తకుంభిని గుంభిని యనువగాఁ గూల్చివైచి
మల్లయుద్ధమున మత్తిల్లుచాణూరుని నూరుని గ్రహములఁ బోరి చంపి
చేరి ముష్టాముష్టి సీరిచే ముష్టికు ముష్టి కుత్సితహతి మొక్కచెఱిచి
దృష్టిపథమునఁ బడినమామష్టశతిని.దతినిబరిమార్చిదోశ్శక్తిఁదనరితౌర, చా.
ఆజన్మశత్రుఁడై యవని నైన్యసులఁ రక్షసులఁ రట్టడినేలు కంసుఁ జంపి
ముచికుందునేత్రాగ్ని మొనయుటపాయంబుపాయంబుగాఁ గాలయవనునోర్చి
కూశ్యసత్రాజిత్తుఁ గూల్చి నష్టరగతి దరగతిఁ జను శతధన్వుఁ ద్రుంచి
యాంతఃపుగ్రోహులగుమురనరకుల నరకుల ముష్పొంగ వరుసఁగూల్చి
ఖలుల నిల్లవధింపఁగాఁ గ్రమమెసంగ, సంగరము చేసినట్టిదోస్సారధీర, చా.
అనిరుద్ధుఁ జెఱవెట్టి యాజి శంకరశక్తి కరశక్తి గలబాణు గర్వ మడఁచి
తనచిహ్నములు దాల్చునని సహింపని కానిపని కానిఁ బౌండ్రకుఁ దునిమివైచి
యాతని కనికిఁ దోడగు కాశికావరు కావరుఁ డని వాని గళము ద్రుంచి
కృత్తినంపిన మదోన్నత్తు సుదక్షిణు దక్షిణాకరహేతి దాడి నోర్చి
యాకరణిమష్టజనములనేర్చిపిదప పిదపకృత్యము వెడలించిపొదలితౌర, చా.
పరిణయం బాడి దర్పము జనింపఁగ వట్టి పగవట్టికొనుశిశుపాలుఁ దునిమి
శంకరవరలబ్ధసౌంభకసహితుఁడై సహితుఁడై యెదరినసాల్వుఁ ద్రుంచి

దంతవక్త్రుని మహోద్దామకౌమోదకి మోదకీలితమనోమూర్తి నడఁచి
కలన నమోఘచక్రముచే విదూరుని దూఱు సీఁసీఁక నని త్రుళ్ళడంచి
యట్టిదుర్మార్గవర్తులనరసియార్చి, యార్చిధాత్రికిఁగడుమేలుగూర్చితౌర, చా.

సారె జూదంబాడి సభ నుల్లసము లాత్మసము లాత్మ నలరఁగాఁ జలుపుస్కి
బాణుని సేనాధిపతుల మ మ్మనిచూడు మని చూఁడు కుంభాండకాదిరిపులఁ
బురములఁ దరుల విస్ఫురితేచ్ఛ విహరించు విహరించు మన్మదద్వివిదకపిని
సతతతపస్సమాశ్రితమహావనులఁ బావనుల బాధించు పల్వలసురారి
బలుని చేవిస్లుశౌర్యసంపన్నికాయ, కాయములపీడఁజేసినకర్మసాక్షి, చారు.

కుడిచేత ములుకోలఁ గొని వామకరమునఁ గరము నశ్వములపగ్గములఁ బూని
శిరమున ముకుటంబు చెలఁగరంజన ఘనాంజనఘనాంగముల దుశ్శాలువైచి
రథికుని నదలించి రణమున దరము సుందరముచూపెడు చిఱునవ్వు గలిగి
సన్నద్ధచతురంగసైన్యవికల్పన కల్పసంగతి యపాంగముల నిలిపి
పార్థసారథివై చలపట్టి యాఁచి, యాఁచి కురుసేన నశియింపఁ జూచితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౮౦

(9) శిష్టప్రతిపాలకదశకము.

మును నవమాసము ల్మోచిన దేవకి దేవకీర్ణపదప్రభావ మొంద
నిను దివ్యమూర్తిఁ గాంచిన వసుదేవుని దేవుని నినుఁ జేరు త్రోవ దెలియఁ
జేర్చి పాలిచ్చి పెంచిన యశోదాసతి దాసతీవ్రావాప్తివాస మొలయ
భవదమర్త్యక్రియాప్రాపితానందుని నందుని ముక్తితానకము నెఱుఁగఁ
బూర్వభవపుణ్యపరిపాకభూతిచేతఁ, జేతనప్రాయసుతుఁడవై చేసితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౮౧

జనకులు వలదన్న వినక సంపదశక్తిఁ బదశక్తిఁ గొందఱు పరువు లిడుచుఁ
దోఁబుట్టు లాఁగినఁ దొలఁగి యావనగతి వనగతిఁ గొందఱు పాడుకొనుచు
విభులు పోకుఁడటన్న విడిచి రాజితమూర్తి జితమూర్తిఁ గొందఱుజతలుగొనుచు
మించి మామల నేమఱించి యాశాంతత శాంతతఁ గొందఱు జాలిగొనుచు
విప్రసతులిస్లు తెచ్చినవిందు మెచ్చి, మెచ్చుచు భుజించి వాంఛితమిచ్చితౌర, చా.

దూరీకృతానిశాతురదుర్జనక్రూరు నక్రూరు బహుని ర్గలాత్ముఁ డనుచు
మన్నించి చేరిన మాలికాకారుని గారుసీకెన మెట్టి ధీరు లనుచు
నరుగువీథిని నెదురైన వామనగాత్రి మనఁగాఁ ద్రివక్రత మలయు ననుచు

మానసస్థితి నుగ్రసేనమహీను నహీనుని గతి నిర్వహింపు డనుచుం
బొడమునిశ్లేతుకకటాక్షము నన శేష, శేషజరులుత్సహింపరక్షించితౌర,చా.
నరకవాసతఁ గ్రాలు సుకృతమాభవులఁ బ్రాభవులప్రారబ్ధానుభవము మాన్చి
మాగధపీడిత మధురాజనావలి నావలిద్వారక కిచ్చేర్చి
చెడుకాలయవనునిచే ముచికుందుని కుందునిద్దుర మేలుకొలుపఁ జేసి
యూపరవెల్లిమే నూని కూపమునఁ దాపమునందు నృగుని శాపంబు దీర్చి
ప్రోచితివి గాదె నీవంటి పురుషమౌళి,మౌళిగతపింఛ కల్గునే లీలలందుఁ,జా.
మోహాతిరేకమనోహరా భావత భావతాపాగ్నులపాలు గాక
హితజనాదృతనిత్యకృత్యవిహీనత హీనతమోగుణాపేక్ష లోదవ
శుద్ధరాజసగతబుద్ధి వియోగత యోగతాపసవృత్తి యుక్తు లోలయ
మృష్టాన్నమృదుపటాభీష్టదూరత దూరతరైశ్వర్యధుని మునుంగ
నరకమాగధులలయించు నిరుపమాన, మానవతులనునృపులనుమనిచితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౫
కృపణత దత్తదూరీకృతైశ్వర్యుఁడై వర్యుఁడై తగు విప్రవరులలోన
వేదశాస్త్రపురాణ విద్యాప్రసంగుఁడై సంగుఁడై తగుసభాసదులలోన
నప్రార్థితార్థపర్యవసానకాలుఁడై కాలుఁడై తగు సూక్తిఘనులలోన
ధర నహింసాకర్మ ధర్మప్రసిద్ధుఁడై సిద్ధుఁడై తగు బుధశ్రేణిలోన
ననుచు నహూపారకుఁ గుచేలు నరసి యెన్ని
యెన్నికల మించు సిరు లిచ్చి యేలితౌర
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ.
పతుల మాయాద్యూతగతులనోడించిన డించినమతిఁ బ్రల్లదించు శకుని
చేరి ధమ్మిల్లంబు జీరకు శేశయమున శయమున నోడియు దుశ్శాసనుండు
మగ లోడి రిఁక నిష్టమగుబలోన్నతివాని నతివా నిరీక్షింపు మనినకర్ణు
నంబరంబు వదల్చు మని పాపయుక్తుల యుక్తులఁ గసరు దుర్యోధనుండు
నట్లుదుష్టచతుష్టయం బడరఁగృష్ణ,కృష్ణయననక్షయపటంబులిచ్చితౌర,చా.
కరుణ ధర్మజు నిజావరజనాథుఁగా నాథుగా నీవసుంధరకుఁ జేసి
దుర్యోధనాది శత్రులకెల్ల భీముని భీమునిగా నాజిభూమిఁ జేసి
భీష్మాదియోధుల భేదింప విజయుని విజయునిగాఁ బోరువేళఁ జేసి
మార్తుల భంజింప మాద్రికుమారుల మారులఁగాఁ గసి మసఁగఁజేసి
శ్రేయఁబవలిట్లుకంటికితెప్పగతిని,గతినిజనఁబాండవేయులఁగాచితౌర,చా.

దాసీసుతుం డని తలఁచితివే దాంతు వేదాంతు విదురుని విందు గొనఁగ
నరిపక్షుఁ డంటివే యసువుల నాఁపఁగా నాపగాసుతునికు య్యాలకింపఁ
గుక్షిదుర్గతుఁ డనుకొంటివే చేతనాచేతనాగత పరీక్షిత్తుఁ బ్రోవఁ
గాలంబు నెంచితివే లోకధర్మతాధర్మతాత్పర్య నుద్ధవుని దెలుప
నిట్టి భక్తపరాధీనవృత్తిచర్య, చర్యమాణసురల్గాల్పశక్తు లటర, చా.
తుదముట్టఁడే మహాద్భుతుఁడు లీలాశుకు లాశుకుసూక్తుల ననుసరించి
దరిఁజేరఁడే పురందరనామకీర్తరు పిష్టరశ్రవు నిన్ను వినుతిచేసి
ప్రకృతి పీడ్హొనఁడె నారాయణతీర్థులు తీర్థపాదుని నిన్నుఁ దెలియఁ బలికి
వ్యాజసంసృతి వీడఁడే జయదేవుండు దేవుండ వగునిదుసేవఁ జేసి
భక్తివారలయి యుష్మదుపాస్తిపరులు,పరులు జడులకు వారలఁ బ్రణుతిచేతుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౦

(10) అవతారదశకము.

అజుఁడు చిన్ముద్రాసమాధివిశిష్టుఁ డై శిష్టుఁ డై ధ్యానంబు సేయువేళ
సోమకుం డనురాక్షసుండు వేదమ్ములఁ దమ్ములఁదెగడుసూత్రమ్ము లనుచు
ముచ్చిలి ఘోరవార్ధులఁ దిరోహితుఁ డైనహితుఁడైనధాతసృష్టిచ్ఛకొలుకుఁ
ప్రబలమీనావతారము నెత్తి లోలకల్లోలకర్దమయుతావాల మరసి
చోరదనుజుని బరిమార్చి శ్రుతిగణంబు, నంబుజపిచండున కొసంగి నట్టిదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౧
చెలిమిదేవపలాశనులు మందరాగంబు రాగంబు మించు ధీరతఁ బెకల్చి
కలశవారాశిలో నిలిపి పన్నగపతి నగపతిఁ జుట్టిరా బిగియఁ జుట్టి
విసువక మథియింప నసమాపఘనమైన ఘనమైనకచ్ఛపతనువు నెత్తి
క్రుంగుతద్గిరిమోచి యంగనామూర్తిచే మూర్తిచేతోసుర ల్మను భ్రమింపఁ
జేసియమృతంబుగొనిసుఖస్థితులనమరు,నమరులకుఁ బ్రీతినర్పించినట్టిదేవ,చా.
అవని ముచ్చిలి హిరణ్యాక్షుండు చర్యతాశ్చర్యతారుణ్యదోస్సారుఁ డగుచు
నుదధిలోనఁ జరించుచున్నఁ దత్కృత్యం బకృత్యంబటంచు నాదైత్యవిభుని
లోకభయంకరాలోకనోదారభూదారభూభుజుఁడవై తాఁకి నిలిచి
పోరు పెల్లొనరించి ఘోరసుదర్శన దర్శనప్రహారణోద్ధతులఁ గూల్చి
పుడమి దక్షిణశృంగాగ్రముననుఁబెట్టి,బెట్టిదపుసంకటమువాపినట్టిదేవ, చా.
భవదీయచింతనాపరుఁ డంచు నందనునం దనురాగమోహములు వదలి
సర్వగతుం డని చక్రివర్ణించెదు నించెదు సభ నవినీతు లెల్ల

దరిఁ జూపు మని సభా స్తంభంబు నడిచిన నడిచి నభః క్షమాంతస్థవిభుత
నరసింహమూర్తివై యరుదెంచి క్రమపరాక్రమపరాయణత హిరణ్యకశిపు
నదరి పరిమార్చి కరుణ నయ్యెడిలిపట్టిఁ బట్టి ప్రహ్లాదు రక్షించినట్టిదేవ,చా.
అఖిలార్థిజనసంచయాదితేయాగంబు యాగంబు కావ్యసమక్షమునను
గావించుబలినామదేవారినాథుని నాథునీజన్మబీజాంఘ్రి వైన
నీవు వటుండవై నిలిచి సదస్యులు దస్యులు వినఁ బదత్రయముకొలఁదిఁ
బుడమిని యాచించి భూవిష్ణుపదములఁ బదముల రెండిటఁ బాదమొకటి
శిరమునం దుంచి యతలంబుఁ జేరనదిమి,యదిమి వజ్రికిసిరులిచ్చినట్టిదేవ,చా.
జగతి సుదర్శనాంశమున జన్మించిన మించినభుజశక్తి మేటియైన
కార్తవీర్యుం డాదిగా మహాభుజుల భూభుజుల భూతవ్రాతములు గలంగఁ
బరశురామాకృతిఁ బరఁగి సంగరములఁ గరముల శిరములఁ జరణసమితి
నిరువదియొకమాఱు నఱకి యంబరమునఁ బరమున కెక్కు సోపానసరణి
నిడి పితృప్రీతి తర్పణ మొత్తి యచల,నచలమతిఁ గశ్యపున కిచ్చినట్టిదేవ,చా.
దశరథాత్మజుఁడవై తపసివాసవనంబు సవనంబుఁ బ్రోచి పాషాణ మబలఁ
గావించి హరువిల్లు ఖండించి జనకుఁడు జనకుఁడై తనరు సీతను వరించి
గురునాజ్ఞ మునివృత్తిఁ దరుణీవియోగివై యోగివైఖరి భానుజాగచరుని
మైత్రి వాలిని ద్రుంచి మారుతిచరితంబు చరితంబుగా విని శరధిగట్టి
యసురులవధించిసతిఁగూడియాశ్రయవని,యవని శ్రీరామమూర్తివైనట్టిదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౮
యదుకులంబునఁ బుట్టి యాభీరమందిర మందిరమందె చౌర్యములఁ దనరి
జారుఁడవై ధేనుసముదయావనకేళి వనకేళి గోపికావస్త్రవితతి
గొనిపూతనాది దుర్జననివారణముల రణముల నరుల దోర్బలము మించి
భక్తులఁ బాలించి బలరామమూర్తిని మూర్తినిమిత్తత మొదలొనర్చి
భీష్మకసుతాదికన్యలఁ బెండ్లియాడి,యాడిపాడుచునీలాద్రి నలరుదేవ,చారు.
తరువరాశ్వత్థప్రదక్షిణై కాంతలఁ గాంతలఁ దోలుదొల్తఁ గౌఁగిలించి
విధివత్సకలితగోవేషివై దానవదానవత్కూపామృతంబుఁ ద్రావి
సన్నద్ధరథ మద్రిజామనోహరునకు హరునకు నేర్పుగా నాచరించి
యతనితూపున నిల్చి యడరి చూపరులకుఁ బరులకుఁ దల్లడపాటొనర్చి
త్రిపురదైతేయతతిఁ గడతేర్చి యంత, నంతరితబుద్ధరూపుఁడవైనదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౯౯

నిజధర్మముల మాని నిష్ఠావిహీనులై హీనులై యుపకారమెఱుఁక లేక
భగవద్ధరామరభక్తిఁ దూరులై దూరులై సుకృతికి ద్రోహకలిత
మానసంబుల నభిమానప్రసంగులై సంగులై యనృతవాచాళులైన
కలిమానవులఁ ద్రుంచి కాలావశిష్టుల శిష్టులఁ బ్రోవ విశేషమహిమ
వఱల నసమానమూర్తివై వారు వేఁడు, వేఁడుకలనిచ్చి కలికివై వెలయుదేవ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౧౦౦

(11) నీతిదశకము.

గణపతి నుతియింపఁ గల్గు నిర్విఘ్నంబు విఘ్నంబుల కతండు విభుఁడు గాన
గురుని ధ్యానింపఁ జేకూరు సత్కార్యంబు కార్యంబుల కతండు కారణుండు
జనవిభునాజ్ఞచేఁ గొనసాగు ధర్మంబు ధర్మంబుల కతండు దలఁప విభుఁడు
పత్నిసమేతుఁడై పడయు సత్కర్మంబు కర్మంబులకు నధికర్త యగుటఁ
జేరి నిన్నెన్నఁ గల్గు విశేషముక్తి, ముక్తికాంతావినోదసమ్మోది వగుటఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౨

వర్ణాశ్రమాచారవాసమే ధర్మమా ధర్మ మావర్గప్రధాన మండ్రు
న్యాయభావార్జితంబైనదే యర్థమా యర్థమా రెండవసార్థమండ్రు
ఋతుకాలమునఁ బత్ని నెనయుటే కామమా కామమా మూఁడవనీమమండ్రు
దారేషణాదులఁ దలఁగుటె మోక్షమా మోక్షమా నాలవదిక్షయండ్రు
ఈచతుర్విధపురుషార్థసూచకంబు, కంబుభృత్పాణి నీభక్తిఁ గలుగుఁగాదె
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౩

ధరఁ గన్నతల్లియే పరదైవ మనవచ్చు మనవచ్చు గరుడుని మార్గ మరసి
తండ్రియే సద్గురుతతి మెఱుం గనవచ్చుఁ గనవచ్చుఁ బూరునికరణి యశము
తరుణియే పతివిపత్తారక యనవచ్చు నెనవచ్చు బసవాసు నింద్రుతోడ
రమణుఁడే సతికి సర్వస్వ మం చనవచ్చుఁ జనవచ్చు జానకిసరణి దివికి
నిన్ను సర్వోత్తముఁడవంచు నెన్నవచ్చు, వచ్చుగీతలపినినవివ్వచ్చుకరణి
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౪

తల్లిదండ్రులఁ బ్రోవఁ దలఁచు శాంతనయుండు తనయుండు తగుఁ దులాధారునటు
అగ్రజాజ్ఞావర్తి యైనసోదరుఁడు సోదరుఁడు శోభిలు రాముతమ్మునటు
వరునెడఁ బాయని వదనాంబుజాయత జాయ తనర్చు నచ్చాయయటు
ఆపద నెడలించు నట్టి సంబంధుండు బంధుండు దగు మద్రభర్త యట్లు

యుష్మదారాధనముగల యురువిశేషి, శేషిదగు భాగవతునట్లు శేషశయన
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౫
క్షితి నన్ను మిచ్చి రక్షించు దాతను గన్నఁ దనుఁగన్న తండ్రిగాఁ దలఁపవలయుఁ
బాలిచ్చి పెంచిన ప్రజ్ఞామతల్లిని దలిఁగా నాత్మఁ దలఁపవలయుఁ
గష్టంబు నెడఁబాపుఘనుఁగ తాకులముతోఁగులము తోఁబుట్టగాఁ దలఁపవలయు
సన్మార్గ మెఱిఁగించు సదయుని దరిఁజేర్చు దరిఁజేర్చు గురునిఁగాఁ దలఁపవలయు
భువనభర్తుఁడ వగు నిన్నుఁ బుణ్యదేహి
దేహిపరమంచు విభుఁడంచుఁ దెలియవలయు
జారుతరమందహాస పోలూరివాస
వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౬
కులవృత్తి తప్పక కూర్చుసంపాద్యంబు పాద్యంబు నిడి పెట్టు నాశనంబు
కాయ మస్థిర మని చేయు వ్యాపారంబు పారంబు ముట్టఁగాఁ బలుకుచదువు
లానుపూర్వికకృతంబైనసంబంధంబు బంధంబు వీడినబలుతపంబు
దీనుల రక్షించు వాని భావిభవంబు విభవంబు గలవాని వితరణంబు
స్వామి భవదంకితంబైన సత్కృతికృతి, కృతినందక సజ్జనవినుతిగాంచుఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౭
పరవధూగమనంబు బహుజన్మసముపార్జితసముదయసుకృతనాశనకరంబు
పరధనహారణంబు చిరకాలసంతతి సంతతిస్ఫుటకీర్తిసంహారంబు
పరజనాన్నాదంబు వరసదాచారప్రచారప్రమేయనివారణంబు
పరదూషణంబు తత్పరికృతిసంపాదితాపాదితకర్మ సంపాదనంబు
పరనరాంకితకావ్యంబు బహుళజన్మ, జన్మకృతదివ్యపుణ్యసంచయ హారంబు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ. ౧౦౮
ఆత్మార్థమైన సత్యమె కాని వాడనివాఁడనిమేషభావజ్ఞతుల్యుఁ
డెపుడహింసావృత్తి నెసఁగిన ప్రజ్ఞాని ప్రజ్ఞానిరూఢతాపససముండు
కలవైన నన్ను మీఁగలసత్క్రియాఖ్యాతి యాఖ్యాతిశయ దిలీపాదినిభుఁడు
చనువేళనైన లోఁగనుసంతతధ్యాని తద్ధ్యానితరమనస్తపసిసదృశుఁ
డాపదలనైన హితసపర్యావిభక్తి, భక్తి నినువేఁడువాతండె భాగవతుఁడు, చారు.
దాతృత్వమునకు శాంతము సంక్రమించిన మించినపైఁడి వాసించినట్లు
చదివించుగురువు ప్రాశన మీయఁ గలిగినఁ గలిగిననేయి పాల్గలసినట్లు

పతిభక్తి సౌందర్యవతికిఁ జేకూరినఁ గూఁజినమణి సానదీఱినట్లు
సుగుణంబు వ్యవహారశూరుని బొందినఁ బొందిన పసిఁడి జోడుఁ బూనినట్లు
నీదుభజనంబునకుమనోనియతియమర,నమరతతులకుసంతానమబ్బినట్లు
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ.౧౧౦

జ్ఞానసంప్రాప్తి కాచార్యోపదేశంబు దేశంబు లెన్నేనిఁ దిరిగి కొనిన
జీవనప్రాప్తికి క్షితిపసన్మానంబు మానంబు వదలించు మమత గొనిన
తనసుఖప్రాప్తి కాత్మస్త్రీవిలోలంబు లోలంబు గలిగించు జాలిగొనిన
సుగతిసంప్రాప్తికి సుతుఁ డిచ్చుభువనంబు భువనంబు ద్రిప్ప లాఘవముగొనిన
భుక్తిముక్తులు గొన భవద్భక్తిగాక,గాక మున్నుగతిని గొన్నఁగలదె తెలియఁ
జారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ ౧౧౧

సురుచిరాపస్తంబసూత్రవిప్రాగ్రణిఁడై ప్రాజ్ఞుఁడై శ్రీపైఁడిపాటికులజుఁ
డై శరమర్షణయుతిగోత్రధర్ముఁడై ధర్ముఁడై సూనృతతపము పెంపు
గనిన లక్ష్మీపతికవిఘనాఘునునకు ఘనుఁకు సుతుఁడ వేంకటనృసింహ
నామధేయుఁడ భవన్న ర్తనచరితంబు చరితంబు నొకపీసశతకకృతిని
జెప్పి యర్పించితి సుధీ విశేషదాని, దాని విని నన్నుఁ గైకొను దైవరాయ
చారుతరమందహాస పోలూరివాస, వారితామితతృష్ణ మన్నారుకృష్ణ.

ఇది-బళ్లారిమండలము, హరపనహళ్లిలోని
బ్రా॥ పాలపూఁడి నృసింహశాస్త్రిగారి తాళపత్రగ్రంధమునుండి
సంపాదింపఁబడినది.

౮– శ్రీతిరుమలగిరి వేంకటేశ్వరశతకము.

శ్రీమత్తిరుమలనల్లాన్‌చక్రవర్తి పంచక్షుమార శ్రీనివాసవేంకటాచార్యకవి.

(ఏకపాసకందములు)

సిరులవలఁతిఁ జేర్చిన నీ,యురమున నే నెను నిరతమొనరించెడి భ
క్తిరసప్రార్థనఁ జేస్తుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧

హరి ! పరమాత్మా ! నాదగు, మొర నాలింపుము భరంబె పోచుట వన్నో
పరమకరుణావిలాసా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨

ధరణీసుతామనోహర ! పరమమునీంద్రార్చితాంఘ్రిపద్మయుగళ ! బా
సురకరుణాసాంద్రా ! శ్రీ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩

సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా, ధరకిన్నరయక్షపూజితమనోహరస
చ్చరణారవిందయుగళా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౪

వరణీయకాంతితరణీ ! ధరణీజామానసాబ్జతరణీ ! భూమీ
శ్వరహారనాయకమణీ ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౫

నిరుపమగుణధుర్యా ! సా, గరశయనా ! మంగళాంగ ! కరివరదా ! ప్రో
వర మాధవ ! ధరణీధవ ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౬

దురితహరణ ! కమలచరణ ! నిరుపమమశిహారి ! యసురనికరవిదారీ !
హరమిత్రా ! నుతిపాత్రా ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౭

శరణాగతసంరక్షక, బిరుదాంకితమూర్తి ! భార్గవీమానసపం
కరుహాదివాకర ! భాస్వర, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౮

నిరతము నిను సేవించుట, కొఱకైనీకొండనెక్కి కోరికతో నం
దఱో వచ్చిమ్రొక్కులిడెదరు, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౯

భర మనక వారిఁబ్రోచెదు, కరుణాకరమూర్తి వాటఁ గారిన్యమునా
తతి వీడివరము లిత్తువు, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౦

కరము ముదంబున వేంకట, గిరిని నధిష్ఠించినావు కృపభక్తాగ్రే
సరులను బ్రోచుచు నుంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౧

గిరిపై నెలకొనుకమలా, కరము భవచ్చరణభవము గావున భవపా
ఫరహేతుల నొనర్చుచు ము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౨

హరి ! నీకెదురుగఁ గృష్ణా, సరిదంతర మెపుడు నుండఁ జనునని యిట ద్వా
రరహితుఁడ వయియుంటివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౩

సురలోకము నీశీర్షము, నరలోకం బౌను నీదు నాభీస్థలి నీ
చరణంబు లధోలోకము, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౪

సరసీజాప్తుఁడు, చంద్రుఁడు, నిరతము నపసవ్యసవ్యనేత్రము లహా ! నీ
చరిత మగోచరమయ్యా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౫

సురనాథుఁడు వైశ్వానరు, లరయఁగ నీవదనజన్ములఁట మహిఁజూడం
గరువలి ప్రాణోద్భవుఁ డఁట, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౬

వరద ! ద్విజరాజవైశ్యా, వరకులజులు నీదువదనబాహూర్వంఘ్రుల్
వరుసగ స్థానము గల్గిరి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౭

వరహరి ! సర్వజగములను, దరమున నిడికించుకొనిన దంటవు గావా ?
హరసన్నుత ! విభవోన్నత ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౮

సరివార లేరు లేరీ, ధరలోనం గాన నీపదంబులె నాకున్
శరణంబు లంచు నమ్మితిఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౧౯

సిరితోఁబుట్టువగు మాశిన్, ధరించితివి సిగళంబునన్ ముదమున స
త్పురుషాపోషితదీనా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౦

దురమున జయింపఁగను న, న్యరికిని శక్యంబు గాని వైరిగణములన్
ధరఁగూల్చవె చక్రమునం, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౧

అరిభీకరరణరంగా ! పరమేష్ఠినమస్కృతాంఘ్రిపంకజయుగళా !
కరమునఁ జక్రముఁదాల్చిన, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౨

అరిగణమునకైన నీవు, పరమపదం బీయఁగలస్వభావముతోడం
బరఁగెడిమంగళమూర్తివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౩

తరణిసదృశప్రకాశా ! ధరణీజాహృన్నివేశ ! దానవనాశా !
వరకరుణారసపాశా ! తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౪

ధరధర్మములన్ విడి నీ, శరణొందిన నఘము దులిచి సంరక్షింపన్
వరద ! ప్రతిజ్ఞఁగొంటివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౫

వరసాధులరక్షింపఁగ, ధరఁగూల్పఁగ దుష్టతతుల, ధర్మము నిలుపన్
బారిఁ బుట్టుదునంటి వహో, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౬

గిరులదొరముద్దుఁగూఁతురి, వరుఁడగుముక్కంటికైన బ్రహ్మకునైనం
దరమే గట్టిగ నినుఁగనఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౭

గిరిశుఁడు నీనామంబే, నిరతము భజియించుచుండ్ విని ర్మలమగుస
చ్చరితమ్ము గల్గినాఁడహా, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౮
గరువముగల రక్కసులను, బరిమార్చిచి స్తోవ లేదె బ్రహ్మాద్యఖులం
బరమకరుణాత్ముఁడవుటను, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౨౯
సురలం జేయవె సంతత, జరామరణరహితులుగను క్ష్మాధర ! నాపైఁ
గరుణయు రాదా ! నాదా ?, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౦
నిరతము సద్భక్తిని ముని, వరు లెందఱొ తపముఁజేసె ప్రార్థింపంగాఁ
గరుణం బ్రోతువు వారినిఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా ! ౩౧
శరనిధిఁజొరి సోమకుసం, హరించి నిగమములఁదెచ్చి యజునకు నీవే
గురుఝషరూపధరుఁడవై, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౨
శరనిధిలోఁ గ్రుంగినమం, దరకుధరము కూర్మరూపధారివగుచు నీ
గిర మెత్తి కొనవె వీఁపునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౩
కరముబలంబున నసురుఁడు, ధరణినిజుట్టి తనచంకఁ దాఁబెట్టుకొనఁడం
బరిమార్పవె క్రోడమవై, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౪
ఉఱిదిగ్ హిరణ్యకశిపుని, బరిమార్చితివయ్య సంభ్రమవుఁడవగుచు శ్రీ
నరసింహసంజ్ఞఁ జేకొని, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౫
కుఱుచవయి యావిరోచను, చిఱుతని బంధించి యాశచీపతికిం బ్రే
మరతిం బట్టముగట్టవె, తిరుమలగిరివేంకటేశ ! దేవాధీశా ! ౩౬
పరశుసునఘాతములచే, వరుసగ క్షత్రియుల నెల్లఁ బరిమార్చితి వ
ద్దిర! పరశురాముఁడవనం, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౭
ధరలో రావణుఁ ద్రుంచియు, సురలను ముదమందఁజేయుచుఁ బరఁగితే సుం
దర! శ్రీరాముండవనం, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా ! ౩౮
పరువడి నల్లనిపుట్టము, ధరియించి యదుకులమం దుదయమై నీవుం
బరఁగితి బలరాముఁడునాఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౯
ధరవధి కారము లేక, ధ్వరముదు మిష హింసఁజేయువారిని మాన్పన్
గరిమను బుద్ధుఁడవైతివి, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౦
కరవాలముఁజేపట్టుచు, దురితాత్ముల గీటడంపుదువుగాదే భా
సురమైన కల్కిరూపునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౧
సరసిజముఖుసవంశమె, పరమపవిత్రం బటంచు భావించుచు నీ
ధరఁ బుట్టితివా ముదమునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౨

గిరిరాట్పుత్రీప్రియపతి, శరాసనవిదళనబాహుశక్తి దర్పస
ర్వరసాధవమదపటలా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౩

గిరిజాపతివిల్విఱిచియు, ధరణీసుతహస్తమందుఁ దగఁగరముం జే
ర్చిరహిన్ వివాహమాడితి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౪

చరణము ఱాతికిఁ దవులన్, గరితయగుచుఁ బ్రతినిల్వఁగా శ్రీదేవీ
చరితమ్ము నెన్న శక్యమె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౫

సరగన్ విభీషణునకున్, శరణాయితివి నిన్నుఁ బ్రార్థనముసేయన్ సు
స్థిరరాజ్యపద మొసంగితి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౬

సురల కపకారమొనరిం, చురావణాసురునిఁ జంపి స్తుతినందవె భూ
సురవరులచే సురలచేఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౭

పరమాత్మా! నాకీయెడ, దురితాత్ములబాధ వేగఁ దొలఁగించుమనం
ద్వారఁ గృష్ణకీవె వలువలు, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౮

తరుణులు విలాసముగ వ, స్త్రరహితలై జలకమాడుతఱి నాచీరల్
సరగన్ముచ్చిలి యుంటివి, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౪౯

గరువముగల శిశుపాలునిఁ, బరిమార్చవె రాజసూయపాలనసేయన్
గిరిధర! సత్కృప రారా, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౦

సురనాథుగర్వ మడఁపఁగ, గిరినెత్తుచు యాదవులకొగిన్ గోవులకుం
గరమున్ సౌఖ్యముగూర్చవె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౧

నరకాసురుఁ ద్రుంచియు నీ, ధరణీభారంబు మాన్పి తాల్పవె పేరు
న్నరకాంతకుం డటంచును, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౨

పెఱవారియిండ్లలోపలఁ, జొరఁబడి వెన్నఁదిన వారుమూచి నినుం ది
ట్టరయమునఁ బాఱిపోవే, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౩

సరసీరుహలోచన! పా, పరహిత సచ్చరిత! దేవ! పాండవవంశో
ద్ధరణా! నినుభజియింతుచు, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౪

కరిరాజును బలముగను మ, కరి పట్టఁగ దానిఁ జంపి కావవె కరినా
తురతం గమలానాథా! తిరుమలగిరి వే కటేశ! దేవాధీశా! ౫౫

వరుస న్నీనామంబుల, ధరణీస్థలి నొక్కఁగడియ తగపఠియింపన్
మఱుజన్మ లణఁగుఁ గాదా, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౬

భరమనక నీదునామము, స్మరియించెడి సుజనతతి నజస్రమునీవున్
సరిగాఁ బ్రోతువు కాదే, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౭

కరము బలవంతుఁడైన ని, తరులం గొట్టుటన మిగులఁ దప్పగువారిన్
సరగునఁ గొట్టెద వివహా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౮
నిరతము నిన్ను నుతింపని, నరుఁడున్ మోక్షమును గొన ననర్హుఁడు కాన
న్నరకమునకుఁ బోవలయును, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౫౯
వరణీయచిత్రములు గల, పురములు శాలలును నిలయములును న్నిర్మిం
తు రవి యశాశ్వతములె కా, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౦
ధరలోఁ బుట్టింపఁగ మము, సరిగాఁ బోషింపఁగా వెసం గిట్టింపన్
వరుసను నీవేకర్తవు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౧
ధర సిలుగు గలిగి నపుడే, మొరలిడి నినుగొల్చి పిదప ముదికల్గిననిన్
స్మరియింప రెండు లోకులు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౨
స్మరణవిడి యున్నవారి క, డరుగూర్చి త్వదీయగిరికి లాగుదువు గదా
మరల వెతఁబెట్టి వారలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౩
ధరణీజనులకు నీదా, స్మరణ మొనర్చుచుఁ ద్వదీయసన్నిధిఁ జేరం
బరమామోదకరంబగుఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౪
హరి! నిను దర్శింపఁగ నే, ర్పఱిచితి మాకుఁ గనుదోయి వ్యర్థపదార్థాం
తరదృష్టి మానినాఁడను, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౫
చరణములు నీదుసన్నిధి, కరుగం గల్పించినాఁడ వటుగాక స్థలే
తరముల కేగుట పాపము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౬
కరయుగము భవత్పూజా, పరతం దనరార నేరుపఱచితి వూహిం
ప రటులు లోకులుమూఢతఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౭
వరదా! నాఘ్రాణము నీ, చరణకమలగతసుమాళి సత్పరిమళమే
దరిఁ జేర్చు నితర మొల్లదు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౮
నిరతము నీనామము నీ, చరితముఁ బరియించుచే నిజంబుగ జిహ్వా
ధరములు గల్గిన పుణ్యము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౬౯
పరమాత్మ! త్వదీయగుణ, స్మరణామృతపానరతి యమరు నటు సతమున్
ధర భవమున ముంచితి విటు, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭౦
ధరలో జన్మంబందెడి, వఱకేనా నన్నుఁ గనుట భావ్యంబేనా
తరువాతఁ గనకయుండుట, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭౧
శిరమున నీచరణంబులఁ, గరములతోఁబట్టి నేను గరముముదమునన్
భరియింతును గరుణింపుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౭౨

దురితంబుల నన్నింటిం, బరిమార్చెడినీదు నామమంత్రంబడియే
సరణి న్నాకు లభించునొ, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౩

దరిలేనిపాపచయముల, నిరతం బొనరించినాఁడ నే ననఘాత్మా!
కరుణ నవి క్షమింపవ శ్రీ, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౪

ధరలోఁ బుట్టెడియపుడే, పరమేష్ఠి లిఖించె నాదుఫాలమునం దే
సరణినిఁ గలదో యెఱుఁగను, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౫

తరులపయిన్ వెన్నెల, ప్రసరముపయిం గురియువాన సరియయ్యెను నీ
కరుణ యెటనేనిఁబఱపుటఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౬

హరనుత! పీడను నీదగు, చరణద్వంద్వంబుఁ జిత్తచాంచల్యముతే
దరయంగఁ బరీక్షసేయుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౭

ధరలోఁ బుట్టువు లెన్నో, మరణించుట లెన్నొ గడచె మఱినాకింకన్
మరుజన్మవలదు తండ్రీ! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౮

అరిషడ్వర్గము విడి నీ, చరణంబులఁ గొల్చుచుండ సంతతమును నీ
కరుణ వఱపుటే భారమ? తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౨౯

ధరఁ దండ్రికాత్మజుపయి నె, నరు గలవిధమునను నీవు నామీఁదఁగృపం
బఱపుము సకలాభీష్టద! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౦

అరమరలేక త్వదీయసు, చరితంబుల నెల్ల రాగసరళిని నేనున్
నిరతముఁ బాడుచునుంటిని, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౧

వరములనీయక నన్నిట, నరమరపెట్టంగనీకు న్యాయ్యంబేనా!
ధరణీధర! కరుణాకర, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౨

పరిమళముల నాశింపను, సురపోషక! నిన్నె యెపుడు స్తోత్ర మొనర్తుం
గరుణం బఱపుము నాయెడఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౩౩

పరులకు మేలుగలిగినన్, దురితాత్మకు లోర్వకుండుదురు నే నటులం
దిరిగినవాఁడను గానో, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౪

ఇర వెక్కడఁ గన కిక్కడఁ, బరమేశ్వర! నిన్నుఁజేరి, ప్రార్థించుచునుం
టి రమేశా! ననుఁగావుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౫

సురుచిరకీర్తి! యహమ్ముం, బరిత్యజించి వెస నిన్నుమదిలో భజియిం
తు రమేశా! నను బ్రోవుము, తిరుమలగిరివేంకటేశ దేవాధీశా! ౩౬

స్మరజనకా! మహిలో నిం, దఱఁ బ్రోతువు నన్నుఁ బ్రోవ దయరాదా! నీ
తరమే గాదా? నుడువుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౭

మరణము మరలన్ జన్మం, బరయఁగ లేనట్టిఁడవు మహాత్మా! నీకున్
సరి లేరని చాటించెదఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౮

అరయఁగ భార్యయుఁ దనయులు, సిరియున్ సంపదయు మానసిక వాంఛితముల్
సొరిదిఁ దన వెంటరావో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౮౯

మురహార! ధరపై నాటిన, తరులకు జలమిడని భాతిఁ దనరుచు నను నీ
వరయక పెడమోము నిడం, దిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౦

కరమున్ ఖేదము నందెడి, నరులన్ దరిఁ జేర్చు నీదు నామం బది యే
సరణిన్ నాకు లభించునొ, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౧

మొఱలిడెదఁ బ్రోవు మంచును, సురముఖగణవంద్య దివ్యసుందరపాదాం
బురుహద్వంద్వా! మాధవ! తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯౨

సురవాంఛితముల నెల్లన్, వరుస నొసంగెదవు నాదు ప్రార్థన విని స
త్వరుణను గానవదేమో, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౩

అరిభీకర! సుగుణాకర! వరదా! ద్వారదేశవరద. వరదాసజనా
దరణా! కరుణాభరణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౪

కరుణను నెట్టుల సఫల మొ,నరిచెదవో నాదు జన్మ నతజనపోషా!
సురుచిరకల్యాణగుణా! తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౫

దరిఁగానకయుంటిని నీ, సరి లేరని తలఁచుచుంటి సద్గుణనిధి! పా
మరతను వే పోఁగొట్టుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౬

సురవైరినాశకా! నీ, కరుణను నాపైనిఁ బఱపఁగాఁ జాలవె నా
దురితచయంబులఁ ద్రుంపవె, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౭

సురవందిత త్వచ్చరణాం, బురుహద్వయి దిక్కటంచుఁ బూజింతును న
న్నరుణించుము భరియింపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ దేవాధీశా! ౯౮

పరిరక్షించుట నీకే, భరమగు నెడ నాదు జిహ్వపై నీనామా
క్షరముల నేనియు నిలుపుము, తిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౯౯

ధరలోపల సౌఖ్యములను, సిరులను బరమందు ముక్తిఁ జేకూర్చు నిదే
సరగునఁ గైకొను శతకముఁ, దిరుమలగిరి వేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౦

పరమాదర మాధర గో, పరమాధర మాన్యవపురపరమార నుతిం
పరమాకర మాతరమా! తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౧
వరదా! నీనామమె తా, ల్చిరహిన్ నినుఁ బూజనంబు సేయుచునుంటిం
గరుణను గావఁగ రావా? తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౨
అరయుము బాలుఁడ నాచే, విరచితముగ నీశతంబు విని యాపై నీ
కరమునఁ గైకొను ముదమునఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౩
పొరపాటుల కొకదండము, సరియని భావించి వేయిసారులును భవ
చ్చరణాబ్జములకు మ్రొక్కెదఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౪
సరగున నీశతకము నే, సరణిం బఠించినావొ చక్కఁగ నీవా
తెలుఁగున దీనిం జేకొను, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౫
గరుడధ్వజ! యీశతకము, ధర నెవ్వాఁ డ్వ్రాయఁజేయుఁ దగు నన్నాళ్లుం
బరఁగును నీనామంబిలఁ, దిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౬
సారివి నిది చదువువారికి, సిరులను సౌఖ్యములఁగూర్చి చెన్నారంగాఁ
బరమున మోక్షం బొసఁగును, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౭
ధరలో నక్షయసంవ, త్సరవరభాద్రపదబహుళ(?)చవితీగురువా
సరమున రచియించితి నిది, తిరుమలగిరివేంకటేశ! దేవాధీశా! ౧౦౮

కవి వృత్తాంతసంగ్రహము.

ఈశతకమును జగ్గయ్యపేట నివాసులు శ్రీమాన్ తిరుమలై నల్లాన్ చక్రవర్తి సంపత్కుమార వేంకటరాఘవ చక్రవర్తి అయ్యంగారు పంపుచుఁ గవింగూర్చి యీక్రింది వాక్యములు వ్రాసిరి —

“ఈశతకము రచించిన కవిగారు నాకు మూఁడుతరములపైవారు అనఁగా నాకు ముత్తాతగారగుదురు దానింబట్టి చూడ వారిదిరచించుట మొన్నటి యశియ కాక, పైయశియ కాక, ఆపైయశియయని నిర్ణయించుటకవకాశమున్నది ఆకాలమున వారు కృష్ణాతీరమునఁ గల ముక్తీశ్వరపురమునఁ గాఁపురముండి శ్రీవైష్ణవమతసిద్ధాంత బోధనార్థము భగవద్రామానుజాచార్యులవారిచే నియమింపఁబడిన చతుస్సప్తతి సింహాసనస్థులలో నొకరగుటచే ననేకదేశములలోఁ బర్యటనము గావించుచు .....నందిగామతాలూకాయందుఁగల శ్రీతిరుమలగిరి క్షేత్రమున కేతెంచి, యచ్చట శ్రీస్వామివారి సన్నిధి నీశతకము రచించినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది...వీరి తాతగారిది వీరి నామధేయమే తండ్రిగారు రాఘవాచార్యులుగారు కుమారుని పేరు [illegible]గారు. వీరి కుమారునిపేరు జగన్నాధాచార్యులుగారు వీరే మాతండ్రిగారు. [illegible] జిన్నతనములో 15 సంవత్సరములు ముక్తీశ్వర పురములోనే కాఁపురముండి, తరువాత నీయూరు వచ్చినారు” అని.

౫- శ్రీ శ్యామలాంబాశతకము.

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునపండితారాధ్యులు.

సీసపద్యములు.

శ్రీమద్రమాసుందరీహస్తసందర్శితాదర్శభాస్వన్ముఖాబ్జబింబ
శారదైకాంతభాషాసమాకర్ణనాసక్తకర్ణాగ్రభూషావిడంబ
గిరిభిత్కుటుంబినీ భరితాభినవచామరమరుచ్చలచ్చికురనికురుంబ
నిజపురస్సౌదామినీనటద్వేల్లితానిమిష వారనితంబినీకదంబ
సేవకమనస్సరోవర శ్రీవిలోల, బాలకాదంబ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

మహిలోన నీమహామహిమ వర్ణింపంగ నహికులాధిపతికి సహిత మద్రి
దుహిత దుర్భరమైనఁ దొడరితి జడబుద్ధిఁ గ్రిందఁగూర్చుండి మాకంద శాఖి
శాఖాశిఖాగ్రసంస్థానశలాటు వందికొనంగఁ జేతులెత్తికొనఁ జూచు
వామనుభంగి నా వలన నయ్యె నిదేమి కరుణించు ప్రౌఢి సాంగంబుగాఁగ
నాకవిత కేమికొదవ రానీక చంద్ర,రేఖపోలిక పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

వందనంబులు గైకొనందగు మందాకినీభుజంగాగ్రరాణీ పురాణి
స్తుతిశతం బిదియె సంతోషింపఁదగు సూత్ర నిపుణతాకరధృతైణీ పురాణి
ప్రార్థనం బిదె సదా భావింపఁదగు హితనిఖిలార్థవరదపాణీ పురాణి
విజ్ఞాపనంబిదె వినఁదగు నాగమ నిగమార్థసత్యవాణీ పురాణి
భక్తి శక్తి విరక్తి సంయుక్తియుక్త,రీతిఁ గరుణింపు పెడనపురీలలామ- రామ. 3

పార్వతీదేవి నీపాదసరోజాతసేవానురక్తి సంశ్రితవిముక్తి
కాత్యాయనీ నీత్రికాలవిన్నయసపర్యాసక్తి బుద్ధిశేయస్సమృద్ధి
హైమవతీ నీమహన్నామ మనుచింతనావృతవృత్తి తత్త్వార్థవేత్తి
భద్రకాళీ నీశుభప్రాప్తి హేతుక దర్శనస్ఫూర్తి పాతకనివర్తి
నీచరణధూళి భృతిదుర్వినీతిమతిప,రేతపతిమ్రాతిపెడనపురీలలామ-రామ. ౪

పరిచరులై శచీప్రముఖ బర్హిర్ముఖాంగన లొక్కగుమిగూడి పనులు వేఁడ
గెడతోడునీడలై వడిరమాభారతీసతు లొక్కజత సేసి సరసమాడ
గాయినులై చిత్రగంధర్వముఖకళావతు లొక్కశ్రుతిఁగూడి కృతులు పాడఁ

జెలికత్తెలై కొల్చి లలి నిరాబారికన్నియ ల్వ్యాక్షవలగొని నిలిచి చూడఁ
గడిమిపూఁదోఁటలోనాడు గరిమఁగన్నఁ, జాలు నొండేలపెడనపురీలలామ-
అచ్చరలాడ వియచ్చరుల్ పువ్వుల వానలు గురియఁ జెల్వొని దేవ
దుందుభిధ్వానముల్ సందడిమొరయ నా మేనక గదిసి లోలోన మురియ
మునులు సన్నుతిసేయ ముక్తాకుమారివై యెలమితో హిమవంతు నింటఁబుట్టి
గట్టువిల్తుని చెట్టఁ బట్టిన సౌభాగ్యవల్లిమతల్లి నాతల్లి జగము
తల్లి పర్వతవంశవర్ధని ధపీప్ర, కృతవినిర్దని పెడనపురీలలామ-రామలిం. ౮
నీమోముతో మంచి సామెత యనుట కా పరిపూర్ణచంద్రబింబం బదెంత
నీపాదనఖరసాన్నిధ్యం బనుట కా సుపర్వతారాకదంబం బదెంత
నీనీలవేణితో నెనయని యనుట కా బాఢతమోవిడంబం బదెంత
నీదరహాససన్నిభ కాంతియనుట కా వరచంద్రికావలంబం బదెంత
రాత్రిదప్పిన పొడఁగన ... ...
.. .. యానమధ్యాహ్నవేళ
నతిథిజనంబుల కమృతాన్నమిడు నన్నపూర్ణ కళాపరిపూర్ణ స్వర్ణ
భూషణీకృతగోకర్ణపుణ్యభూమి, భృత్తపోదీక్ష పెడనపురీలలామ- రామ. ౯
లోకంబులను వీఁకఁ జీకాకు గావించు రాకాసిమూఁక నిరాకరించి
బృందారకులు షదానందులు గా నెల్ల చందంబులను గనుగిం దొనర్చి
కష్టంబు లుడిపి సర్వేష్టాంగయోగవిశిష్టయోగీంద్రుల కిష్ట మొసఁగి
కర్మరులకు నిత్యకర్మంబులు యథార్థ ధర్మంబులై యొప్పఁ బేర్మిఁగూర్చి
చూచి సుజనులఁ గుజనులఁ ద్రోచి భవము, రేచి కాచితి పెడనపురీలలామ-
నిజకథామరవాహినీవారి ఘనజగత్కల్మషంబుల నెల్లఁ గడిగి వేసి
వరవర్ణనీయభవన్నామమధురామృతం బంతకును జీవనంబుఁ బోసి
నిర్మలాత్మధ్యాననిష్ఠ లోకంబులకు దయారసంబుతోఁ గుదురు చేసి
విపులాద్భుతకటాక్షవీక్షణానిశితాసిధార దుర్భవలతాతతినిఁగోసి
లోకపావనివై మిన్నువాఁక తాల్పు, మ్రోల నలరితి పెడనపురీలలామ-రామ.
కన్నతండ్రినిఁ జాల జిన్నఁబుచ్చితివింత కవి......బజవక్త్రఁ డగుట కేమి
తగనన్నసమముగాఁ దలఁచిచూచితి వింతకమర రామాకారుఁ డగుటకేమి
సవతి నిల్వన నీరు క.........చితివింత కది పతి తలబింను వగుట కేమి
మగని యంతటివాని సగము సేసితివింత నర్ధనారీశ్వరుం డగుటకే మి
దేమి యింకేమి సేయ నీ వేసమర్థు, రాలవోయమ్మ పెడనపురీలలామ- ౧౧

శరణాగతుఁడ నేను నిరతాంతికాభ్యాగతసమజ్జనాభయదాత వీవు
నేను   చానిపుణ   ష్టప్రదాత వీవు
తనయుండ నేను సంతతచరాచరజంతుమహితసంతతి జగన్మాత వీవు
ప్రియభుజిష్యుఁడ నేను బృధులలోకాలోకనిఖిలరాజ్యరమాధినేత వీవు
నన్ను మన్నింపవలదె నీ కన్న నెవ్వ,రే మదీయులు పెడనపురీలలామ-
ముల్లోకములఁ గన్న తల్లి వీవని నమ్మి మరుగుఁజొచ్చితిని నా మనవిచెవుల
విని నన్నుఁ గన్నులఁ గని నేరమేమున్న సవరించి మన్నింప సమయ మరుగు
దెంచెఁ గాచి కొనంగ మంచిది గాదన్న నందాఁకనొదిఁగినీయడుగుదోయి
కడఁ బడి యుండుదుఁగాక బత్తి గలుంగ విడువనేర్తురె వట్టి నుడువు లేల
యెన్నివిధముల నీకన్న నన్నె మెఱుఁగ,నోలిఁ బాలింపు పెడనపురీలలామ-
నీపేఁడుగొనియాడ నీరేడుజగముల లేఁడునీకొడుకుల జాడఁ జూడ
నొక్కఁడొక్కఁడు సమగ్రోదగ్రవేధోండభాండావళులఁ గేలఁబట్టి బంతు
లాడఁ గాపాడ మహాసమర్థులు నీపవతి సర్వలోకపావని గణింప
నందఱ కరయ మూలాధారశక్తివి నీవయై సఖిలంబు నిర్వహింపఁ
బెంపుదీపింప బడుగులఁ బెంప నక్కభ, రింప భారంబె పెడనపురీలలామ-
ఊర్ధ్వరేతస్కుఁడత్యుగ్రుఁడుదగ్రయోగీంద్రపుంగవుఁడుని స్తంద్రహృదయుఁ
డంగజన్మాంగభస్మాంగరాగోజ్జ్వలుం డబ్జయోనికపాలహస్తుఁ డఖిల
సంగపరిత్యాగి సాంబసదాశివుం డామహామహుని మోహాబ్ధిముంచి
పతిశరీరార్ధంబు సతి యనుసూక్తి సార్థకముగ దేహ మర్థంబు గొన్న
దానవై దాన నీసగమేను గూర్మి తేవి కిచ్చితి పెడనపురీలలామ-రామ. ౧౫
సర్వజ్ఞుఁ డధికారసంపదచే నొక నాఁడునీదృఢశక్తిఁ జూడఁ దలఁచి
ప్రమథుల నధికసంభ్రమమున సా   తారులఁ గావించి తాను నిర్వ
కారుఁడైయుండి నిన్నన్నంతలో నరనిముసమైన గణంబు నిలుపలేక
గణము లెప్పటిరూపు గైకొన నెదురు నిన్గొనితప్పసైరించుమనియెఁగాంతుఁ
డింత సులభుండు నీకైనఁ నెంతకైనఁ,జాలు నీనేర్పు పెడనపురీలలామ-
వరునకు నీమీఁది వలపెట్టిదో కాని తనమేన సగపాలు గొనఁగనోర్చె
ధవునకు నీమీఁది తలఁపెట్టిదో కాని తనతోడ విడివడఁ దనరఁబేర్చె
భర్తకు నీమీఁది భ్రమ యెట్టిదో కాని తనమది నిల్వటద్దముగఁ జేర్చెఁ
బ్రియునకు నీమీఁది దయయెట్టిదో కాని తనచూపుతిలకంబునొనరఁగూర్చె
వలచి వలపింప నేర్చిన కలికిమిన్న,యోలతాతన్వి పెడనపురీలలామ-రామ.

అసమాక్షదృక్చకోరాండజంబులకు నీ దరహాసలక్ష్మి చంద్రప్రకాశ
పంచాస్యముఖచక్రవాకంబులకు నీదు సురుచిరతనుకాంతి సూర్యరశ్మి
మారారియానమయూరంబులకు నీదు మృదులకుంతలపాళి మేఘమాల
శర్వమనోరథచక్రాంగములకు నీ లావణ్యజలధి విలాససరసిఁ
జేసి స్వాధీనపతిక వై శివుని సౌఖ్య, కేళిఁ దేల్చితి పెడనపురీలలామ- ౧౮

చాలింపు మ్మల్ల కుయ్యాలింపు జిగిఁ గ్ల్లఁ బాలింపు ననుఁ బరా కేల వలదు
వారించు మరుల న న్నూరించు సిరుల విఁ సైరించు నేరముల్ దూరమరుగ
నాటింపు మది భక్తి పాటింపు తుది ముక్తి దాఁటింపు జన్మాబ్ధి నీ...ము
భావింపు సదపత్యుఁ గావింపు కృతకృత్యుగావింపు ననుమంచి దోవదరియ
నరయ నీదయ విమలంబు లయ్యె నాసు, కృతములెల్లను బెడనపురీలలామ-

స్థాణునిఁ గూడి ముచ్చటపడి వడి ముద్దుఁ గొమరు విశాఖుని గొమరుమీఱఁ
గన్నదానవు నిను దిన్నఁగన్గొన్న ని న్వేఁడికొన్నజనాళి వేడ్కఁ గాంచి
ప్రతివాసరముల నాశ్రితకల్పశాఖివై కోరినకోర్కెలీడేఱ వారి
కించుకంత కొఱంత నుంచక యిచ్చి రక్షింతువు మది వెగటింత లేక
యమితచిత్రచరిత్రంబు లరయ నీచ, రిత్ర లెల్లను బెడనపురీలలామ.- ౨౦

ముదమున నాదు నెమ్మదిపదంపడి నీదు మృదుపదంబులయందుఁ గుదురుపడియె
వదలదు వలదని వారింప రుచిఁ గొన్నఁదా గట్టిపట్టునఁ దనరిమిగులఁ
గసుగంది కెంజాయ కన్పట్టెఁ గాఁ బోలుఁ గాకున్న నిలువెల్లఁ గారుకొన్న
హారినీలమణిరక్మ యడుగుఁ దమ్ముల లేకఁ నరుణపల్లవకాంతి నలరుటేమి
గాన నీయుపచారం మెట్లైన నోర్చు, కృపఁ గనుంగొను పెడనపురీలలామ-

జగ మంత శివుఁడు సాక్షిగఁ గని వృద్ధిఁ బొందించిన జనని వీ వంచు నే భ
జింతు నిదంత నీ సంతతి యనుచు భావింతు నన్నేన దలంతు నెప్పు
డందు నే న్నొక్కండ నని కాని వేఱొక వింతవాఁడను గాను జింతమాను
మున్న మోహంబున కన్నఁ బెంచినమోహ మెక్కుడంచు వచింతు రింతకీవు
పెంచిన శరీర మిది దీని మంచి నీదు, పాలు గాకున్నె పెడనపురీలలామ-

పలితశుద్ధసువర్ణ ఫలకాసదృశకపోలక ళానిరాకృత ముకురలీల
నిబిడాంధకారసన్నిభనీలకుంతలద్యుతిసముద్భూతమధుకరజాల
మత్తమాతంగసమానయానమనోజ్ఞనిర్జితకలహంస నికరఖేల
కలమగర్భప్రతీకాశజంఘారుచిమహిమపరాభూతమకరహేల
వికసితకటాక్ష చకితకామకరవాల, శైలకులబాల పెడనపురీలలామ-రా.౨౩

గాఢమోహవ్యూహకాంతారములలోనఁ జనిచని దుస్తరాశాపలాశ
శాఖాశిఖల నెక్కి జవమున నూఁదాఁటి వారవధూకదంబకుచవ
సుంధరాధరముల సుఖకేళి . . .. నెఱుంగక దా ...
వచ్చి ... ... లత్రాటబంధింప, బడె మన్మనఃకరి చెడుగు గడఁగి
మగుడరానీక యందభిమానముంచి, దృఢముఁ జేయవె పెడనపురీలలామ-
ఆర్యవై మొదలింటి భార్యవై యర్థాంగమునఁ బెనఁగొని నీవు దనకుఁగల్గ
ముక్కంటి తలమీఁద నెక్కించుకొనియె నా, మందాకిని నిదేటి మగతనంబు
కాదైన సర్వజ్ఞుఁ డేదిచేసినఁ దప్పు లే దందుకే నీదు పాదపద్మ
ములకు మ్రొక్కిన నంత ముదమెద సవరించి ప్రీతి నీతోఁగూడి నీతులాడి
కామితము వేఁడఁ బూలవిల్కాని కేళి, నేలి తేలీలఁ బెడనపురీలలామ-రామ.
అనుదినంబుఁ ద్రిసంధ్య లందుఁ గాయత్రి నా సావిత్రి నా సరస్వతియనంగఁ
ద్రివిధనామముల భూదివిజుల తలఁపులఁ దగిలి త్రిమూర్తుల మిగిలికాళ
రాత్రివై రాత్రించరప్రభువుల నెల్లఁ గడలు నిల్లడలు గ్రక్కదలఁ ద్రోలి
తాలిమిఁ గని దేవతాసభలను సర్వమంగళాభిఖ్యఁ జెలంగి మోహ
నాంగివై తి మనఃప్రియోత్సంగపీఠి, నృత్యమాడుచుఁ బెడనపురీలలామ-
కుడిచేత గడుసువా లెడమచే గుడుసుడా లదర గ్రక్కున నుక్కు పిడుగుపడ్డ
పగిదిఁ బగతులపైఁ బడి వడిఁ దాఁకి పో నడఁచి యొక్కుమ్మడి సుడివడంగఁ
జక్కాడుచోఁ జేరి మ్రొక్కిన పగఱఁ బ్రేమక్కువఁ బెనిచితి మరువుదూర
దండెత్తి వచ్చిన దనుజులఁ బనిచితి హాళిమహాకాళి యసితచూళి
గర్వితంబౌనె శత్రునిబర్హణంబు, కృత్యమే కాక పెడనపురీలలామ-రామ.౨౭
మన్మథుం డింద్రాద్యమరముఖ్యకార్యధురంధరుండై స్నేహబాంధవంబు
కొఱఁ గరుదెంచి దార్కొన్న ముక్కంటి మూఁడవకంటిమంటలఁ దవిలి రవిలి
నివురైన త ... నిగ్రహంబున కోర్వ రా ...మునికభయ
దానంబు సౌభాగ్యదాన మింతికిఁ బునఃప్రాణదానంబుఁ దత్పతికి నిచ్చి
నెగడి రతిశోకదావాగ్ని నిగుడనీక, ప్రియునిఁ గైకొంటి పెడనపురీలలామ.-
కైకేయి రెండన్నాలలపుర్వులే కాని మణిహారము లటన్నమాట సున్న
కబళింప కటికిస్వాల్లడలి చేఁదే కాని మధురాన్నము లటన్నమాట సున్న
కలియఁబూయఁగ వల్లకాటి బూడిదె కాని(మంచిగంధ)మటన్నమాటసున్న
వలెవాటు మఱి పెద్దపులి చర్మమే కాని మడుఁగువల్వ లటన్నమాటసున్న

నీమగని కేమిచూచి మన్నించి ముచు వరించితే రామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బూడిదలోఁ బడి పొర్లాడువానికి గంధంబు మేన నలందఁగలిగెఁ
దోలు గప్పకొనిగంతులు వేయువానికిఁ జలువదుప్పటిఁ గప్పుకులుకుగలిగెఁ
బాములఁ దాల్చి సంబరమందువానికి మేలిమితొడవుల మేలుకలిగెఁ
గాడుల నెపుడు నిల్కడ గల్గువానికి నింటఁ బూఁబాన్పున నుంట గలిగె
నింత నిన్నుంచి కాని మున్నెఱుఁగునటవె, కృత్తివాసుండు పెడనపురీలలామ-

చట్టుజాతికి ముద్దుఁబట్టివైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
గట్టువిల్తునిఁ జెట్టవట్టినయప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
మెట్టదారికిఁ దోడఁబుట్టువైనప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
తిట్టలతేఁ ద్రున్నిపట్టైన యప్పు డాగట్టితనం బెట్లు పట్టువడదు
పట్టువడకున్న వజ్రసంఘట్టనంబు, హృదయమున కేల పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౩౦

మూఢుండు కాలాబ్దములఁ జూచి తనయింటి కడవనీ రెల్ల వెల్వడల నూకి
మొరగెడుమ్మాడ్కిఁ గాముకుఁడు వారాంగనాసంగమంబున నగ్నిసాక్షిగా వి
వాహమాడిన వరారోహను విడనాడు నైవడిఁ దుచ్ఛభోగంబు లనుస
రించి సాన్నిధ్యంబు గాంచిన యంత విసర్జించి ఘోరసంసారజలధి
మునిఁగి కొందఱు తిరుగుదు ర(నవరతము), రేవు గానక పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

నీయాన దుష్ట ... ...
జొరక తద్భీతిసంహరణార్థ మరసి నీచరణంబు లెద సదా భరణములుగఁ
బూని మానుగ నున్నవాని కేనాఁటికి నైనఁ బునర్జన్మ మావహింపఁ
జేయఁదలంచుట నాయమే వెఱచినవానినే వెఱపింప వచ్చినట్లు
గాదె నామీఁద నీదయ లేదె వేడ్క, నేలుకోరాదె పెడనపురీలలామ.

నిన్నుఁగన్గొన్నవాఁ డెన్నెన్ని పూర్వజన్మములపున్నెంబు లొనర్చినాఁడొ
కాని యాతండె కులీనుండు లోకవిఖ్యాతుండు లక్ష్మీసమేతుఁ డధిక
నిశ్చలజ్ఞాని సూనృతమాని తత్త్వాభిమాని మానితముక్తిజాని మఱియు
నది లేనివాఁడు నిరరకుం డిందునందును లేనివాఁడు గావునఁ దదర్థ
మంత నాయందు సారకంబనక కరుణ, వృద్ధిసేయవె పెడనపురీలలామ- ౩౩

హాటకాంచిత ... సర్వైశ్వర్యసంపన్నుఁ జతివ సౌభాగ్యదేవతవు నీవు
సటి ... నలేయ హాటకమున కమితసౌగంధ్యం బహర్నిశంబు
గొ ... మా ... కమలాసనాది బృందారకసద్విద్యాధరప్ర
ధానసంతానంబు హాఁ గన్నవాఁడయ్యె ... కరుం డోదేవి సంతతంబు
హిత మొనర్చితె పశుపతి కంతి కలని, లేఖ మంచిది పెదనపురీలలామ-

లోకు లనేకులు సకు ని వేకాక వై కొ ... నందఱ నేకకాల
మందు స ... చి మున్నందులోఁ గొందఱ్ కిం దాకభాగ్యంబు గొందఱకు వి
శేష ... ము ... పక్షపాతం బేమి భాగ్యవంతు
లనఁగ ... లనఁగ నికన్న కానుపు ... తప్పతే దపయశంబు
... నెఱకొ ... నేఁ ... వివ్వదనరి, కూలె నొందలఁ బెడనపురీలలామ-

మందహాసము కౌముదీందిర మధురాధరమరందమహితసారంబు నవ్వ
మ్మగినా ... ము ... ... సిదువదనరాకాసుధాంశు
మండలంబు ... మరీచులలోకపిలోచనప్ర
కాండచకోరసంఘంబుల కెడలని కవఁగూర్చి సురనేత్రకైరవముల
కెవ్వ ... కాసమొనరించెని దునాద,రించి యెమందుఁ బెడనపురీలలామ-

అసిత ఘోరాకారుఁ డత్యంతశూరుఁ డుత్తృష్టమదాంధుఁ డూర్జితబలుండు
మహామాసురుం డగ్ర మహాషి దురాగ్రహుం డెపిగ్రహంబున కరుగుదేర
నట్టహాసంబున నరగుండె వగలించి తోన కాలాహిసమాన మైన
శూలాగ్రమున వాని నెలకుఁ బడఁగుమ్మి మో మెఱ్ఱతామర మురువుమీఱ
నసుర్ఫలకుఁ బాపి దివిజులకభయమొసఁగి, ప్రీతిఁ జెందితి పెడనపురీలలామ-

దేవతామకుటప్రదీప్తప్రమాణిక్యనీరాజితపాదసారసవికాస
కాసరాసురకులాగ్రసరామృతిముగ్వలయసమయమహానిలప్రభావ
భావజారాతిసంభావనామూలజగన్నుతాకార రేఖావిశేష
శేషఫణాంద్రభూమితభూషితాదిసత్వగుణప్రధానసిత్యస్వభావ
భావనాతీతసుమహత్వ భవనభువన, పాలనామోద పెడనపురీలలామ-

దానంబు లేని ప్రాతిస్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానకర్మసందోహ మేల
జ్ఞానంబు లేని శాస్త్రపురాణ(కావ్యే)తిహాసపారంపరనాభ్యాస మేల
... లేని రాగితరంగసంగితలాస్యాభినయదోర్విలాస మేల

భామినిలేని పుష్పసుగంధకర్పూరతాంబూలతూలికాతల్ప మేల
భవదనుగ్రహ మిల లేని పంచజనుల, కేలొకో భక్తి పెడనపురీలలామ-
బహులోభమతికి ద్రవ్యం బగ్గలం బైన నేమి మొదల్ తగ్గనేమి ఫలము
విశ్వస్తరు సమస్త విధభూషణము లుండె నేమి లేకుండిన నేమిఫలము
షండున కంగనాసాంగత్య మబ్బిననేమి యబ్బకయున్న నేమి ఫలము
వసుధ నంధున కక్షివైశాల్య మెంతైననేమి కొంచంబైన నేమిఫలము
గుణముసూత్రంబుపుస్తకంబుగోచరంబు, గోలుపోయినఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బాల్యవైధవ్యసంప్రాప్తకులాంగనాకులమునముంబలెఁ గోర్కె లబ్ధి
కల్లోలముల భంగిఁ గడువడి జనపడి పుట్టి పుట్టినయట్లు మట్టుపడు ద
రిద్రులం జెప్ప దుర్విశలంబున దృష్టదాంధసంబంధభాగ్యంబు ముందు
గలుగుఁ దోస్తోడనె తొలఁగు నొక్కింత తిరంబుగా నేర దప్రాప్త మైన
స్వప్నలబ్ధపదార్థంబు సరసివస్త్రి, జాలమే కాదె పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ.

బాలేందుసంకాశఫాలదేశాంకితకస్తూరితిలకాతిగంధసార
సారకాశ్మీరసంభారసీమంతవి(రంత)రసౌభాగ్యరాణివాస
వాసననీలాశ్మవారవిస్తారభాస్వరకచరచితపుష్పప్రకాశ
కాశనీకాశసంకలితరోమావళీకల్పవల్లీస్తబకస్తనాభి
రామ రామామణిశ్యామసుర(ణతలా)గ్ర, రిపుగణవిరామ పెడనపురీలలామ-

పాండిత్య మొక్కింత పాటిల్లునంత మర్యాదినై బుధులఁ దిరస్కరించు
భాగ్యం బొకింత సంప్రాప్త మైనంత యున్నత్తుఁడై ధనికు ననాదరించు
భుజశక్తి యొక్కింత పుష్టి యైనంత నిర్దయుఁడై యితరుల బాధలఁ గలంచుఁ
బడుచు నిచ్చుడొకింత వదిల ప్రత్యర్థి యైత లపహరించు
మా ందుసాధు, వృత్తి యానలె పెడనపురీలలామ-

తలచుగా మొసలివాతను నున్న మానికంబును జెకలించిమే లెనయవచ్చుఁ
గడలేని కరముల వడి మొరంగెడు సముద్రంబు నొక్కుమ్మడి దాఁటవచ్చుఁ
జటులకర్కోటకజాతిపామును బుష్పదండపోలికఁ దలఁదాల్ప వచ్చుఁ
బొంచి మించితనంబు గాంచి పంచాస్యంబు నింపుగాఁబట్టి యాడింపవచ్చుఁ
గాని మూర్ఖునిఁ దెలుపఁగాఁ గా దనాక, యేలుకోవమ్ము పెడనపురీలలామ-

నీవాఁడ నంటి మన్నించుమటంటి నింకేమనందునటంచు నెంతదాఁక
వేఁడుకొందు నటంచు విసువక మఱియు నెన్నెన్నివిధంబుల నెన్నినాఁ
పవి విన్నపము చేసినను నూరకుంట న్యాయంబుగా దంటి నే మన్నఁ గరు
రాదాయె నామీఁద లేదాయెఁ గనికరం బాఁడువారిమనంబుఁ జూడ
నిష్ఠురం బనుశాస్త్రోక్తి నిక్క మనఁగ, నేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ.

ఇలలోన నెన్ని యోనులఁ బుట్టి గిట్టెనో కాని పునర్జన్మకాంక్ష వదలె
భువిలోన నెన్ని జంతువుల హింసించెనో కాని హేతుకధర్మకలనఁ దొలఁగ
జగతిలో నెన్ని దుర్జాతులఁ గూడెనో కాని పుష్పధనుర్వికార మణఁగ
వసుధలో నెన్ని పాపము లొనరించెనో కాని దుర్మార్గసాంగత్య మరిగ
నెప్పు డెట్లైన నీజీవుఁ డే స్వతంత్రుఁ, డేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ.

పుట్టినయది మొదల్ పొట్టకై హీనుల యాచించుచో బిడియమ్ము లేక
పొట్టనిండిన యంతఁ బొలఁతుల పై నాస గాసిల్లుచోఁ దన వాసి లేక
పొలఁతి గల్గినమాత్ర భోగంబు గోన నుత్సహించుచో నేమైన నెగ్గు
భోగంబు లమర నపూ లార్జించుచో వినయమ్ము లేక
క్రాలె నీఘట మెంతదుష్కట మనాక, యేలుకోవమ్మ పెడనపురీలలామ.

మతమొండు గల దని మద్యమాంసంబుల భక్షింపఁ జూతు రపేక్షఁ గొల
మహి వింత కా దని మహిమమాన్యాలాది దానముల్ గొందు రుదారక
స్వస్వభోగంబు నిశ్చయ మని పశువధఁ జేయఁ బాల్పడుదు రన్యాయ
విధ్యుక్త మని మునివేషంబు దాల్చి యింటింట భుజింతు రూర్చ్వడలఁ
గాని హానికి వెఱవ రెంతేని బైసి, మాలి కలిమాయఁ బెడనపురీలలామ.

సత్యంబు శూన్యం బసత్యంబు మాన్యంబు ధర్మంబు కఱవు దుష్కర్మ :
నీతిదూరం బవినీతి సారంబు సౌజన్య మొక్కింత దౌర్జన్య మింత
యని చెప్ప నలవిగా దక్కటా యీప్రపంచంబునం దేమైన సంతతమ్ము
నను గన్నతల్లి వీ వని నమ్మి యున్న నా కేల నో యమ్మ నీకృపగలుగ
గా నెట్టి యపవాద లేని కుచ్ఛితులు కూర్చినఁ జెందునే విమలుని ౭
రవినిఁ బొందునె నిర్విచారమిది నామొ, యాలకింపుము పెడనపురీలలామ.

తనతప్పు లెన్నెన్ని తలఁదన్నుచున్న నూహింపక యొరులతప్పే గణించు
దనవృత్తి కొఱగాని దని విచారింపక యితరవృత్తి గుఱించి యేవ ;
దనధౌర్త్యమెంతైనఁ దలఁపక పరులందుఁ గలుగు ధౌర్త్యమునకుఁ గల

దనబుద్ధి లేమిలోఁగొననేరకత్యంత మన్యబుద్ధికొఱంత కపహసించుఁ
దనకుఁదోఁచెడురాతిదుష్టమనుజుఁ డెంతు,(శీలమెఱుఁగక)పెడనపురీలలామ-

భువి మగవాఁడయి పుట్టినందుకు ముందు తనకుఁ గల్గినకొలందిని గడించి
కలమాన్నమైన నాఁకలిదీఱఁ గలియైన గంజియైనను మహోత్తరం నొక్క
రికిఁ బెట్టి తాను గోరిక మీఱఁ గుడుచుట యదిగాక పౌరుష ముదరపోష
ణముమాత్ర మొకలక్షణమె గుర్తెఱుఁగక్రూర ముక్కునఁబరిగెలనొక్కి మెక్కి
తనకడుపుఁ బ్రోచికొనలేదె తనసుఖం బెంచఁగినది కాదె పెడనపురీలలామ.

ధనికులైయుండి కొందఱు దురాశల నొక్క వేల్పుపై నెపపెట్టి చాల్పుగట్టి
యొక్కొక్కరిని బట్టి గుట్టుద్రిప్పక వట్టి మఱుమాటలాడఁ బల్గాఱు వేఁడి
విత్తమాదిమధనద్విగుణంబుగాఁ దెచ్చి కలదానిలోపలఁ గలిపికొందు
రవి యిది కూడ ముందరుగునం చెఱుఁగరు క్రొత్తను భ్రాంతనీ రెత్తిపోదె
తలబరువు చాలఁ గల్గిన తరువుమొదలు, నేలఁగూలదె పెడనపురీలలామ-

శాంభవి శుంభనిశుంభవీరభటసంరంభవిఘాలతారంభహేతి
యోగధీహృతదుష్ప్రయోగధీరవిహారి వాగధీశనుత శీతాగసూతి
ధామణీధరగదాధోరణీచంద్రమోధారిణీ భావుకాధారజాతి
వాహినీసుమహాస్రవాహినీ హర్యక్షవాహినీచం రాహివీతి
హోత్రనేత్రకళత్రపవిత్రసచ్చరిత్ర మాంపాహి పెడనపురీలలామ- ౬౧

ఆఁడుబిడ్డమగండు వేడుకతోఁ దాళగాఁడయి లయతాళగతులఁ దెల్ప
మద్దెలగాఁడయి మఱితోడఁబుట్టిన యతఁడు మృదంగవాద్యంబు నెఱప
మఱఁదలు కిశబ వ్యస్తహస్తాంబుజలై స్వరప్ర
మాణ మేర్పఱుప నెమ్మది జేఁడు తాండవం బాడ మాణిక్యసింహాసనమున
నెలమిఁ గూర్చున్న నీవి నెన్నఁదరమె, త్రిపురసుందరి పెడనపురీలలామ-

పుట్టిని ల్వెడలి తపోవనంబున నిష్టభవభక్తి నిష్ఠఁ దపంబొనర్చు
చున్నెడ జడదారి మిన్నయై వచ్చిన తెల్లడాల్వేల్పు గుట్టెల్ల బట్ట
బయలు గావించి సంభావించి యతని నిజస్వరూపంబు సర్వస్వతంత్ర
రాలవై కైకొని కైలాసశైలంబుఁ జేరి తయ్యారె నెచ్చెలులమొఱఁగి
కోరినమగండు దొరకిన కోమలాంగి, కేల హరచింత పెడనపురీలలామ-

సంతతం బాజవంజవసౌఖ్యమూలం బనంతజీవంజీవనయన లనుప
దార్థనిర్ణయము యథార్థంబుగా వట్టిజోగి సదానంద యోగి పుట్టు

చెల్లుఁబో నీ వేమి సేయనూహించిన వలదనువార లెవ్వా రెవ్వ
రిని నైన నీళ్ళ ముంచినఁ బాల ముంచిన నీవకా(కొరులేరి) నీయుదార
మాయావిమోహితాత్మకులయిపలువే... మకలుషత్వముగాంచుటంతె కాని
భవదాజ్ఞలేనిదే ప ... ... కేపణ ...
బాఱనేర్చునె వలఁబడ్డ పక్షిజాతి, కృపకలల్లార్పఁ బెడనపురీలలామ, రామ.
ఉండుండి తా నొంటు రెంటుఁ బాఱ్ఱెండంచు నాకన్ను లెన్నుచున్నాఁడుమూడు
మొదలేదునాముక్కుపొడుగుమూ రెంటుబా రెండవిముసుగొల్చినాఁడడిగిచూడు
మదిగాదునామోము లాఱించుఁ బల్మాఱు వెక్కిరించుచు నాడు విధముఁజూడు
వెక్కిరించుట కేమి యిక్కమాడెద ముందు నులిపె నాచెవి జోడు దెలిసిచూడు
మనెడితనయులఁ గని ముద్దుగొనియెద వల, రినమదంబవు పెడనపురీలలామ-
నను బరిపంథిమండలమధ్యవర్తినిఁ జేసితే నీపాదసేవకుని మ
నోదృఢశక్తిఁ గన్గొనవచ్చు నాకడ శత్రుసంహారైకసాధనంబు
గలదు భవత్కటాక్షంబను సితమండలాగ్రంబు దానిసహాయ మూని
నిమిషమాత్రంబున నిర్జింతుఁ జుట్టుముట్టిన రిపుకోటి నెల్లను జలింప
నాత్మ నేమియు సర్వమాయామహేంద్ర, జాలనాశని పెడనపురీలలామ-
స్వప్నదశలయందు సహితంబు నీపాద సేవ యేమఱ భక్తి సేయుచుండు
బాల్యచేష్టలనైనఁ బలుతెఱంగులఁ బోక వేడుక నినుఁ గొనియాడుచుండు
జాగ్రదవస్థల సతతంబు నీకథాసల్లాపముల గోష్ఠి సల్పుచుండు
నేకాల మెలమితో నీకటాక్షంబె నాకాధారమంచు మదిలోన మురియుచుండుఁ
గానియొక్కప్పుడితరమార్గంబెఱుంగఁ,దృణముమాత్రంబు పెడనపురీలలామ-
హీరతాటంకద్వయీకృతప్రద్యోతనద్విజరాజ లనిరంత
రవశీకృత ప్రభుకర్ణకుండల కరు ఖండలభరి
తసమస్తభువనజాతభవాండభాండపిచండిలచండిలస్వర్ణహార
జతమయాభరణవిద్యుతిమిశ్రహారిద్రవిశ్రుతస్థండిలవిశ్వవిభవ
సాంద్రసౌభాగ్యమండలేశ్వరి యనశ్వ, రీమహేశ్వరి పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ. ౮౦
నరకుంజరులకెల్ల 'నాస్తి తత్త్వం గురోః పర' మను నీతి సర్వంబు గురుఁడు
గురుఁడు చరుండు నీశ్వరుఁ డన్ననీపతి కన్న వేఱొక్క పేరెన్న లేదు
తత్పరంధామసంఘాతకాద్యంతరహితున కెల్లాల వాశ్రితుల నేలు

జవరాల వస్మబాచార్యురాలవు నన్నుఁ బరిచరుఁగా నేలవలె నటన్న
మాట మఱచితె జగములఁ బాటిగలదె, త్రిదశనుతనామ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౮౧
క్షితిలోన నెట్టి విశిష్టకులంబునఁ బుట్టఁగా నేమి తా నెట్టిచదువు
చదువఁగా నేమి ప్రాగ్జన్మకర్మఫలంబు లనుభవింపకతీర దౌనర నరున
కింతైన నంతైన నెంతైన ననుచింత ముందుముందయ్యె నాయందు నీవు
సందు లేకున్కి నిస్సందేహ మందుఁ జరాచరాంతర్వర్తి వగుట వేఁడి
వెలుఁగు గలచోటఁజీఁకటితొలఁగకున్నె, త్రిభువనంబులఁ బెడనపురీలలామ-
బహుభావశేల నీపాదపద్మముల తోడేసరి కడు దోసెఁడేసిమాడ
లనువొంద రాశివోసిన దాని నేనొల్ల నందు కిందొక సాక్ష్య మనువదించె
దను జిత్తగింపు నాతల్లి శాశ్వతపదార్థంబవు నీవు తిరంబుగాఁగ
(నవనిఁ) గలుంగ నింద్యం బస్థిరంబైన కించిదర్థమున కాసించ నేరఁ
(జేరుఱిన నవ్య)సుధవీడి చేఁదు వెదకు, బేల గలఁడమ్మ పెడనపురీలలామ-
తల్లి సౌభాగ్యమతల్లి కామితకల్పవల్లి చల్లనిచూపు లుల్లసిల్లి
వెదచల్లి సకలసంపదల నాయందెల్ల వేళల వర్ధిల్లి విమలభోగ
ములవెల్లి ముజ్జగంబులకెల్ల రాగిల్లి యల్లనల్లన గిరిపల్లె నల్ల
మల్లేశ్వరునిఁ దారసిల్లి కొమరుఁగన్న తల్లి నిదయవల్లఁ దొల్లిపున్ని
యములువన్నియ కెక్కై దోసములుస్రుక్కె, దృఢముమదిఁ జిక్కెఁ బెడనపురీలలామ-
అది మొదలిది తుద యనలేదు గాని నీ పెనిమిటికన్నఁ జక్రివిభుం డె
వండన్న యని వావి వరుసలు ప్రియవయస్యలు గాంచి సరసంబు లాడునప్పు
డాదవి నీపెదవులఁ గదిసిన ముసిముసినగవు వెన్నెల మూఁడుజగములకు వి
కాస మొనర్చిన న్నాచుఁగాత మదీయ దేహతాపంబులు దీఱ నీల
లోహితుఁడు చేరఁ బాఱఁబురోహితుఁడగు, భృంగిరిటుజేరఁ బెడనపురీలలామ-
నీలమేఘచ్ఛాయ నెనయుమై పసుపునిగ్గుల తటిల్లతకాంతి తళుకులీన
రత్నసానుపయోధరముల కుంకుమరకి గైరికాదులభంగి గడలుకొనఁగ
ముకుర(కపో)లవిస్ఫురితచందనచర్చ ధాళధళ్యద్యుతి మేళగింపఁ
బూర్ణచంద్రునిభాతిఁ బొల్చు నెమ్మోమునఁ దిలకంబు లాంఛనస్థితినిఁ దనరఁ
బ్రియునికౌఁగిటమెఱయు నీపహాయల భాత, సృష్టికీరవమ్మెఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ, చంద్రశాలాసభాలంబ శ్యామలాంబ. ౮౨

దివిజాధిపతి పూర్వదిశ బృహద్భానుఁ డాగ్నేయభాగమున దక్షిణహరిత్ప్రి
దేశంబు(ననుగాలుఁ) డాశరపిరుఁ డవాచీనమున వేష్ట వరుణదేవుఁ
డపరదిగ్భాగంబునందు సదాగతి వాయవ్యమున నరవాహనుం డు
దీచి నీశానుఁ డాదిక్కోణమునను౦డి కొలువు గొల్వఁగఁ బెద్దకొలువుకూట
మున వసించిన ప్రభురాణి వనజపాణి, నీలమణివేణి పెడనపురీలలామ- ౮౭
బాలార్కకోటిప్రభాభాసమానమై యుద్భవించిన పరఁజ్యోతి వీవ
నియతి సృష్టిస్థితిలయకర్త లగుమూఁడుమూర్తుల కాధారమూర్తి వీవ
జ్ఞానవైరాగ్యసిద్ధులఁ జెంది వర్తించు సనకాదులకుఁ దపశ్శక్తి వీవ
స్వర్గమానవబలిసద్మలోకనివాసవరుల కుపాస్యదైవంబ వీవ
నిఖలభువనంబులకు నిఁక నీవు కంటె, నెక్కుడెఁ గాదె పెడనపురీలలామ-౮౮
విశ్వేశ్వరస్వామి వేడుకఁ జెల్లింపఁ బూని కాశిని నన్నపూర్ణవైతి
వరమల్లికార్జునస్వామికోరికఁ దీర్ప గమకించి శ్రీగిరి భ్రమరి వైతి
వేకామ్రనాధుని కిష్టార్థమొసఁగ నపేక్షించి కాంచి కామాక్షివైతి
* * * * * * *
వైతిభువనైకమాత వేమైన నీవ,యై లభించితి పెడనపురీలలామ-రామ- ౮౯
భ్రమరీచికురజితభ్రమరీకృశానుశుభ్రమ్రరీచిగా)త్ర నేత్రత్రయీత్ర
యీస్తోత్రపాత్ర మోహిత...ర్దని మహిషాసురమర్దని హతనితాంత
దుర్దిని దా దుఃఖాటవీదావకీలి కీలితరత్నకింకిణీయు
తామల...తరానందమగ్నదుష్కృతజన్మభగ్న గౌరీసమాఖ్య
నై మరాళమానససరోఝు, రీకృతసమాఖ్య పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.౯౦
వేదవేత్తలు నిన్ను వేదాంతసూక్తులఁ గొనియాడుచుందు రేపునఁజెలంగి
తార్కికు లేవేళఁ దర్కవాదంబుల వాదింతు రొకనిన్ను వరుసఁజేసి
వైయాకరణులు సువర్ణరూప మెఱింగి చదువుచుందురు నిన్నుఁ బదిలపఱచి
యాగమవిదులు బీజాక్షరంబులు గూర్చి జపమొనర్తురు నిన్నుఁ ద్రిపుటిఁ జేర్చి
పొాడ్పుఁజేతులు తలదాల్చి మ్రొక్కుదురుధ,రిత్రిజనులెల్లఁ బెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.౯౧
ఎల్లలోకంబుల కేలికసానివై ధర సర్వజీవుల తప్పు లరసి
దండింప నోర్పులు దరిచి వాంఛితముల నిండింప నేర్చిన కొండరాచ
దానవు నాయెడఁ దప్పుఁ బట్టఁదలంచితే నీకు దొరకదే తెల్విఁగల్గు

రాజు దలంచితే యోజ దెబ్బలు లేకపోవ గావున దయాంభోధివగుచుఁ
గాచి రక్షించు శ్లోకమే కావ్యమిపుడు, చేపన నన్నుఁ బెదనపురీలలామ-
నీమహామహిమ వర్ణింపఁగ న్నాలుకలు రెండువేలున్నశేషుండఁ గాను
నిన్ను దర్శింపగ మున్నాళ్ళ్వేకన్ను లున్నవిలింపముఖ్యుండఁ గాను
నిన్నుఁ బూజింప దండిపహస్రకరసరోరుహముల బాణాసురుండఁ గాను
నిను స్మరియింపంగ నేనాల్గుముఖములు గలయులకలహంసగామిఁ గాను
గాని పూనితి మన్ననఁ గాంచి చిత్తవృత్తిఁ గమనించు పెదనపురీలలామ-
ఊరకే నీనామ ముచ్చరించుటె కాని జిహ్వకుఁ బరితృప్తి చెందఁగలదె
నీరూప మారయఁ గోరి చూచుటె కాని కన్నుల కేఁకటఁ గాంచఁగలదె
చాల నీకథలు (ముచ్చటవిను)టే కాని వీనుల కాసక్తి విడువఁగలదె
మఱిమఱి నీకు నమస్కరించుటె కాని మనమున కేమైనఁ దనివి కలదె
నిన్ను విని కని భజియింప నేర్పు గలదె, భక్తజనులకుఁ బెదనపురీలలామ-
కాళీ భయప్లవవ్యాళీ విశాలచూళీ వీరపురకేళి పరాకు
దుర్గా విధూతమర్గా త్రితార్యవర్గా పదాముదితభర్గా పరాకు
రంభానిభోరు విస్రంభా నిరస్తదంభా స్తనసరోజకుంభా పరాకు
మారీ కుమారి కౌమారీ కుభృత్కుమారీ యతీవపుకుమారీ పరాకు
గాక చీకాకు మదిసోఁకనీక నన్నుఁజెంచి రక్షించు పెదనపురీలలామ- ౯౭
శరణు వేఁడెద నన్నుఁ గరుణఁ జూడవు పిన్నవాఁడఁ గాపాడవే వేఁడికన్న
గలవేల్పుదొరసాని కడలికూఁతురిముద్దుఁగోడలిదయచు జేకుఱిచవిద్య
కొలఁదిని నిన్ను వేపలుకులు శతపీఠపద్యంబులు రచించి ప్రస్తుతించి
తి నిది యొప్పో విధించిన గొప్పతప్పో తెలియ నామనవిని నాలించి తప్పు
లున్న సైరించి రక్షించు నన్నుఁగవి వినరించినుతనామ పెదనపురీలలామ- ౯౮
ము న్ననేకవిధంబుల న్నిన్ను వేఁడుకోఁగా నేఁడె(వెంట)నే కనికరింపుఁ
జూడ్కి నాపై మించు సోఁకిన మా క్షితి నింతియె చాలు కాదేసమస్త
లోకంబు లేకాల మాకాంక్ష నానావిధైశ్వర్యభోగంబు లనుభవించి
తుది ముక్తి సతినిఁ జెందుట కావికారణం బగునననేమిట నరయ మోక్ష
లాభలోభంబు గలదె చేటీ భవ , శ్యామ పెదనపురీలలామ-
నీయనుగ్రహమున నేఁటి కీవిధిఁ గృతకృత్యుఁడనైతి నిఁకేమి చెప్ప
వచ్చు నాభాగ్య మువ్వర నస్మదీయ మిత్రసమూహమున కభ్యుదయపరంప

రాభివృద్ధి ఘటించె నహితుల కెల్లఁ బరాభవం బొనఁగూడెఁ బ్రాభవంబు
శోభించె నత్యంతశుద్ధమానసులకు భవదీయపాదసేవకుని వినుతి
హితమతి గ్రహించి లాలించుకతననతుల,తృప్తిఁజెందవె పెడనపురీలలామ-
గ్రామ్యజనుల కభీష్టఫలదాయివై సదాచారసంపత్తి విశ్వంభరామర
ముఖులకు రాజ్యసామ్రాజ్యంబు వైశ్యుల కర్థగౌరవము చతుర్థవర్ణ
మునకు ధాన్యవిశేషములు నిరంతరభోగములు పౌరులకు నెల్లఁగలుగఁజేసి
వెలసి దేవాంగన్నికులసంభవుల కిలువేల్పవై ప్రీతిఁ గావించి జగము
లరసి కాంచితి శాంతగుణాభిరామ, రిపుగణవిరామ పెడనపురీలలామ-౯౯

పెంపుదీపింప మంపల్లిపల్లి శాస్త్రపండితారాధ్యవినుతిపూర్వ
కంబైన యీకవిత్వం బాసుధాధామతారార్క-ముఖిలసద్గౌరవంబు
గా విశ్వసించి నన్నావశే కృతకృత్యుఁ జేయవే సౌభాగ్యసిద్ధిదాయి
నీ 'నిత్యమంగళాని భవంతు తే' యని మంగళారార్తిక లంగనామ
ణీగణ మొసంగ ముదదధిం దేలి శూలి,పాలి మేలైతి పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామి వామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

శ్రితకల్పభూజ దాసీభూతదేవతావనితాసమాజ పావనహిమాచ
లాధిరాజతనూజ హరిదశ్వకోటివిభ్రాజితతేజ సంక్రందనాది
బృందారక విరచిత రత్నమయూఖనీరాజితారు
ణాంఘ్రిసరోజ బ్రహ్మజ్ఞానశాసితాశేషపరివ్రాజ శేషఫణివి
భూషణాస్థానంగ రాజ్యవిశేషభోగ, శీలసమ్రాజ పెడనపురీలలామ
రామలింగేశ్వరస్వామివామభాగ,చంద్రశాలాసభాలంబశ్యామలాంబ.

(ఈశతకము, జగ్గయ్యపేట- మూలుగు వీరభద్రశాస్త్రిగారిచ్చినది.)

శ్రీరస్తు.

౬- కంచి యేకామ్రలింగశతకము.

సీసపద్యములు.

శ్రీపార్వతీశ్వర శృంగారశేఖర యహిరాజకేయూర యఘవిదూర
గంగాజటాధార కమనీయగుణహార హార వైరివిదార యచలధీర
విబుధజనాధార విరహితసంసార శ్రితలోకపరివార సితశరీర
మునిబృందమందార మూర్తిత్రయాకార శరనిధిగంభీర ధరనివార
భువనసంచార సంతతభోగసార, చంద్రకోటీర భీకరసమరశూర
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

అబ్జార్కశిఖినేత్ర యబ్జసన్నిభగాత్ర యఖిలలోకపవిత్ర హర పరాకు
ద్విరదాసురవిదార దివిజాద్రిసమధీర భరితాహికేయూర భవ పరాకు
గళనైల్యజితభృంగ కలుషహిమపతంగ కరుణాంతరంగ శంకర పరాకు
కరినాసురత్రాస కైలాసగిరివాస శిష్టజనోల్లాస శివ పరాకు
ఆర్యసన్నుత నందివాహనపరాకు, భంజితవ్యాఘ్రదైతేయ బహుపరాకు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

రజతాచలస్థాన గజవస్త్రపరిధాన శంభో మహాదేవ శరణు శరణు
సకలలోకాతీత సద్గుణసంఘాత చంద్రార్కశిఖినేత్ర, శరణు శరణు
నిగమసన్నుతగాత్ర నిర్మలచారిత్ర శర్వాణీవల్లభ శరణు శరణు
పన్నగభూషణ పాపసంశోషణ శారదాపతినుత శరణు శరణు
చండకోదండపాండిత్య శరణు శరణు, జలజజార్చితపాదాబ్జ శరణు శరణు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

వ్యాసభారద్వాజవాల్మీకివాసిష్ఠగౌతమజాబాలికణ్వకుత్స
సుబలగాలవదాల్భ్యశుకశౌనకాత్రేయ మాండవ్యహారివల్ల్యమందపాల
కబలివిశ్వామిత్రఘటవాయుభక్షకగార్గ్యమైత్రేయకటకలాప
భార్గవజైమినిబకకాత్సజతుకర్ణగోకర్ణకశ్యపగోపవేశ
అత్రితిత్తిరివసుమిత్రయాజ్ఞవల్క్య, శృంగిబృహదశ్వగౌతమసేవ్యమాన
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ. 4

నాటకాలంకారనైపుణి నహినహి శబ్దశాస్త్రజ్ఞానసరణి సున్న
సాహిత్యరసవృత్తిజాడలే తెలియవు ప్రాసవిశ్రమగణఫణితి నాస్తి

గ్రామ్యదేశీయాదిగ్రంథముల్ నేరను రచనాచమత్కృతి రాద యింకను
భవదనుగ్రహాబలపాండిత్యమేగాని యితరపాండిత్యంబు లేమి లేవు
గాన జిహ్వాగ్రమున నిల్చి కరుణతోడ, శతకమీడేర్పు వేగమే సార్వభౌమ
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ. 5

నీవె నాతండ్రివి నీసతియైనట్టి కామాక్షి దేవియె కన్నతల్లి
గజముఖభైరవక్రౌంచారులగ్రజుల్ ప్రమథగణాదులె బంధుసమితి
వాకిటికావలివారు సామంతులు భక్తసంఘంబులె ప్రాణసఖులు
నీదుసంకీర్తనల్ నిఖిలమంత్రంబులు నీపదద్వయభక్తి నిత్యముక్తి
యనుచు నెఱనమ్మి మదిలోన ననుదినంబు, భక్తియుక్తుండనై చాలఁ బ్రస్తుతింతు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

పరమేశ్వరా భవత్పాదాబ్జయుగ్మంబుఁ గనుఁగొన నెన్నఁడు కలుగునొక్కొ
సాంబ సదాశివ సంధ్యానటనలీలఁ బరికింప నెన్నఁడు ఫలితమొక్కొ
పుణ్యజనాంతక భూతిత్రిపుండ్రంబుఁ జూడ నెన్నఁటికిని సులభమొక్కొ
యిందుశేఖర నీదుమందిరంబై తగు కైలాసమెన్నఁడు గాంతునొక్కొ
యనుచు నీమూర్తి మదినుంచి యనుదినంబుఁ బూజసేయుదు సద్భక్తిపుణ్యచరిత
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ. 7

అనఘగుణోదారుఁ డసురవైరివిదారుఁ డజ్ఞాత్రిపయఃధీరుఁ డఘవిదూరుఁ
డాశ్రితావనశీలుఁ డమితకీర్తివిశాలుఁ డంచద్విబుధపాలుఁ డతికృపాళుఁ
డార్యరక్షణధుర్యుఁ డంభోధిగాంభీర్యుఁ డకలుషాద్భుతచర్యుఁ డతులశౌర్యుఁ
డహిరాజభూషణుఁ డానమత్పోషణుఁ డార్ద్రసంభాషణుఁ డమితధిషణుఁ
డనుచుఁ గొనియాడఁదగిననిన్నాశ్రయింతు, భక్తవత్సలననుఁబ్రోవు పరమపురుష
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

హారీకృతభుజంగ వారాన్నిధినిషంగ భాసమానపరాంగ భరితగంగ
లసితదృక్సారంగ లాంఛనాబ్జపతంగ పిధ్వస్తశాతంగ వృషతురంగ
రక్షోభయదసంగరపరాక్రమోత్తుంగ తాండవోత్సవసంగ ధవళితాంగ
కంఠరుగ్జితభృంగ గౌరీపరిష్వంగ కరుణామృతతరంగ కనదపాంగ
యాశ్రితావనచంగ కాలాభిషంగ, హరిహరిరథాంగ వరనిర్మలాంతరంగ
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

ఐశ్వర్యమొసఁగి నన్నాదరింపక యున్న నీశ్వరుం డనుమాట యెగ్గుగాదె
దారిద్ర్యభూతంబుఁ దలఁగఁ జేయక యున్న భూతేశుఁ డనుమాట పొల్లుగాదె

యొక్క నిరక్షింప నెక్కువై తోఁచినఁ బ్రమథాధిపతియన్నఁ బ్రజ్ఞగాదె
భక్తవాంఛితసుఖప్రదుఁడు గాకుండిన శంకరుఁడను మాట బోఁకుగాదె
యైనఁ గావిన్ను నీకేమి యప్రతిష్ఠ, యాదిభిక్షుకుఁడను నామ మందినావు
మదనమదభంగ మహితోక్షపూశితాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

ఈశ్వరా నినునమ్మి యింతవెతఁ జెంద నూరకేయుండుట యుచితమగునె
ఎంతనిర్దయుఁడవో యిందుకళాధర మందమో నీబుద్ధి మానిరీతిఁ
బలుకకున్నావదె పార్వతీపురఘుపాలకాంబుచే బుద్ధి కలఁకఁబడెనో
కటకటా భక్తునిఁ గాసిచేయుట మహాగాంభీర్యమా కాదు కరుణఁ జూచి
సకలసంపత్కరుఁ జేయు సార్వభౌమ, లేకయుండిన సత్కీర్తి నీకుఁగలదె ?
మదనమదభంగ మహితోక్షపూశితాంగ, కరధృతకురంగ కంచియేకామ్రలింగ.

మింటికి మంటికిఁ గంటకమగుగుంటి నంట గెంటించిన యింటిమేటి
బంటుఖుంగన్న ముక్కంటి నిచయ్యలు వింటివి గంటిని తుంటవింటి
దంటను నీకంటిమంటను నంటించి కంటికి నెడఁబాపి తంట దుఃఖ
మంటినకల్మివాల్గంటి ననంటిన గొంటికోపంబున నంట తెలిసి
తంట లేకుండ మదను నుదారఘనశీలిఁ, దిరిగి బ్రతుకంగఁ జేసిన ధీరుఁడీవె-మద,

అగముతో మన్మథాశుగముతో దుర్వర్ణనగముతో (నాదిపన్నగముతోడ)
రసముతో శుభ్రసారసముతో మహితగోరసముతో సురధునీరసముతోడఁ
గరముతో నాదిసూకరముతోఁ దార్క్ష్యకంధరముతో దేవసింధురముతోడ
వాజితో సురరాజవాజితోఁ దారకారాజితో సామజోద్వేజితోడ
ననుగమించి భవద్యశంబఖిలదిశల, మించె బ్రహ్మాండదీప్తిపై మిక్కుటముగ-మద-

అహివైరిరిపుమస్త మబ్జమధ్యంబున యభిభిచ్ఛరాహతి నడఁచువాని
కగ్రజుచేతఁ బరాభవంబును బొందు క్షితిదేవముఖ్యుని శితశరాళి
నోఁచి యోర్చినవీరు నురుశిలీముఖముల నవనిఁగూర్చినమేటి కతిదయార్ద్ర
భావసంకలితుఁడై పరమసాధన మగు కంకపత్రమొసంగుఘనుఁడ వనుచు
నిన్నుమదినుఁతువర్ణింతునియతిఁగాంతుఁ, బన్నగారితురంగ ప్రసన్నుఁడౌర-

గంభీరమగు ఘనాఘనము మ్రోసినరీతి గర్జింప దివి భువి కంగు రనఁగ
నందీశుహుంకారనాదంబుచేతను దిగ్గజకర్ణముల్ దిమ్ము రనఁగ
ఫాలనేత్రప్రభాపటలిచే బ్రహ్మాదిసురమునిదృక్తతుల్ చట్టుమనఁగ
ముమ్మొనవాల్కేల మురువుగాధరియింప దనుజులహృదయముల్ దగ్గురనఁగ
సరభసమ్మున నంధకాసురునిఁ జట్టి, పట్టికొట్టిన బల్జగజెట్టి వీవు, మదన-

కొక్కు తేజీగానిఁ బక్కి బాబాపైని నెక్కియాడెడువాని నొక్క మొగిని
మక్కువ దయను బెంపెక్కఁజేసిన యట్టి చక్కనిసామి నీయక్కటాక్ష
మిక్కడే నామీఁదఁ జొక్కముగా నుంచు తక్కువ గాకుండ నిక్కముగను
నెక్కువదొర వని మిక్కిలి వేఁడితిఁ జక్కగ దయఁజూడు చిక్కులేక
యెక్కడెక్కడ నీసాటి యెంచఁదలమె,యొక్క దేవతనైన నీయుద్దిగాఁగ,మదన-
"బ్రహ్మోఽహ"మనుచును భాషింపగావచ్చుఁ బరతత్త్వమెఱిఁగెడి భావమరుదు
సకలంబు రోసితి సన్న్యాసి ననవచ్చుఁ బ్రకృతివిచారంబుఁ బాయు టరుదు
వేదశాస్త్రంబుల వాదింపగావచ్చు నాత్మానుసంధాన మబ్బు టరుదు
బాహ్యయోగంబులు పాటింపఁగావచ్చు సద్గురుపూజయుఁ జలుపుటరుదు
జ్ఞానయోగంబుగహనంబుగాన నాసక్తిఁ,గాంతురనఘులుభక్తియోగంబువలన
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ - 17

మొదట మూలాధారమునఁ జతుర్దళపద్మమందలిగణపతి నమరనిలిపి
కుండలి భేదించి గురుకటాక్షముచేత నాభిప్రదేశమ్మునందు విష్ణు
నొనరఁగ బూజించి ఘనుని సదాశివు హృత్పద్మకర్ణిక నునిచి ద్వాదళ
పద్మమునను భానుఁ బ్రస్తుతిగావించి దగ వేయిరేకుల తమ్మియందు
నిన్నుఁబరహంసరూపుని నెమ్మిఁగాంచి, చిద్విలాసంబుననుబూజ సేతు నేను
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.
బాణాసురుండు నీబావకుఁ దమ్ముఁడా? కరుణతో వానిని గాచినావు
పంక్తికంఠుండు నీపడఁతితోఁబుట్టువా? సకలసామ్రాజ్యముల్ సంఘటింపఁ
జండీశ్వరుం డేమి శాంభవీజనకుఁడా? సాలోక్యమొనరించి సంతరింప
హరిహయసుతుఁడునీయగ్రనందనుఁడే మొ?యవ్యాహతాశుగమతనికొసఁగ
నింతకరుణాసముద్రుఁడ వేలనేను,సంతతమునిన్నునుతియింపసరకుగొనవు-
పతిపతులకు నేమి సంతోషమొనఁగూర్చు సకలసస్యములకు శరణమేమి
భూమిజాజనకుని పుటభేదనంబేమి బిల్లులు కడియము లల్లులేమి
రామపాదము సోఁకి రాయి యేమాయెను గోరక్షకేది హరిగొడుగుఁదాల్చె
బలరాముఁడుధరించు పటుసాధనంబేమి యాంజనేయునకేమి యుద్ధమయ్యె
నర్థము వచింపమూఁడేసియక్షరములు,యంత్యవర్ణంబునావలనాదియగును-
వేదవేద్యా భవద్వీరప్రతాపంబు దక్షాధ్వరధ్వంసతరుణమందుఁ
జూడవద్దా మఱచుటురుముమ్మొనవాలు కేలునఁగీలించి కినిసి భద్ర

కాళీసమేతుఁడై కరినికరంబులఁ గంఠీరవము దాఁకు కరణి మెఱయ
సురనికరంబుపై నుఱికి ధే, యని యార్చి బ్రహ్మాదులెల్లను బరువులిడఁగఁ
దఱిమి నుగ్గాడి పోఁద్రోలి దర్పమణఁచి, జయము చేకొన్న సద్గురుస్వామివీవె
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచి యేకామ్రలింగ.

క్షోణి శతాంగంబు సూర్యచంద్రులు కండ్లు నజుఁడు సారథి శ్రుతు లశ్వపంక్తి
మేరుశైలము మహామేటికోదండంబు యహిపతి నారి శ్రీహరి శరమ్ము
ప్రణవంబు మునికోల పాలసంద్రము పొది రౌప్యాద్రి పీఠంబు రాహుకేతు
వమరఁగా భజియించి యతిరౌద్రమూర్తి వైయరదంబుపై నెక్కి యసురవైరి
శరముచేతను క్షణములో శత్రులగలఁ, ద్రిపురదహనంబుఁ జేసిన దేవుఁడీవె—

అఱపదియమ్ములగుఱికాని గర్వంబు మాయఁ జేసిన జగన్మాన్యుఁ డీవె
జంటత్రాగుడునొంటిదంటరాకాసిని మంటఁగల్పిన శితికంఠుఁ డీవె
సుడివాలుఁ గేలునఁ బిడిగొన్న జేజేకుఁ బరమమిత్త్రుండైన భర్గుఁడీవె
చట్టుగూఁతురును జేపట్టి లోకములెల్లఁ బట్టగా నేలిన భవుఁడ వీవె
భక్తజనులను రక్షింప బ్రహ్మమీవె, యనుచు మదిలోన నిన్నెంతు ననుదినంబు-

మూఁడుపట్నముల నిర్మూలంబుగాఁ జేయు దామోదరాస్త్ర మేదారి జరిగె
నంధకాసురుశిర మవలీలఁ ద్రుంచిన ఘోరరౌద్రాస్త్ర మేగొందిజణఁగెఁ
దారకాసురుఁ బట్టి దర్పమణంచిన పాశుపతాస్త్ర మేబారిసురిగె
సింధురాసురుఁ గిట్టి చించి చెండాడిన ముమ్మొనవాలు నేమూల నణఁగె
శ్రీమహాదేవ యిప్పుడు చెండరాదొ, యశివతతులను భవదుగ్రవిశిఖములను
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగ కంచి యేకామ్రలింగ.

వేషధారుఁడటంచు వెఱచుక యుండురా యెండలో నిల్చి సొమ్మియ్య మనక
గరళకంఠుం డని గడనగాఁ జూతురా హక్కుదార్వెంబడి నంటుకొనక
ఫాలనేత్రుఁ డటంచు భయపడి యుందురా పైకంబుఁ దెమ్మని బాధలిడక
నురగభూషణుఁ డని యూరకె యుందురా జీతంబు దెమ్మని జిద్దుపడక
సర్వకాలంబు గొల్చిన సంబళములు, విడిచిపెట్టరు భక్తులు వెంటఁబడక—

నీనామకీర్తన నిగమాంతసారంబు నీనామకీర్తన నిత్యసుఖము
నీనామకీర్తన నిర్గుణబ్రహ్మంబు నీనామకీర్తన నిత్యపదవి
నీనామకీర్తన నిత్యకల్పసమాధి నీనామకీర్తన నిత్యముక్తి
నీనామకీర్తన నిఖిలమంత్రంబులు నీనామకీర్తన నిత్యయోగ

మనుచునీనామమాత్మలో ననుదినంబు, మననసేయుచునున్నాఁడమఱపులేక
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

శివశివా యని నిన్నుఁ జింతన సేయక ప్రారబ్ధ మేరీతిఁ బాసిపోవు
హరహరా యని నిన్ను నభినుతిసేయక కర్మంబు లేరీతిఁ గడఁదొలంగుఁ
బరమేశ్వరా యని భజన సేయక యున్న జననమరణము లేసరణివిడుఁ
బరమశివా యని పలుమాఱు దలఁపక సాయుజ్య మేరీతి సంఘటించు
ననుచు నెఱనమ్మి నిరతంబు నాత్మలోన, భక్తియుక్తుఁడనై చాలఁ బ్రస్తుతింతు—

వేదశాస్త్రపురాణవిద్యలు నేరను జపతపోవ్రతనిష్ఠజాడ లెఱుఁగఁ
దీర్థయాత్రలు సల్పఁ దిరుగులాడఁగ లేను నతిథిపూజ లొనర్ప నలవి లేదు
అష్టాంగయోగంబు లభ్యసింపఁగ లేను నాత్మవిదుఁడ గాను నల్పమతిని
దీనజనావనదీక్షవహించిన దేవదేవోత్తమ తెలియవినుము
నాదువిజ్ఞాపనంబు నానందముగను, బరమపదమిమ్ము మఱియేమి భాగ్యమడుగ—

అదెరా కయీనరి యాలోచనలఁ జేసి కయితకట్టిప్పుడు గట్టినావు
కట్టితే నేమాయెఁ గానైననీయను నూరిలో నీవింక నుండవద్దు
వెఱ్ఱికూఁతలు కూసి వెఱపిఁచవచ్చేవు పద్యాలుమామీఁదఁ బాడవద్దు
కాటమరాజుల కగ్గమైనా సరి సిద్ధురాజులుగారి సుద్దులైనఁ
దానగించుక చెప్పి తేతక్కు వయినఁ, గాని యిరుసొళ్లు కొల్లనుగప్టలోభి, మద-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులఁ ద్రోలి సాధుజనులమానసములు చెఱచి
యగ్రజు నదలించి యతనిపట్నము గొని యనుజన్నుఁ బడఁదన్ని యవలనడిచి
కడుఁ గ్రూరుఁడై మించి కైలాస మగిలించి ప్రమథగణంబులఁ బాఱఁద్రోలి
యింత చేసినఁ గాని యేమనఁజాలక యత్యంతకరుణచే నరసి ప్రోచి
భక్తియే ముఖ్యముగ నెంచి పంక్తిముఖునిఁ, బావనముగాను నేలినవరదుఁడీవె
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ, కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

అఖిలదర్పోజ్జ్వలుం డగు వాయుసూనుండు చిక్కుపడఁడె యింద్రజిత్తుచేత
వివధినీరం బెల్ల విప్రవరేణ్యుని పుడిసిటిలో నాఁగెఁ బొంక మణఁగి
యాచక్రవాళపర్యంత మేలెడిరాజు వీరబాహునిఁ గొల్చి వెతలఁ జెందె
సకలసురాసురసమితి నోర్చినవీరుఁ డాటఁ జెప్పుటకుఁ దా నాధ్యుఁడయ్యె
నీదుదయ లేకయుండిన నేర్పు లేల, నన్నిటికి నీకటాక్షంబె యతిశయంబు, మ-

భక్తరక్షకుఁ డని భజన చేసితిఁ గాని యింతనిర్దయుఁ డని యెఱుఁగ నైతి
శంకరుం డనుచును జాల నమ్మితిఁ గాని కఠినచిత్తుఁ డటంచుఁ గాననైతి
దీనావనుం డని తెలిసి మ్రొక్కితిఁ గాని విముఖుం డనుచును వెదకనైతి
నిందుశేఖరుఁ డని యిందుఁ జేరితిఁ గాని మదనారియనుమాటమఱచిపోతి
మంచిదా మొనునీ వెన్నిమాయలైనఁ, జేసితేమా యెవినుఁ బాయసిద్ధముగను-

దండంబు దండంబు దైవశిఖామణీ దండంబు దండంబు ధవళగాత్ర
దండంబు దండంబు దండధరాంతక దండంబు దండంబు దహననేత్ర
దండంబు దండంబు దాసజనావన దండంబు దండంబు దానవారి
దండంబు దండంబు ధైర్యజితనగేంద్ర దండంబు దండంబు దర్పకారి
దండములునీకుఁ గోటిమార్తాండతేజ, దండములఁ బాయునేఁ జేయుతప్పులెల్ల-

శ్రీకంఠుఁ బూజించు చేతులు చేతులు దితిజారిఁ దలఁచిన దినము దినము
గంగాధరుని జూచు కన్నులు కన్నులు శివునకు మ్రొక్కెడి శిరము శిరము
విశ్వేశుకథ విను వీనులు వీనులు సితమూర్తి నుతియించు జిహ్వ జిహ్వ
పరమాత్ము వలగొను పదములు పదములు భూతేశ్వరుని మీఁది బుద్ధిబుద్ధి
యనుచువిబుధులచేవినియనుదినంబు, సన్నుతించుచునున్నాఁడ సత్యమనుచు-

రాజశేఖర విను రజతాచలంబునఁ బార్వతీదేవియుఁ బ్రమథగణము
నమరేంద్ర యమ వరుణాదిదేవతలును మునివర్గమును జాల ముదముతోడ
సేవింపఁగా రత్నసింహాసనమ్మున వేంచేసి యున్నట్టి వేడ్కఁ జూడఁ
గోరియున్నాఁడను గొబ్బున దయచేయు మిఁకమీఁద జన్మ మే నెత్తఁజాల
రమ్మనుచుఁబిల్వనిటనీవు రాకయున్న, నీకునీపాదములతోడు నిజముగాను,మ-

హారిహారాదులపూజ లభ్యంతరము లాయె గ్రామశక్తులు మహాఘనములాయె
సత్యశౌచంబుల జాడలు చెడిపోయె నన్యాయ మశుచియు సర్వమాయె
బ్రాహ్మణుచదువులు పసపసలైపోయె నన్యజాతులవిద్య లధికమాయె
వేదశాస్త్రపురాణవిధులెల్ల నుడివోయెఁ దామసోక్తులు మహాధట్టమాయె
మోసకులుచాలఁగలియందు ముఖ్యులైరి, సజ్జనులనెట్లు ప్రోచెదో సాంబమూర్తి-

కలకొద్ది నతిథికిఁ గరుణతో రమ్మని యుపచరించెడివాఁడ యుత్తముండు
మాపురా రేపురా మళ్లిపొమ్మని త్రిప్పి మఱియొసంగెడివాఁడు మధ్యముండు
కఠినోక్తులాడుచుఁ గళవళ మొందుచు నటుమీఁదనొసఁగువాఁడధముఁడండ్రు
లేనియాసలు చెప్పి లేదు పొమ్మనువాఁడు నధమాధముండండురవనిలోన
ధర్మములయందునంతరాంతరము దెలిసి, దాన మొసఁగినపురుషుండు ధన్యుఁడౌను-

సురగరుడోరగనరకిన్నరులకైన నీమాయ మించంగ నేర్పలేదు
హరిసోమహిమగిరిసురభూజములకైన నీకీర్తి మించంగ నేర్పలేదు
తపనకాలాంతకదహనులకైనను నీప్రతాపము మించ నేర్పలేదు
శేషబృహస్పతిభాషాపతులకైన నీవిద్యలను మించ నేర్పలేదు
గాన సర్వజ్ఞుఁ డనుచభిధాన మరుదె?............మదనమదభంగ- 38

కరటిచర్మమె నీకు ఘనముగాఁ దోఁచెనా పీతాంబరంబుపైఁ బ్రియము లేదా?
ఫణులకంకణములే భాగ్యమై తోఁచెనా బంగారుసొమ్ములు బాగు లేవా?
యెముకలదండలే యెక్కువై తోఁచెనా రత్నహారంబుల రాజిలేదా?
భూతిపూతమె నీకు భోగమై తోఁచెనా మంచిగంధముమీఁదమనసు లేదా?
యేమిచోద్యము నీచర్య లెంచఁదరమె, ఫణిపతికినైన భారతీపతికినైన,మ-

శ్రీమహాలక్ష్మి నీచెల్లెలై యుండఁగాఁ బులితోలు గప్పిన పుణ్యమేమి
యన్నపూర్ణయు నీకు నర్ధాంగి యై యుండ విషము భక్షించిన వింత యేమి
సఖుఁడై కుబేరుండు సరసనె యుండఁగా భుజగభూషణుఁడైన పోఁడిమేమి
యింద్రుఁ డెప్పుడు నీకు హితవరై యుండఁగా భస్మధారుండైన భాగ్యమేమి
నీదులీలలు వర్ణింప నేర్పు గలదె,పద్మసంభవునకునైనఁ బరమపురుష, మ-

విప్రుండు విష్ణుండు వేదంబు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
రాజును ఖడ్గంబు వాజియు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
వీణయు రతియుఁ బూవిల్తుండు నొకరాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
గడు మూఢుఁడును మూర్ఖ గార్దభంబొక రాశి సకలశాస్త్రపురాణసమ్మతముగ
సుజనులాటనునొకరాశిసుకవులెల్లఁ,కుజనులాటనునొకరాశికుకవులెల్ల,మ-

అశనవసనముల నడుగునో యనుచును బలుకకున్నావేమొ పరమపురుష
గరళభక్షకుఁడవు గజచర్మధరుఁడవు భూతి దేహమునిండఁ బూసినావు
పెద్దకుమారుని పెండ్లిసేయఁగ లేవు భైరవునకుఁ గట్టుబట్ట లేదు
యీశ్వరుండై యుండి యింత లేమిడి యేమి నీమాయలన్నియు నీకుఁ దెలియు
నైనఁగానిమ్ముమఱియేమియడుగ లేదు,నీదుపదభక్తియేచాలునిశ్చయముగ
మదనమదభంగ మహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్ర ౦గ.

శ్రీకాళహస్తి నాశ్రితులను రక్షింపఁ బవనలింగమనంగఁ బ్రబలితీవు
అమరఁ దేజోలింగ మన నరుణాద్రిని విబుధులు గొనియాడ వెలసితీవు
ఆత్మవిదులఁ బెంప నలచిదంబరమున నాకాశలింగమై యలరితీవు

జంబుకేశ్వరమున జగములఁ బోషింప నప్పులింగ మనంగ నమరితీవు
అధిప! దక్షిణకాశిని నతులితముగఁ, బృథివిలింగాభిధానుఁడై పుట్టితీవు, మ-
జలదంబు నిబిడమై చదలఁ బర్వఁగఁ జేసి పూర్వవాయువులు నింపొందఁ జేసి
గంభీరముగ మహాఘననినాదముతోడ మెఱపు లుత్తరమున మెఱయఁజేసి
యేఱులఁ జెఱువులు నేకార్ణవంబుగా భూమి నిండార సంపూర్ణముగను
గురియించు వర్షంబు గొబ్బున లేకున్న సకలసస్యాదుల సార మణఁగు
నీదుజడలందుజాహ్నవినిండియుండ, నెంతమాత్రము యీపనియించుమహాళి, మ-
అర్ధనారీశ్వర హరిసుతయుతుఁడవై భారతరణమునఁ ఫీరుఁ డగుచు
గురుభీష్మకృపకర్ణ కురుయోధముఖ్యుల రథవాజిగజభటరాజిమీఁద
నర్జునాశుగములకన్న మున్నుగ మహాతీవ్రమై దిక్కులు తేజరిలఁగఁ
బ్రళయకాలానిలబాడబాగ్నులరీతి మండెడు నీదృష్టిమార్గణముల
విగతజీవులుగాఁ జేసి వేగముగను, విజయునకు విజయము సంగినవీరుఁడీవె, మ-
పంచాక్షరీమంత్రపరన భక్తిధ్యానధారణాదులకు సంధానకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన బ్రహ్మజ్ఞానపరులకు నెల్ల సౌవర్ణకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన యోగానందసంపన్నులకును విశల్యకరణి
పంచాక్షరీమంత్రపరన జీవన్ముక్తి సిద్ధాత్ములకును సంజీవకరణి
మంత్రరాజంబునిదియెమున్మాటికనుట, నక్షరాభ్యాసమేసాక్షియవనిలోన-
తన్నుఁదా నెఱుఁగెడి తత్త్వంబు తెలియక వేసగాండ్రయి విఱ్ఱవీఁగువారు
అద్వైతుల మటంచు నాశలు విడక దేశాలవెంబడిఁ దిరుగువారు
తనగురువాక్యంబు తానన్నుఁ జాలక వేఱె దేశికులను వెదకువారు
మంత్రతంత్రంబుల మహిమలఁజూపుచు యోగులమంచును నుండువారు
ఆదిమధ్యాంతరహితుఁడవైననిన్నుఁ, దెలియనేరక భ్రాంతిచేఁ దిరుగువారు-
బ్రహ్మాండభాండంబు పటపటఁ బగులంగ నార్చుచుఁ గరటిదానవుఁడు కడఁగి
వాలవిక్షేపణోద్వేలవాతాహతిఁ జటులధరాధరసమితి పగుల
సంఘటించుచు మహాసంరంభుఁడై దేవసంఘంబు నదలింప సరభసముగ
నంబర మదరంగ నట్టహాసము చేసి యఖిలలోకంబులు హర్షమంద
నద్భుతపరాక్రమక్రీడ నసురవరుని, దునిమితివి నీప్రతాపమెంతనినుతింతు, మ-
సద్గురుపదభక్తిసంపన్నుఁ డగువాఁడు (నిర్వికల్పసమాధి) నిన్నుఁ గాంచు
నింద్రియముల రోసి యేషణత్రయిఁ బాసినిస్సంగుఁడగువాఁడు నిన్నుఁగాంచు

* * * * *

వేదాంతసిద్ధాంతవిజ్ఞానపరిపూర్ణ నిత్యతపోనిధి నిన్నుఁగాంచు
నుపమ తెలియక యూరకే యుపవసించి, గాసిఁ జెందిన నిన్నెట్లు గనఁగవచ్చు-
కారణాచార్యుల కరుణఁ జెందినవాఁడు శ్రవణమనోధ్యాన సహితుఁడగును
శ్రవణసుఖధ్యాన సహితుఁడై తగువాఁడు నిర్వికల్పసమాధి నిల్వనేర్చు
నిర్వికల్పసమాధి నిలువనేర్చినవాఁడు సమనస్కభావంబునందుఁ బొందు
సమనస్కభావంబునందుఁ బొందినవాఁడు నానందభరితుఁడై యమరియుండు
నట్టియానందమే బ్రహ్మమనుచుఁ దెలిసి, నిత్య(మోక్షంబె)యిదియని నిన్నుఁ జెందు-
అబ్జసన్నిభగాత్ర యమరబృంద స్తోత్ర పావనచారిత్ర ఫాలనేత్ర
కాళికాహృదయేశ కాశీపురనివేశ కలుషజాలవినాశ గగనకేశ
హాలాహలాహార యహిరాజకేయూర సద్భక్తమందార సమరధీర
సజ్జనపరిపాల సద్గుణగణలోల కరిచర్మవరచేల గానలోల
యనుచు నుతియింతు నిన్ను నేననుదినంబు, నన్ను దయఁజూచు నమ్మితిఁ గన్నతండ్రి-
పటుఘటితానేకబంధురఘంటికానినద మజాండంబు నిండి మ్రోయఁ
గనకరత్నప్రభాకలితమై విలసిల్లు కంఠహారంబులు ఘనత మెఱయ
ఫాలతలంబున్ భర్మనిర్మితమైన సింహతలాటంబు చెలువుమీఱఁ
బదనూపురస్థిత పద్మరాగోజ్జ్వలప్రభలు దిక్తటములఁ బ్రజ్వరిల్ల
రజతగిరిఁ గేరు తనుకాంతి రంజిలంగఁ, బరఁగు నీవాహనము నేను భజనసేతు-
పంచవింశతితత్త్వపద మెఱింగినవాఁడు చేతనాదులమాయఁ జిక్కువడునె?
యోగశాస్త్రానందయుతుఁడైన విద్వాంసుఁడన్యశాస్త్రాపేక్ష నాసపడునె?
యాత్మతీర్థస్నాన మభిరుచి గల్గిన బాహ్యతీర్థంబుల బాధపడునె?
తన్నుఁ దా నెఱిఁగెడి తత్త్వజ్ఞుఁ డగు యోగి దేవాలయంబులఁ దిరుగువడునె?
యెఱుకలేకున్న దీనియందేమిగలదు, యెఱుకగలిగిన ధన్యుఁడే యెక్కువంత్ర-
కైలాసనగము నీకాణాచి కాఁబోలు దీనులరక్షింప దిగువరావు
నీమశృంగారంబు నీయాటపాటలు నీపుత్రసంపద నీదుభటులు
ఎవరికి లేవని మెంచియున్నాఁడవు సమముగాఁ జూడవు సకలజనుల
నీయోగ మంతయు నీసతియైనట్టి కామాక్షిదేవిచే ఘనత మెఱసె
నసమనేత్రుఁడవనుమాటయర్థమయ్యె, భక్తుఁడనుగాన నినుదూఱఁబల్కినాఁడ-
రాజయోగానందరసపరిపూర్ణుఁడౌ పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
నధిపునిరణమునం దచలుఁడై హతుఁడైన పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన

భాగ్యసంపూర్ణుఁడై (పరఁగ) దానమొసంగుపురుషుఁడేధన్యుఁడు పుడమిలోన
సత్యశౌచంబులు సద్గుణములు గల్గు పురుషుఁడే ధన్యుఁడు పుడమిలోన
నితరనరులనుధరలోన నెన్న నేల, నరులె వారలు ధాత్రి వానరులుగాని, మ-
సరసమంజుళపారిజాతాదిసుమముల సద్భక్తి నీపూజ సలుపవలయు
గోపాల శ్రీకృష్ణ గోవింద యనుచును బలుమాఱు హరిభక్తిఁ బలుకవలయు
సద్ధర్మ(జపతపస్సత్య)శౌచంబుల జాడలు వీడక సలుపవలయు
సాధుసజ్జనులకు సత్కారము లొనర్చి పలుసంగరహితుఁడై పరఁగవలయు
నిట్టిసద్గుణములు లేనిహీనమతులఁ, బురుషులందు రెబుధులు కాపురుషులనక-
పటునటజ్వాలికాభయదపావకశిఖాచటులోగ్రతరతనుచ్ఛటలు వెలుఁగ
దళితకరోద్ధూతధరణీపరాగంబు కమలభవాండంబుఁ గ్రమ్ముకొనఁగ
వాలవిక్షేపణాభీలవాతాహతిః బుధవిమానముల్ ప్రీలితూలఁ
బ్రళయావసరమేఘపటలి మ్రోసినరీతిఁ బళపళధ్వనుల నంబరము వగులఁ
దనర నేతెంచుశార్దూలదనుజుఁగిట్టి, పట్టి యదరింప గెంటిన భవుఁడ వీవె.
అమరేంద్రయమవరుణాదిదేవత లెల్లఁ దపమున నేకదా ధన్యులైరి
గంధర్వకిన్నరగరుడోరగాదులు తపమున నేకదా ధన్యులైరి
కశ్యపగార్గేయకణ్వాదిమును లెల్లఁ దపమున నే కదా ధన్యులైరి
బంధవిముక్తులై పరమయోగీంద్రులు తపమున నే కదా ధన్యులైరి
పాపములు వాయుఁ దపమున భ్రాంతిపీడఁ
దపము లేకున్న మోక్షంబు తగులువడదు, మదనమద... .. 58
పులితోలు పావాలు పూసలపేరులు భూతిపూఁతయు కావిబొట్టు నుదుట
జపమాల పూసల జఱజఱ జరపుచుఁ గన్నులుమూయుచుఁ దిన్నగాను
గొణగొణగొణుఁగుచు గుఱఁ గనఁజాలక భేషజంబులచేతఁ బెద్ద లనుచు
మంత్రతంత్రంబుల మాయలు చేయుచు నళనార్థులగుచును నాశవిడక
తిరుగువారల కదియేల తెలియఁబడును, నీకటాక్షంబు లేకున్న నిత్యపదవి-
పరమశివా నీదుభక్తితపనకాంతి దురితాంధకారంబుఁ దొలఁగద్రోయుఁ
బురహర నీపాదపూజయనెడు బడబాగ్ని సంసారజలనిధి శోష్యమణఁచు
నాగభూషణ నీదునామస్మరణపవి యజ్ఞానకుధరంబు నణఁగఁజేయుఁ
గందర్పహర నీదుకరుణయే యనిలుఁడై పామరజలదంబుఁ బాయఁజేయు
ననుచు శ్రుత్యాదిగ్రంథము లాడుచుండు, నెంతవారలకైననునిదియెనిజము-

అజ్ఞాత్ముఁ డనియెడు నభిధాన మతనికి నబ్జశేఖరుఁ డను నాఖ్య నీకు
పశుశయనుం డను ప్రఖ్యాతి యతనికి ఫణిభూషణుం డను ప్రతిభ నీకు
నగధరుం డనియెడు నామ మాతనికిని నగనివాసుం డనునడక నీకు
శ్రీధరుఁ డనియెడుసిద్ధాంత మతనికి శ్రీకంఠుఁ డనియెడు చెలిమి నీకు
హరియనెడిపేరు నతనికి హరుఁడవీవు, అంతరం బేమి యిరువురకరసిచూడ
మదనమదభంగమహితశుభహితాంగ. కరధృతకురంగ కంచి యేకామ్రలింగ.

ఎన్నిజన్మంబుల నెత్తితినో గదా యింకమీఁద జనన మేనెత్తఁజాల
నీసౌఖ్యములె చాలు సిందుకళాధర నమ్మియున్నాఁడను నన్నుఁ బ్రోవు
మెంతవేఁడినఁ గాని యేమని పలుకవు మంచిదాయెను నాదు మనవివినుము
నీదయరావలె నిన్ను నేఁ గనవలె నీపాదముఁ దలంతు నిజముగాను
దనయుఁడగువాఁడదేమైనఁదప్పుచేయఁ, గాచిరక్షింపవలయునుగన్నతండ్రి-

శ్రీరామచంద్రుఁడు సీతామహాదేవి యనుజవిభీషణు లాంజనేయ
హరితనయాదిమహావీరవరులతో వనధితీరంబున విశ్రమించి
నినుఁ బ్రతిష్ఠ యొనర్చి నీపూజఁ గావించి రామలింగం బనునామ మొసఁగి
తనపురి కేతెంచి తల్లులఁ గనిమ్రొక్కి తమ్ము లందఱుఁ గొల్వఁ దనదురాజ్య
భారముపహించిబుధలోకభవ్యమైన, క్రతువులొనరించిత్రిభువనఖ్యాతిఁగాంచె-

అరయఁగా మున్నూటయఱువదివ్రతములు సత్యవ్రతముతోడ సమము గావు
దానంబు లెన్నైనఁ దలపోసి చూచిన నన్నదానముకన్న మిన్నగావు
మంత్రంబు లెన్నైన మదినెంచి చూచిన గాయత్రితోడుత గణనగావు
విద్య లెన్నైనను వివరించి చూచిన నధ్యాత్మ*

(రామాయణంబు)న రాజరాజును గొట్టి విక్రమార్కుఁడు మహావీరుఁ డయ్యె
భాగవతంబునఁ బాంచాలరాజుతోఁ గుంభకర్ణుఁడు పిడిగ్రుద్దులాడె
ననుచుఁ దెలియనిప్రౌఢోక్తులాడుచుండు, నెగ్గులేనట్టిమూర్ఖుఁడుసిగ్గులేక-

అఖిలవిద్యలకెల్ల నాధార మౌటను సర్వజ్ఞుఁ డనుపేరు సంభవించె
రణరంగమున మహారౌద్రమూర్తివి గాన రుద్రాభిధానంబు రూఢియయ్యె
భక్తవాంఛితసుఖప్రదుఁ డౌటచేతను శంకరనామంబు సంభవించె
నైశ్వర్యముల కెల్ల నాకరం బగుటను నీశ్వరుం డనుచును నెన్నఁ గలిగె
సకలభూతమయుఁడవుశాశ్వతుఁడవు, నాదిమధ్యాంతరహితుఁడవభవుఁడీవె-

* ఒక ప్రతము లేనందునఁ గొన్ని పద్యములు లోపించినవి.

పటుతర బ్రహ్మాండభాండోదరుండవు కలుషాంధకారభాస్కరుఁడ వనుచు
నిన్నెంతు సేవింతు నీమహత్త్వం బెన్న నే నెంతవాఁడను నిగమవేద్య
యాదిమబ్రహ్మావు నీదయ నామీఁద నేదయా భక్తవినోద మీఁదఁ
గాదు లే పార్వతీగంగాసతులవాఁడు లాలించుచును మది జాలిఁ జెంది
మఱచితివో లేకయిఁక నైనమనసునుంచి, కాచిరక్షించుకృపయుంచికన్నతండ్రి-
మత్స్యకచ్ఛపకిటిమనుజసింహాకృతి వామనజమదగ్నిరామరామ
హలిబౌద్ధకల్కిరీతులతోడ భూమిని సాధుల రక్షింప జనన మొంది
సోమక(మందరహేమా)క్షతదనుజబలిరాజరావణబలుల దనుజ
కాంతులఁ దులువలఁ గడ తేర్చి నట్టి శ్రీకాంతునంచితముగ ఘటన సేయ
నెవ్వరికిఁదీరునీధైర్య మెంచఁదఱమె, శేషభాషాపతుల కైనసిద్ధముగను,మ-
చంద్రశేఖర నీదుచరణకంజములను సేవింపఁగా లేనిచేతు లేల
కందర్పహర నీదుకమనీయమగుమూర్తిఁ గనుఁగొనఁగా లేనికన్ను లేల
విబుధసన్నుత నీదువిశ్రుతస్తోత్రి వినలేని యట్టియావీను లేల
త్రిపురాంతకా నీదుదివ్యాలయముఁకుఁ జనఁగలేనట్టి యాజన్మమేల
భక్తిలేకసమర్పించు పత్రియేల, నిత్యమగు......మదన మదభంగ- ౬౭
ఘోరసంసారాంధకారంబులోఁ బడి దాఁటఁగానక నీవె దరి యటంచు
నమ్మియున్నాఁడను నను విడనాడకు దీనులపాలిటి దేవుఁ డనుచు
నింతవేఁడినఁగాని యేమనిపలుకవో యింత నిర్దయనీకు నేలపుట్టెఁ
జుట్టు మెవ్వరులేక గట్టుపై నెలకొని చట్టుపట్టనినేలి నట్టివిధము
గాకయుండిన నీకిట్టికఠినచిత్త, మేమిఁకతమునఁ గలుగునో యిందుమౌళి,మ-
తరణివంశంబున దశరథగర్భాబ్ధి పూర్ణచంద్రుం డని పుడమి వెలసి
కౌశికుయాగంబుఁ గరుణతో రక్షించి పదరజమున రాతిఁ బడఁతిఁజేసి
దండధరారికోదండంబు ఖండించి ధరణితనూజ నుద్వాహమయ్యుఁ
బరశురాముని శౌర్యపటిమ లీనముచేసి తనపురికేతెంచి తండ్రివనుప
ననుజజనకజలతోరాముఁడడవికేగెఁ, గారణం బెఁతవారికిఁగడపవశమె,మ-
శ్రీవిష్ణుపాదరాజీవసేవాసక్తి బంధుసంరక్షణప్రబలయుక్తి
తారతమ్యజ్ఞానధౌరేయతారూఢి నిరతాన్నదానమానితనిరూఢి
సంగీతసాహిత్య సరసజ్ఞతారీతి విదురోపమాననవీననీతి
నలజయంతాదుల నదలింపఁగలమూర్తి కర్ణశిబీంద్రులకరణి కీర్తి

కలుగవలసినవారలుఘనులు వారిఁ, దలఁచుచుందురుబుధులెందుధన్యులనుచు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

దానకర్ణుండని ధరఁ బ్రసిద్ధికి నెక్కి కులము సూతుఁ డటంచుఁ గొదవగాంచెఁ
గదనార్జునుం డని కడుఁ బ్రకాశమునొంది పేడి యై కొన్నాళ్లు పీడఁబడియె
దబ్బఱలాడని ధర్మనందనునకు గజము నెపంబునఁ గలిగె నింద
విలువిద్యనేర్పిన వీరుఁడై వెలసిన పరశురాముఁడు భీష్ముబారి నొదిఁగె
సకలలక్షణములయందు సమతఁజెంద, నెంతవారికిఁ దీరును నీకుఁదక్క ,మ-
పలుమాఱు వేఁడినఁ బలుకకున్నా వదె కోపమా నామీఁదఁ గొదవలేమి
తల్లి దండ్రియు దాత దైవంబు నీవని మదినెంచియున్నాఁడ మఱపులేక
నేఁజేయుతపము నిత్యకృత్యంబులు నీకుసమర్పింతు నిశ్చయముగ
గోరినవారికిఁ గొంగుపసిండివై దయచేయుదాతని తలఁచినాఁడ
నింకనామీఁదనేరములెంచితేని,దోషమనిచూడనిన్నునేదూఱుకొందు, మ-
గరళంబు ఘోరమై కార్చిచ్చుక్రమమునఁ బటునటజ్వాలికాప్రభలతోడఁ
బ్రళయకాలానలబాడబాగ్నులరీతి మాఁడుచునున్నది మాన్పరాదు
ఘనవిషజ్వాలలఁ గ్రక్కుచు జగములఁ గాల్పఁగఁదొడఁగెను క్రమముదప్పి
రక్షించు రక్షించు రాజశేఖర యను నమరగణములకు నభయమొసఁగి
బాలకృష్ణుఁడు వెన్నచేపట్టినటులఁ, బట్టివిషమునుమ్రింగినభవుఁడవీవె, మ-
పరమేశ్వరా యని భక్తితోఁ దలఁచిన భాగీరథీస్నానఫలము గలుగు
సాంబశివా యని సన్నుతిఁ జేసినఁ బరఁగఁ గృష్ణాస్నానఫలము గలుగు
ఫాలనేత్ర యటంచు భజన చేసినఁ దుంగభద్రానదీస్నానఫలము గలుగు
శివశివా యనుచునుఁ జింతనచేసిన మణికర్ణికాస్నానమహిమ గలుగు
సకలతీర్థంబులునునీవెసాంబమూర్తి,యెఱుకగలిగినవారలకిదియెనిజము, మ-
అతిలోభికి నొసంగు నత్యంతభాగ్యంబు దాతకు లేమిడిఁ దగనొసంగు
ధనవంతునకును సంతాన మొసంగక యతిరిక్తునకుఁ బెక్కుసుతుల నొసఁగు
నరయధర్మాత్మున కల్పాయువు నొసంగుఁ గష్టజీవునకుఁ దీర్ఘాయు వొసఁగుఁ
బందకుఁ జక్కని పడఁతి నొసంగును రూపవంతునకుఁ గురూపి నొసఁగుఁ
గర్మమే యన్నివిధములుకలుగఁజేయు,ననుభవింపకతీఱునేయజునికైన, మ-
ఇంద్రకీలాద్రిని నింద్రతనూజుఁడు నాహారనిద్రలయాశ లుడిగి
యేకాగ్రచిత్తుఁడై యేకపాదంబున నిలిచి సమ్యగ్జ్ఞాననిష్ఠ మెఱయఁ

దపమాచరించిన ధైర్యంబునకు మెచ్చి దయకుఁ బాత్రుం డని తలఁచి నీదు
భక్తులలోఁ బ్రియభక్తుఁ డటంచునుఁ బరమపత్త్రరూపాతోఁ బార్థునకును
నఖిలశత్రుభయంకర మయినయట్టి, దివ్యబాణంబు నొసఁగినదేవుఁడీవె,మ-
ధర్మంబుఁ దప్పక ద్రవ్యమార్జించుచు నాశ్రితులను బ్రోచునతఁడు రాజు
ఏలినవానిని నేవేళనైనను వంచనసేయనివాఁడు మంత్రి
యారోధనంబున నత్యంత ధీరుఁడై యరులతోఁ బోరాడునతఁడు భటుఁడు
కలిగినంతటిలోనఁ గసరి పోఁద్రోలక యాతిథ్య మొసఁగినయతఁడు దాత
ధర్మమునుసత్యమునుశౌర్యదానములును,గలుగువారలుధన్యులుకలియుగమున-
ఆత్మజ్ఞుఁ డౌటకు నాచారమే సాక్షి కులవంతుఁ డగుటకు గుణము సాక్షి
ధర్మాత్ముఁ డౌటకు దాన మిచ్చుటె సాక్షి మంత్రగాఁడౌటకు మహిమ సాక్షి
యఖిలంబు తానౌట కానందమే సాక్షి భక్తికలిమికు భజన సాక్షి
శ్రీమంతుఁ డౌటకు శృంగారమే సాక్షి కరుణాత్మునకు సాత్త్వికంబు సాక్షి
గురుకటాక్షంబుకలుగుటగుఱియె సాక్షి,సకలభూతంబులకునీవె సర్వసాక్షి,మ-
భండనోద్దండకోదండపాండితి మును పరశురాముండు నీపాటివాఁడు
దుష్టరాక్షసకోటి దురములో ఖండింప భరతాగ్రజుండు నీపగిదివాఁడు
భక్తసంఘమునకు భాగ్యమొసంగను శ్రీకృష్ణుఁ డొకఁడు నీచెలువువాఁడు
మోక్షపదం బిచ్చి ముదముతో రక్షింప నారాయణుండు నీదునడకవాఁడు
ఎన్నివిధములఁజూడమీకిరువురకును,సమముగానిమఱెవ్వరుసాటిరారు,మ-
అజ్ఞానజాడ్యంబు నణఁగింపఁగాఁ బూర్ణచంద్రోదయంబు నీచరణభక్తి
కామాదికోగ్రసంఘములను బోఁద్రోల జీవనూపతి నీదుసేవ భువిని
బ్రకృతిపైత్యవికారబాధల నిరసింపఁ జింతామణియె నీదుచేఁత లవనిఁ
బామరభ్రాంతిచేఁ బరఁగు రుగ్మత మాన్ప లోహంబు నీఖ్యాతి లోకులకును
నటులుగాకున్నభవరోగహరుఁడవనుచు,నవనిలో న్గ్రాలభిధానమునరెనీకు
మదనమదభంగమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.౯౦
పదినెలల్ రాతిరిపగలును రాక్షసవనితలతోఁ సీత వసటఁ గుందె
విరటుమందిరమున వెలఁదులసన్నిధి ద్రౌపది యొకయేఁడు దాసియయ్యె
నతదీవులునునేలు సార్వభౌముని భార్య కలహకంటకియింట గాసిఁజెందె
దమయంతి కానలో ధవునిఁగానఁగలేక యలసట చెందెను నవనిలోనఁ
గాలగతి యెంతవారికిఁ గడపవశమె,కమలజునకైనఁ దీఱదు కష్టపడక,మద-

కంచియేకామ్రలింగశతకము.

... మునఁగావచ్చును సకలవ్రతంబులు సలుపవచ్చు
... మహిమ మాపఁగవచ్చు నద్వైతుల మటంచు ననఁగవచ్చు
... కాశి సన్న్యసింపఁగ వచ్చుఁ దీర్థయాత్రలకునుఁ దిరుగవచ్చు
... తత్త్వజాతు లెఱుఁగవచ్చు దేవాలయంబులఁ దిరుగవచ్చు
... ములు శివచరిత్రలు చదివి,నిన్నుఁ జెందెడితత్త్వంబు నేర్పఁ డరుదు-

... క్రోధసమాజ భూధరంబులకు దంభోళిధార
... బు బలిచి విన్నదిరించు నరిగజపమితికి సంకుశంబు
... విపక్షమేఘపంక్తికిని సమీరణంబు
... బు దివస శాక్త్రరాజతామిస్రపంక్తికిఁ దపనకాంతి
... నెలయునీయాయుధములు,నిచుతిసేయు నునిరతంబు వేడుకలర-

... సాధనకంబారావగజబృంహితములకుఁ గలఁకపడక
... సింహనాదములకు హయులహేషలకును నదరిపడక
... ఫలతోఁ బుత్తెంచు శరపరంపరలకు శంకపడక
... తసంఘట్టనోద్భవశిఖికీలలకు మదిఁ జిక్కుపడక
... ధీరులై సగరనణఁచు,వారి రణశూరులందురు వసుధలోన-

... సురేంద్రానందిత వేదవేద్య మహేశ విశ్వరూప
... వినుమహాదేవ నే నత్యంతదీనుండ నల్పమతిని
... నష్టావిసధికపామరుఁడను శాంతిహీనుఁడ మహాచపలమతిని
... ములై చాల నెఱనమ్మి నిరతంబుఁ బగలును రాతిరి భజనసేతు
... ను జెప్పెడి నెఱుఁగ నింకఁ, గాదన లెంచిన నీపెద్దకొడుకుతోడె-

... బుల జనుగువాఁడె నియోగి పరసతీవిముఖుఁడే పరమయోగి
... సత్యాత్ముఁడే రోగి కలకొద్దియొసఁగినఘనుఁడె త్యాగి
... హితుఁడౌ సాత్త్వికుఁడె విరాగి యత్యంతసుఖుఁడగునతఁడె భోగి
... తెలియుపపురుషాధముఁడెమూఁగిమాయ వేషధరుండెమహిని జోగి
... శాస్త్రంబులాడుచుండు, జితరిపుయూధ కాశికావిశ్వనాథ-

... నీ పెండ్లిసేయఁగఁగోరి కన్యకార్థము నెందుఁ గదలినావా
... పునకుఁ గట్టుబట్ట లేనందునఁ గడువడి ధనదునికడకుఁ జనితో
... ఒకరిని దలమీఁద నొకరిని మోయుకే కెచ్చట ముడిఁగినావా

భస్మాసురుని బారిఁ బడలేక పరుగెత్తి యలసియేమూలను నణఁగినావొ
లేకయుండినఁ బిలిచిన రాకయున్న, కారణం బేమి భక్తులకడకు నీవు, మద-
సతతంబు నీపాదసరసీరుహములకు సద్భక్తితోఁ బూజఁ జల్పుటకును
నిరతంబు నీధ్యాననిష్ఠతో సుజనుల సాంగత్యమునఁ బ్రోదిసల్పుటకును
సకలభూతంబుల సమతవహించెడి తత్త్వంబు మదిలోనఁ (దగులుటకును)
... ... చయమనిదబ్బఱలాడక మోక్షంబు గని యెడి ముచ్చటకును
నాదుమదిలోన నెప్పుడు నాటియుండు, నటులఁ గోరుచు నిన్ను నే నాశ్రయింతు-
బాణాసురుండు నీభక్తుఁ డటందురు మూర్ఖుఁడై మిము జన్యమునకుఁ బిల్చె
దశకంధరుఁడు నీదుదాసుఁ డటందురు కైలాస మగలించె గర్వమునను
భస్మాసురుఁడు బహుభక్తుఁ డటందురు వానిద్రోహం బెన్న వశముగాదు
అరయ ఘంటాకర్ణుఁ డతిశిష్యుఁ డందురు నీధ్యానమే లేదు నిశ్చయముగ
వారివలె నన్నుఁ జూడఁగ వలదు దేవ, యనపరాధిని దీనుఁడ నతివిమతిని-
పాన్నాళ మన్నాళ పెణ్ణాళ పీడిన యోగీంద్రుఁడందు కీయుర్విలోన
నియతి యాచారంబు నిశ్చలచిత్తంబు గల్గి వెలయువాఁడు ఘనుఁడు భువిని
సత్యము దానంబు సాత్త్వికములు గల్గు పురుషుఁడు ధన్యుఁడు భూమిలోనఁ
బరమభక్తిజ్ఞానవైరాగ్యసంపన్ను సుజ్ఞాని యందురు సూరిజనులు
అశనవసనార్థులై తత్త్వ మరయలేక, భేషజంబులఁ జెందినఁ బెద్ద లనరు-
సకలచరాచరసంఘుంబు నిర్మింపఁ గమలసంభవుఁ డధికారి యండ్రు
సకలలోకంబుల సంరక్షణము సేయ నాదినారాయణుఁ డాఢ్యుఁ డండ్రు
ప్రళయకాలంబున బ్రహ్మాండముల నెల్ల రూపడంచుటకును రుద్రుఁ డండ్రు
పుట్టింప రక్షింపఁ బొడవడంచుటకును ముగ్గురుమూర్తులమూల మగుచు
నబ్జజుఁడు నబ్జనేత్రుండు నబ్జధరుఁడు, నరయ నీవని పలుకుదు రార్యులెల్ల-
సద్వంశమునఁ బుట్టి జాలరి యన్నడి దాతయై తగు వాని తాతపేరు
ధరమీఁది యాశను దల్లితోడును జంపి ధర్మాత్ముఁ డగువాని తాతపేరు
దనుజకామిని నేల ననుజరక్తము గ్రోలి తగధీరుఁ డగువాని తాతపేరు
వినువాఁక కొమరుని సునిశితాశుగముల ధరణిఁ గూల్చినవాని తాతపేరు
నక్షరద్వయమభిధానమగ యనొక తె, తనయు లేకోదరులు భువిఁ దథ్యముగను-
కదనంబు భోగినీసదనంబు మదిలోన సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి
సింగాణిప్రేటులు చెలిగోటివిూటులు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

[illegible] (సకీయపూర్త్రే)టులు సమముగాఁ జూచును శౌర్యశాలి

* * * * *

[illegible]సములు పీకవపుఁడు, సమముగాఁజూచుమనసులో సంతతమును
[illegible]గమహితక్షమాశతాంగ,కరధృతకురంగకంచియేకామ్రలింగ.

[illegible]బులు భయపడవలె నని దందశూకంబులఁ దాల్చినావా
[illegible]గొని చిగులొందవలె నని పునుకలదండలు పూనినావా
[illegible]సము [illegible]తుల్యలు నడుగుదురో యని క్ష్వేళంబు ప్రీతి భుజించినావా
[illegible] [illegible]లు కావలె నందురో యని కరటిచర్మము మేనఁ గప్పినావా
[illegible]లు వచ్చిన నిన్ను విడువ
[illegible]జములె సాక్షి నిశ్చయముగ
[illegible]గ మహితక్షమాశతాంగ
[illegible]తకురంగ కంచియేకామ్రలింగ. 94

[illegible] మోదూతనామసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౩ రోజున
నందికొండ వెంకటరామన్న వ్రాసిన ప్రతి.
(వ[illegible]మండలములలో సంపాదింపఁబడినది)

౭-తిరుమల శ్రీవేంకటేశశతకము.

భుజిమెళ్ల భగవచ్ఛాస్త్రి.

—౹ రేఫప్రాసకందపద్యములు ౹—

సిరి యురమున మెఱయఁగ నరి, దరములు కరముల ధరించి దయచే జగముం
బరిపాలించుచు నుంటివి, తిరుమల శ్రీవేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా ! ౧
దరదరవిందవిలోచన ! స్ఫురదిందుసమానవదన ! సురవందిత ! సుం
దర ! కుందరదన ! మామం,దిర తిరుమలవేంకటేశ ! త్రిదశాధీశా ! ౨
తరుణారుణచరణా ! భవ,తరణా ! భయహరణ ! గోత్రధర ! కరుణాబ్ధీ !
శరణాగతు ననుఁ బ్రోవుము, తిరుమల- ౩
సరసకవిత్వచమత్కృతి, నురులక్షణసరణి నెఱుఁగ నూఱక కృతిసీ
కరుణ నొనరింతుఁ గొను మో, తిరుమల- ౪
కరణంబులు ముక్తికలం,కరణంబులు ఫణికి భద్రకరణము లగు నీ
చరణంబులు మదిఁ దలఁచెదఁ, దిరుమల- ౫
శరణాగతజనపోషా ! సురుచిరమృదుసత్యభాష ! సుందరవేషా !
సురవరహృత్సంతోషా ! తిరుమల- ౬
నిరుపమగరుడతురంగా ! పరమమునీంద్రాఘసంగ ! భవభయభంగా !
నిరవధికరుణాపాంగా ! తిరుమల- ౭
ఉరగాధిపమృదుతల్పా ! కరుణాకర భక్తకల్ప! కమలాకల్పా !
భరితాబ్జజాండకల్పా ! తిరుమల- ౮
కరివరు మొఱవిని బిరబిర, నరిగి దయం బ్రోచినాఁడ వని వేఁడితి నా
మొఱ వినరాదా నరహరి! తిరుమల- ౯
కరి యేమి కట్న మిచ్చెను? బరికింపఁగ శబరి యేమి భాగ్య మొసంగెఁ ?
ధర వారిఁ బ్రోవలేదా ? తిరుమల- ౧౦
నిఱుపేదల రక్షింపఁగ, మఱపైన నిఁ కెవ్వ రిలను. మఱి దిక్కయయో ?
శరణాగతవత్సల ! హరి ! తిరుమల- ౧౧
నిరుపమసంపద లిష్టము, కురిపింపు మటంచు నిన్నుఁ గోరఁగ లేదేఁ
తిరమగుముక్తిని వేఁడితిఁ, దిరుమల- ౧౨
శరణాగతు ననుఁ బ్రోవఁగఁ, నొరు లెవ్వరు సములు నీకు నుపమింపఁగ ? నో
కరుణాబ్ధి! భక్తవత్సల ! తిరుమల- ౧౩

పురుషోత్తమ! నావిన్నప, మరమరసేయక గ్రహింపు మతిఁ గృపవెలయన్
త్వర నపవర్గ మొసంగుము, తిరుమల- ౧౪
అరయఁగ నైహిక మఱిదు, స్తరదుఃఖప్రదము గాన దయచే భవమున్
మఱినొందింపక ప్రోవఁగు, తిరుమల- ౧౫
నరతిర్యగాదియోనుల, మఱిమఱి ధరఁబుట్టి గిట్టి మఱవనిభ్రమచే
దరిఁగానని ననుఁగావవె, తిరుమల- ౧౬
సరసీరుహాలోచన! నిను, మఱవక భజియించువారు మహి ముక్తిని గొం
దురు గాన భక్తి నొసఁగుము, తిరుమల- ౧౭
పరమేశ్వర! తొలిమేనుల, మఱచి నినుం దలఁపకున్న మహిఁబుట్టఁ దగెన్
వెఱపేల యిపుడు దలఁపఁగఁ, దిరుమల- ౧౮
కొఱమాలినవిషయంబుల, మరగి నిను భజింపకున్న మతి హీనుఁడనై
పొరలితి బహుజన్మంబులఁ, దిరుమల- ౧౯
దురితము లొనరించుతఱిన్, వరపుణ్యక్రియలు మాని వర్తించునెడన్
వెఱవని మహాపరాధిని, తిరుమల- ౨౦
వరద! భవాంభోనిధి సం, తరణము యుష్మత్కటాక్షతరణిని గాకన్
తరమె యుపాయాంతరములఁ, దిరుమల- ౨౧
ధరలోన లేరు నీసము, లరయంగాఁగలరె యధికు? లంబుజనాభా!
పరులెవ్వరు రక్షకులిఁకఁ, దిరుమల- ౨౨
పరులయెడ దయయు నుపకృతి, పరహితము క్షమయు సత్యభాషణము లోగిన్
నెరపని దురితాత్ముఁడనేఁ, దిరుమల- ౨౩
ధరలోననెల్ల యోనులఁ, బొరిఁ బుట్టుట చచ్చుటయును బుద్ధిఁ దలఁపఁగన్
మురిసివిలజ్జుఁడనైతిని, దిరుమల- ౨౪
అరయక గతజన్మపరం, పరలందుఁ గళత్రపుత్రబంధుగృహాళిన్
దిరమెపు డని భ్రమసితి మదిఁ, దిరుమల- ౨౫
అరుదెంచి తెచటనుండియొ, యరిగెద నేవంకకొక్కొ యదిదెలియక సం
సరణభ్రాంతిని జిక్కితిఁ, దిరుమల- ౨౬
కొఱగాని బ్రదుకునకు మది, మురియుచు ఘనగర్వమదవిమోహంబున స
త్పురుషులనవమానించితిఁ, దిరుమల- ౨౭
ధరమదిరాపేతునిగతి, నురుభవదుఃఖానుభవము నొందుచునరలన్
నెఱి భవయత్నముఁ జేసెదఁ, దిరుమల- ౨౮

పరభయనిద్రాభుక్తి, స్మరమోహక్రియల విగతసంజ్ఞానముచే
నరపశు వనఁ బరఁగితినో, తిరుమల- ౨౯

శరణనఁగ నావిభీషణుఁ, గరుణను ద్రౌపదిని మానినిఁ గాచితి వది నీ
బిరుదైనను ననుఁ బ్రోవుము, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాధ్యక్షా! ౩౦

నరహరి! గోవింద! హరీ! పురుషోత్తమ! విబుధమిత్ర! పుణ్యచరిత్రా!
మురహర! వామన! మాధవ! తిరుమల- ౩౧

పరమేశ్వర! కేశవ! శ్రీధర! మధుసూదన! ముకుంద! దానవవైరీ!
ధరణీధరనుత! శౌరీ! తిరుమల- ౩౨

సురుచిర వాక్ప్రౌఢిని వే, మఱు నినుఁ బ్రార్థింపలేని మతిమందుఁడ నన్
గరుణను రక్షింపఁదగుం, దిరుమల- ౩౩

పరమానందాత్మక! శ్రీహరి! నీమాహాత్మ్య మజభవాదులకైనం
దరమానె యభినుతింపఁగఁ, దిరుమల- ౩౪

వరభక్తియుక్తనిష్ఠా, పరులను బ్రోచుటయు నెంతప్రాభవ మజ్ఞున్
దరిఁ జేర్చినఁగా యశమగుఁ, దిరుమల- ౩౫

దురితాత్ముఁడ దాంభికుఁడన్, దురహంకారాభిమానదూష్యహృదయుఁడన్
శరణాగతుఁడను బ్రోవుము, తిరుమల- ౩౬

నిరతాపరాధినైనను, శరణొందిన నభయ మిత్తు సత్వర మది నా
పరమవ్రత మని పల్కవె, తిరుమల- ౩౭

కరుణాపయోధి! నీకిం,కరుఁడను శరణంటిఁ బ్రోవఁగాఁ దగుఁ జుమ్మీ
మఱవకుము నీదెభారము, తిరుమల- ౩౮

శరణంటి నీపదాబ్జము, శరణంటిని బరులవేఁడఁజాలను నీవే
దొరవంటి నెటులు చేసినఁ, దిరుమల- ౩౯

నిరతము నీపదభక్తియు, విరతియు దుష్కామహేతు విషయంబులపై
మఱవమి నిను దయసేయుము, తిరుమల- ౪౦

నరు లెంతవార లెన్నఁగ, సుర లైనను నీదుమహిమ జూడఁగ వినఁగా
వెఱగొందుదు రవిషయతం, దిరుమల- ౪౧

అఱనిముసములోన జగ,త్పరికల్పనరక్షణప్రభంగంబుల న
చ్చెరువుగ నొనరించెదవో, తిరుమల- ౪౨

పరుఁడవగు నీవు జీవే,శ్వరజగదాకృతులఁ దోఁచి స్వప్రభచేఁ ద
త్పరవికృతులొంద వెన్నఁడుఁ, దిరుమల- ౪౩

[illegible]లోకోత్తరతి, నిరుపమనిర్బీజజగము నిర్మించెద వా
[illegible] చరిత్రుండవుగా, తిరుమల- ౮౪

[illegible]ములు లోనిడి, మఱిజగములలోనఁ జొచ్చి మహిమదలిర్పన్
[illegible]సాక్షివి గానుందువు, తిరుమల- ౮౫

[illegible] పాటను, సారిది జగంబులను జొరుట చొరకుండుటయున్
[illegible] లేవీరకఁ, దిరుమల- ౮౬

[illegible] ప్రపంచము, పరికల్పితమాట నన్యభావము గలదే?
[illegible] సనంగాద్వయుఁడవు, తిరుమల- ౮౭

[illegible]జగమున కీ, వరయ నధిష్ఠాన మగుట నభివిషయచరా
[illegible]యు నీవకదా, తిరుమల- ౮౮

[illegible]నము, మఱవని చిదఖండనిత్యమహదాకృతివి
[illegible]నాములు గలుఁగఁజేయవె, తిరుమల- ౮౯

[illegible] నిజరూపము నీ, తెలిఁగున నజ్ఞానమోహతిమిరము తోఁచెన్
[illegible] వెలుఁగు నొసర్పుము, తిరుమల- ౯౦

[illegible]వేవి మాయా,తరణం బేవిధిని గల్గుఁ? దలమగ నాత్మ
[illegible] బే తెలిఁగున నగుఁ, దిరుమల- ౯౧

[illegible]ను వాల్మీకిముఖుం, డెఱుఁగును నారదుఁడు నథవుఁ డీశ్వరియు భవ
ద్వరనామామృతమహిమనుఁ, దిరుమల- ౯౨

పురుషోత్తమ! నిను ప్రేమను, స్మరియించిన దినమె దినము చర్చింగ భవ
చ్చరణార్చకుండె ధన్యుఁడు, తిరుమల- ౯౩

[illegible] దనుజులఁ బొరిఁగొని, పరమొసఁగితి వరుదె సమతఁ బరఁగెడి నీకుం
బరభావిత మరిభావము, తిరుమల- ౯౪

[illegible]వు ప్రభుఁడవు సఖుఁడవు, పరుఁడవు బంధుండ వఖిలధారకుఁడ వటం
చరసి నెఱనమ్మితిని మదిఁ, దిరుమల- ౯౫

పరమగతిఁ గానకుండిన, నరునకు భువి జన్మకర్మనాశన మింకే
తెలిఁగున నైనఁగల్గునె, తిరుమల- ౯౬

[illegible]ములు నినుఁ బూజింపఁగ, మురిసి శ్రుతు ల్నీచరిత్రమును వినుచుండన్
మఱి మది నినుఁగనఁజేయుము, తిరుమల- ౯౭

పురసంహారకమిత్రా, సరసీరుహపత్రనేత్ర! జలధరగాత్రా!
పరమపవిత్రచరిత్రా! తిరుమల- ౯౮

సురవందితమృదుపాదా, పరిహృతపరజీవభేద! పరమోదారా!
పరకల్పితగుణభేదా, తిరుమల- ౫౯

శరచరకచ్ఛపకిరినర,హరి వటు భృగురామ రామ హలిబుద్ధతను
స్ఫురణలఁ బ్రభవించితివో, తిరుమల- ౬౦

వరమత్స్యాకృతిసోమకుఁ, బోరిగొని తదపహృతనిగమపుంజముఁ గృపతోఁ
బరమేష్ఠి కొసఁగితివి మును, తిరుమల- ౬౧

సుర లసుర లమృతమునకై, గిరిచే నంబుధి మథింపఁ గ్రుంగఁ బట్టఁగ న
గ్గిరిఁ గూర్మతచే నెత్తవె, తిరుమల- ౬౨

ధర నబ్ధిముంప దితిసుతుఁ, గిరిరూపము నొంది వేగఁ గిటడంచి వసుం
ధరఁ గోఱను నిల్పితివో, తిరుమల- ౬౩

సురసుతుల నొంచుదైత్యుని, నరహరివై యురముఁ జించి నఖముఖములఁ జె
చ్చెర బాలు నేలితివిగా, తిరుమల- ౬౪

ధర బలి నడిగి వటుత్వము, మెఱయఁ బదద్వయత నాక్రమించి జగముఁ ద
చ్ఛిరమున నడుగిడి యడఁపవె, తిరుమల- ౬౫

మెఱయుచు భార్గవుఁడన నృప,వరులను ముయ్యేడుమాఱు వధియించి వసుం
ధరఁ గశ్యపున కొసంగితి, తిరుమల- ౬౬

వరదశరథాత్మజుఁడవై, శరనిధి బంధించి యాదశగ్రీవు ననిం
బోరిగొని ధరణిజ నేలవె, తిరుమల- ౬౭

తఱిమి ప్రలంబాద్యసురులఁ, బరిమార్చి బలంబు మెఱయ బలరాముఁ డనం
గరిపురిఁ బెకలించితివో, తిరుమల- ౬౮

పురదనుజసతులసద్వ్రత, సరణివి బుద్ధతను జెఱచి చని తత్పతులన్
హరుచేఁ బొలియఁగఁ జేయవె, తిరుమల- ౬౯

దొరకొని కలికలుషము దు,ర్భరమై భువిఁ జెలఁగ దాని భంజింపఁగ సుం
దరకల్కివిగా నుందువు, తిరుమల- ౭౦

తరణము గౌతమతరుణికిఁ, దరణము భవమునకు మోక్షదంబగు యుష్మ
చ్చరణము నెఱనమ్మితినేఁ, దిరుమల- ౭౧

కరమొప్పు చతుర్భుజముల, మెఱయు కిరీటాయుధముల మించినసిరిచే
గరుడరథమునఁ జరింతువు, తిరుమల- ౭౨

శిరమున రత్నకిరీటం, బురమునఁ గౌస్తుభము వెలయ నురుకుండలస
త్కరకంకణములఁ జెలఁగెదు, తిరుమల- ౭౩

నిరుపమఘన దేహరుచుల్, కర మొప్ప విశాల హృదయకంజాక్షములన్
మెఱయు నిను భక్తిఁ గొలిచెదఁ, దిరుమల- ౨౪

కరివరద ! రమాలోలా, కరుణాకర ! భక్తపాల ! కాంచనచేలా !
శరణాగతభరణవ్రత, తిరుమల- ౨౫

తరణిసహస్రప్రభలను, మెఱయు భవద్దివ్యదేహమ్మును వైభవమున్
గరుణం గనఁజేయఁ గదే ! తిరుమల- ౨౬

హరి ! పరమపురుష ! నీమృదు,చరణంబులు భక్తమానసస్ఫురణంబుల్
తరణంబులు భవజలధికిఁ, దిరుమల- ౨౭

నిరుపమసంసారాంబుధి, దరిఁ జేర్పఁగ నేల యింక దయరాదయయో?
కరుణారాశివిగావా ? తిరుమల- ౨౮

నిరవధిమోహాంబుధి సం,తరణం బొనరింపుమయ్య ! దవశిఖిసమ సం
సరణము దుర్భరమయ్యా ! తిరుమల- ౨౯

కరి మకరిచేత వడి సెడి, మఱిమఱి నిను వేఁడ మొఱను మఱవక విని స
త్వరఁ జని ప్రోచితివి కదా, తిరుమల- ౩౦

నెఱిబాల్యత గురుని యనా,దరమున నిను జేరికొల్వ దయ ధ్రువునకు స
త్పరమాధిపత్య మొసఁగవె, తిరుమల- ౩౧

ఉరుసోదరపరిభవమున, శరణొందు విభీషణున కసంశయముగ స
త్వర నభయమిచ్చితివిగా, తిరుమల- ౩౨

హరివరునకు నెచ్చెలివై, వెఱవకు మని యభయ మొసఁగి వేగమ వాలిం
బరిమార్చి రాజ్యమిడితివి, తిరుమల- ౩౩

హరి నిందుఁ జూపు మన నర,హరివై స్తంభమున వెడలి యడఁచి దితిజు స
త్తఱిఁ బ్రహ్లాదునిగావవె, తిరుమల- ౩౪

కురుపతిసభ నొందుమహా,పరిభవమున వేఁడ మానభంగ మడఁచి త
త్పరతన్ ద్రౌపదిఁ గాచితి, తిరుమల- ౩౫

నరసారథివై కరుణన్, గురుపతిసుతవైభవంబుఁ గొల్లఁటిచి వసుం
ధరఁ గౌంతేయుల కొసఁగవె, తిరుమల- ౩౬

ధరదాసీసుతుఁడైనను, నిరతము భవదీయభక్తినిష్ఠనొసఁగి తా
సురపూజ్యత నారదునకుఁ, దిరుమల- ౩౭

నిఱుపేద సఖుఁడు భక్తిం, దరుదెంచిన నెఱిఁగి ప్రీతి నటుకులు గొని స
త్వరమున సంపదలిడితో, తిరుమల- ౩౮

దురితాత్ముఁ డజామిళుఁడు, మరణార్తిని నీదుపేర మనుపుతుఁ బిలువం
బర మొసఁగితి కడుఁ బ్రేముడిఁ, దిరుమల- ౮౯
గురులుబ్ధవృత్తి నడవిని, దిరుగుచు భవదీయనామదివ్యమహిమచే
ధరవాల్మీకి యశముఁ గొనెఁ, దిరుమల- ౯౦
త్వర నంబరీషుపై ముని, వరుఁ డరయక కృత్తినేయ వాత్సల్యత న
త్తఱిఁ జక్రమనిచి ప్రోచితి, తిరుమల- ౯౧
గురుసుతు శరబాధల ను, త్తరగర్భస్థు నొగిఁ బ్రోవ దయ నుదరము వేఁ
జొరి పరితాపముఁ దీర్చవె, తిరుమల- ౯౨
హరి ! నీదీనదయాళుత, వరభక్తాధీనతయును వర్ణింపఁగ నా
తరమె ? మహాత్మ్యగుణాబ్ధివి, తిరుమల- ౯౩
నెఱి స్వప్రతిజ్ఞఁ దలఁపక, పరమహితుండనుచు భీష్మప్రతిన నిలిపి తొ
దురమునఁ జక్రముఁ జేకొని, తిరుమల- ౯౪
శరతల్పగు గాంగేయుని, బరమధ్యానప్రవిష్టభావుఁడ వగుచుఁ
శరబాధలణంగింపవె, తిరుమల- ౯౫
గురుఁడవు దైవము సఖుఁడవు, మఱిచుట్టమవంచు నమ్మినను పాండవులం
గరుణించితి వేవిధములఁ, దిరుమల- ౯౬
పరదైవత మీవని మది, నెఱనమ్మితి నన్నుఁ బ్రోవ నీకు భరంబే ?
దురితములెన్నక యేలుము, తిరుమల- ౯౭
ఉరుదుష్టతనయుఁ డైనను, బరమకృపామతిని దండ్రి పాలింపఁడె ? మ
త్పరజనకుఁడ వీవ సుమీ, తిరుమల- ౯౮
హరి ! నారాయణ! మాధవ ! నరహరి! శ్రీవాసుదేవ! నలినాక్ష! రమా
వర ! వైకుంఠ ! జనార్దన, తిరుమల- ౯౯
ఉరగాధిపగిరివాసా ! పరమమహోల్లాస ! నిత్యభాసురహాసా !
నిరతిశయసుఖవిలాసా ! తిరుమల- ౧౦౦
సురవినుత ! భోగిశయనా, సరసీరుహపత్రనయన ! జననవిహీనా !
దురితాటవీహుతాశన, తిరుమల- ౧౦౧
స్మరశతసమప్రకాశా ! గిరిజామానసనివేశ ! కృతిపమహేశా !
పరివ్రాతసర్వపలాశా, తిరుమల- ౧౦౨
నెఱనమ్మితి మనమున నీ, చరణములే గతియటంచు సదయుఁడవై చె
చ్చెరఁ బరమగతి నొసంగుము, తిరుమల- ౧౦౩

సురుచిరఘనదేహరుచిం, గరుణాత్మత వీక్షణములఁ గనకాంబరతన్
దరిసెన మొసంగి యేలుము, తిరుమల- ౧౦౪
అరయఁగ బాలుని నుతులఁ, బరితోషము నొందుజనకుభంగి నిపుడు నే
మొఱలిడుపల్కులఁ గొనఁదగుఁ, దిరుమల- ౧౦౫
గురుపాండిత్యప్రకటన, పరత న్మెప్పులకుఁ గాదు భక్తిం గృతి నీ
కరుణకొఱకు నేఁ జేసితిఁ, దిరుమల- ౧౦౬
పరమదయాంబోధి! భవ, త్కరుణా న్వతకం బొనర్పఁగాఁ దగె దీనిన్
సరసతఁ గొను మెబులున్నం, దిరుమల- ౧౦౭
పరమాదరమున నిది యెవ్వరు చదివిన వినిన నీదు వరకృపచేతం
బరమామృతమును గొందురు, తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ త్రిదశాధీశా. ౧౦౮

వరభుజి మెళ్ళాన్వయ భా,సురవిమలాత్రేయగోత్రజుఁడ భగవద్భా
సురుఁ డను నీకొసఁగితిఁ గృతి, దిరుమల శ్రీ వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
శ్రితహృదయాభీష్టప్రద, శతధృతిముఖవిబుధవంద్య! చక్రధర! వశీ
కృతభక్తజనౌఘమున,స్స్మిత! తిరుమల వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
సతతము నెఱనమ్మితి మది, గతినీవయటంచు మిగులఁ గనికరమున స
ద్గతిఁ జేర్పఁ దగదె కమలా, దృత! తిరుమల వేంకటేశ! త్రిదశాధీశా!
జయజయ కరుణాసాగర, జయజయ సర్వజ్ఞ! సకలజగదాధారా!
జయజయ సర్వజనాధిప, జయ తిరుమల వేంకటేశ! జయ సర్వేశా!

---

౮ మనోహరశతకము.

—: లకారప్రాసయుతోత్పలమాలావృత్తములు. :—

పరశురామపంతుల రామమూర్తికవి.

శ్రీలలనేశరుద్రసరసీరుహగర్భ గణాధిపాంఘ్రులన్
ఫాలము సోఁక మ్రొక్కి యొకపద్యశతంబు రచించి మల్లికా
మాలికగాను మీకును సమర్పణ చేసి తరింపఁగంటి నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧

బాలిశుఁ డంచు నన్నని శుభస్థితి కేగురుమూర్తి నీరహ
స్యాలయమంత్రమంత్రకలితార్థములం గృపచేసె నట్టినా
పాలిటి లింగమూర్తి పదపద్మనుతుల్గొని నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౨

శ్రీలలితం బనామయము చిన్మయ మాద్య మనిష్క్రియంబు ని
ర్మాల మఖండ మద్వయ మమూర్త మజం బగు బ్రహ్మమైన నీ
వాలయసిద్ధి కంత ముదయస్థితి కాది వెలుంగుచుందు వం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. 3

ఆలయసంభవస్థితులనందసితొల్లిటి నీదుమూర్తియం
దాలయసంభవస్థితుల కాశ్రయమై యొకశక్తి తోఁచి ని
న్నాలయసంభవస్థితుల నందెడివానిగ నావరించె నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౪

ఆలలితాత్మశక్తి విమలాత్మికమై యొకమాయ యయ్యె న
త్తాలిమి నీశ్వరుండ వయి తద్గుణసంగతి నెంచి చక్రివిన్
శూలివి తమ్మిచూలివగుచున్ స్థితినాశభవార్థివైతి వం,బాలపురీశ- ౫

ఏలిక మాయతో నెనసి యీశుఁడవై కనుఁగొన్నమాయ నీ
నేల జలాగ్నివాయువులు నింగియుఁ దద్గుణభాగసంగతిన్
స్థూలము సూక్ష్మ మర్థవితతు ల్జగము ల్సకలంబుఁ బుట్టెనం,బాలపురీశ- ౬

పోలిక కాత్మకల్పితవపుత్రయమున్ జడ మాట దానిలో
నీలలితాంశముం బ్రతిజనింపఁగఁ జేనజీవుఁ డయ్యె నా
లీల ననేకజీవులు గలింగి జగంబులు నిండియుండి రం,బాలపురీశ- ౭

నీలసదంశఁ బుట్టి భువి నిండిన జీవులలో నొకండ నీ
పాలన పుట్టినాఁడ నినుఁ బ్రాపుగఁ గైకొని యున్నవాఁడ ని
న్నేలినవాఁడ వేఱుపడిపోయెడివాఁడను గాను గావు మం, బాలపురీశ- ౮

నీలలితాంశ మైన నను నీసముఖమ్మున నుండనీక నేఁ
డీలలనాసుతార్థవిషయేషణము ల్పొడసూపి తోఁడనే
మేలును గీడులం దనుగమింపఁగఁ జేసితి వేమనందు నం, బాల- ౯

మేలిమి సత్కృతంబు బలిమిం దురితం బిడుఁ గీడు తత్క్రియా
మూలము దేహ మట్టి తనుమోహమునం జరియించు జీవుఁ డే
కాలము నేను దత్సముఁడఁ గావున నిన్భజియింతుఁ బ్రోవు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౦

కాలముఁ గర్మముం గలసి కామములుం బొడసూపి మోదఖే
దాలయమైన దుస్తరభవాబ్ధిని ద్రోబ్బెను గాన నన్నుఁ ద
త్కాలుని కొప్పగింపకను గావుము నిన్మదిలో భజింతు నం, బాల- ౧౧

కాలము వ్యర్థమాయె భవకర్మము లన్ని సమర్థమాయె ని
ల్లాలు సుతు ల్ధనంబు మొదలైనవి స్వార్థము లాయెఁ గాని నీ
లీల లొకించు కైన వినలే దిఁక నేలెద వెట్లు నన్ను నం, బాలపు- ౧౨

కాలములోనఁ గొంత గతకాలము బాల్యము చెల్లె నీవయః
కాలము దారపుత్రకనకభ్రమలం గత మయ్యె నాజరా
కాలము దుర్బలంబు నినుఁ గాంచి భజింపఁగఁ జాలఁ బ్రోవుమం, బాల-౧౩

కాలమొకించుకైన వృథగాఁ జననీదగ దందు నాయువుం
గాలము కొంచెమేని జనఁగాఁ జను రాత్రిపగళ్లవెంబడిం
గాలుఁడు నిర్దయుండు నటుగావున నిన్ను భజింపఁజేయు మం, బాల- ౧౪

మేలు సతంబు నాఁగ నది మించులఁ బోలు సతంబు మేనునం
బోలదు నీరుబుగ్గ యది ప్రేల వసించును మిత్తియంచు నేఁ
జాల విచార మంది నిను సారెకుఁ దల్చుచు నుంటిఁ బ్రోవుమం, బాల-౧౫

మే లచరంబులం జరము మేలు చరంబుల మర్త్యుఁ డందులో
మేలు ద్విజేంద్రుఁ డందులకు మేలు భవత్పదభక్తుఁ డాతనిం
బోలఁగఁ జేసి నన్ను దయఁ బ్రోవక యుండుట మేలు గాద యం, బాల-౧౬

ఆలయ మాలు బిడ్డ లని యాడబముం దలపెట్టి వానిలో
సోలుచుఁ జొక్కుచుండు మని చూచితి వింతియకాని నన్ను నీ
పాల వసింపఁ జేయు విధి పాడియె యేమన వచ్చు నిన్ను నం, బాల- ౧౭

౦పఁజేసితివి యేటికి నీభవమోహవార్ధిక
పరంపరాభ్రమణలుధ్రునిఁ జేసి యమాలయంబునం
ద వే నుటంచు నిను దూఱుదు సన్నన జాలిగాదె యం
పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౮
న్భవచ్చరణపద్మములం బ్రణుతించురీతులుం
ద్వదీయమూర్తికిని సేవల మర్చన చేయుజాడ వా
ముల న్భవత్కథ ప్రసంగము చేసెడి నేర్పు లీవె యం, బాల. ౧౯
ఁడు వేల్పు లిల వేఁడినఁ బాలనసేయవే తప
రు వేఁడఁ బ్రోవవె, కుచేలుఁడు వేఁడిన నేలుకోవె, పాం
ని గావవే, తగ నిజాంశజు న న్నటు గావరాదె యం
పురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౨౦
బోలి నీపరమశోభననామజపంబు, నేటిరా
నిఁబోలి నీదుపరిశుద్ధపదాంబుజసేవ, పావనిం
భవత్ప్రవర్తనముఁ బూనెద నన్ను ననుగ్రహింపుమం, బాల. ౨౧
ర్వలోకముల నేనని సత్త్వముఁబూని చక్రివై
ద వేది నీబిరుదుఁ బేర్కొని చెప్పుకొనంగ ధాత్రిలోఁ
కమై వెలుంగు నది పెంపుకుఁదెచ్చెద నన్నుఁబ్రోవు మం, బాల. ౨౨
ఁడ వీవ యని యే నిను వేఁడెద వేఁడ నెవ్వరిఁ
నేలు నన్ను నిపుడేలితి వేనియు నీదుకీర్తి యీ
ంగుభూములం బడియునాల్గుజగంబులఁ జెప్పుకొందునం, బాల. ౨౩
ంత వేఁడ నొక యించుక పల్లవ దెంత నిర్దయా
యెంత కేను మొఱఁజెప్పుదుఁ జెప్పని జాలిమాలి నేఁ
ఁగఁజాల రాఁగదవె దండనలేటికి నేలుకోవె యం, బాల. ౨౪
ఁడు తామసుఁడు నీరజగర్భుఁడు రాజసుండు వి
ంకు లాత్మరక్షకులుఁ బంకజనాభుఁడు వేషధారి ని
ెడి దీనరక్షకుఁడు భూమిని లేఁడని నమ్మినాఁడ నం, బాల. ౨౫
లేఁడు కామి, శిఖి విశ్వకృతాశి, యముండు నిర్దయా
, నరాశనుండు నికషాత్మజుఁ, డప్పతి పాశి, లౌల్యుఁడా
, కుబేరుఁడర్థి, లయకర్త శివ్రుం డని నిన్భజింతు నం, బాల. ౨౬

శైలమునఁ ధరాసుతకుఁ జల్పిన తప్పు తృణాస్త్రభీతిచే
సోలుచువచ్చి నీశరణుఁ జొచ్చినఁ గావవె కాకదైత్యు నా
పోలిక గొంచు నీశరణు పూర్వముఁజెందని తప్పుగావుమం, బాల. ౨౭
ఏలిక నొక్కశూద్రుని గ్రహించి కులాధముఁడైన విప్రుఁడే
నీ లలితాభిధానమును నిచ్చ భజించి జితాఘుఁ డయ్యె నా
నీలలితాభిధానమును నేను భజింతు నపాపుఁజేయు మం, బాల. ౨౮
మాళి శిరంబున న్నెడను మాలిక యంఘ్రుల నందెలొప్ప స్త్రీ
కేళులఁ దేలుచు న్మధురఁ గృష్ణుఁడవై విలసిల్లు నిన్ను నే
వేళ భజింతు నేలుకొనవే కనవే యిటు వేగ రావె యం, బాల. ౨౯
నీలమువంటి వానిఁ గృపనింపెడు కన్నులవానిఁ జందురుం
బోలిన మోమువాని మణిభూషణము ల్విలసిల్లువాని నా
పాలిటివాని భక్తజనపాలుని రాముని నేఁ భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౩౦
పాలికి నీవు నేను సమబాధ్యుల మంశము లొక్కపాట నీ
పాలఁ గలుంగు మోక్షమది పాలిడు నేఁ దమపాలివాఁడ నా
పాలిడ కుండినం దగవు పాలయి ప్రాజ్ఞులబోధఁదీర్తు నం, బాల. ౩౧
చాలుపుగాను నీకొఱకు సత్కృతు లందితిఁగాని యింతియే
చాలును నీకుఁ సద్గతియొసంగితిఁ బ్రోచితినంచుఁ బల్కఁగాఁ
జాల వదెంత కట్టిడివి సైఁపకయుండట పాడిగాద యం, బాల. ౩౨
పోలిక నేను మున్ను నినుఁబోలి జనించిననాఁడు నేను ని
న్నేలెడివాఁడ నా భటుఁడ వీవని సంజ్ఞయొనర్చి యిప్పు డీ
మాలరికంపుకాఁపురము మాటు త్యజించితి వేలనన్ను నం, బాల. ౩౩
ఈ లవణాబ్ధిలోపలి మహిం గలవారలలోఁ దలంప నీ
వేళకు నేనొకండ నిను వేఁడెడివాఁడను నన్నుఁ గావఁగాఁ
జాలవు నీకు శక్తియును జాలదొ నేఁదగనో యెఱుంగ నం, బాల. ౩౪
స్త్రీలనుఁ బంక్తొనంగ శబరిఁ, బరమాన్నముఁబెట్టుభూసుర
స్త్రీలను, బ్రసన్నంబయి భజింప నహల్యను నార్తిదీఱఁ బాం
చాలినిఁ బ్రోచినావు నుతిసల్పెడి నన్నటు ప్రోవరాదె యం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౩౫

సేలగు పుంగవంబులఁ గుచేలుఁడు, వారివిభుండు, మర్త్యభు
గ్బాలకుఁడు, విభీషణుఁడుఁ, బావని, కుంజరనాథుఁడున్, రమా
పాలుఁడు మున్నుగాఁగలుగు భక్తులఁ బ్రోచితి వట్లు ప్రోవు మం, బాల. ౩౬
వేలు వచింపనేల పదివేల భవంబుల కొక్కమాటు ని
శ్రీలసదంఘ్రిపద్మముల సేవయొనర్చిన ముక్తినొందఁగాఁ
జాలు నటంచుఁ గొంటి నిఁక జన్మలయంబుల కొందఁజాల నం, బాల. ౩౭
నీలలితాభిధానగత నిర్మలవర్ణములెన్ని యున్ని నా
నాలుకపై లిఖించు మతి నాకిడఁ దజ్జపమంది సూర్యునిం
బోలి వెలుంగు నిన్నుఁగని పొందెద ముక్తిసుఖంబు నిక్కమం, బాల. ౩౮
శీలము గల్గి నిన్నది భజించెద ముగ్గతిమాలి యచ్యుతం
బాలన సేయుమం చితఁడు పారముమాలిన భక్తి చాల నీ
మాలెఁ బరానుకూలి కొఱమాలినవాఁడని చూడకేలు మం, బాల. ౩౯
ఆలనసేయు మేను శరణందెదఁ గైకొనుమన్న మాటలున్
ఆలన సేయునీకు భవమంటను ధన్యుఁడవన్న గోష్ఠులం
బాలనసేయు నీ వధికభాగ్యయుతుండవు గమ్మటంచునం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౪౦
చాలుపుగా దరిద్రమున సంకటపాటుల నొంది భక్తి నీ
పాలికి వచ్చినం బరమభాగ్యునిఁ జేయు కుచేలురీతి న
న్నేలుము నీకు మ్రొక్కెదను నిమ్ము శుభం బశుభంబు బాపుమం, బాల ౪౧
వ్రేలెడి హారముల్ రుచులవెల్గు కిరీటముఁ బూర్ణచంద్రునిం
బోలు ముఖంబు తీరయిన బొమ్మలు తమ్ములఁ గేరు కన్నులున్
సేలగు పట్టుచీర బిలసిల్లెడు నీ చెలువంబుఁ జూపు మం, బాల. ౪౨
కాలసమీరము న్విసరఁ గానలనున్న సమస్తపాలము
ల్గూలినపోల్కి నీదుకృప కొంచెము నాపయి నుంచితేని యుం
గూలును నాదు పూర్వకృత ఘోరమహాఘములంచు నెంతునం, బాల. ౪౩
చాలినభక్తి నోసుగుణశాలి సుమాక్షతగంధమల్లికా
మాలలు నీకొసంగి బతిమాలితి రమ్మని ప్రోవుమంచు నీ
మాలితి నింతయేల దయమాలి తలంపవు రావు ప్రోవ నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౪౪

మూలము నీవె ముక్తికని మున్గొని యీ భవభూతమోహమే
మూలముగాఁ గలింగినను మోహము నొందఁగఁ జేసె నిప్పుడా
మూలము నీయనుగ్రహముమూలమునన్విడ నిన్నుఁగంటి నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౮౫

ఆలయముల్ జగంబు త్రిగుణాత్మికమైన ప్రధానశక్తి యి
ల్లాలు ప్రజాపతిప్రముఖు లాత్మజులై నిలసిల్లుచుండ నే
వేళ గృహస్థుఁడై వెలుఁగు విష్ణుని నిన్మదిలో భజింతు నం, బాల. ౮౬

నేల పదంబు మిన్ను తల నింగియె కౌ నినచంద్రులక్షులున్
ఫాలము నభ్రము న్ముఖము వహ్ని దిశల్ శ్రుతులబ్ధికుక్షియుం
గాలము లంబరంబులుగఁగల్గు జగన్మయు నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౭

నీలవిభాంగ మత్తరజనీచరరాజతమఃపతంగ నీ
లాలకజాలభృంగ సకలాఘసమీరభుజంగ నిత్యజా
బాలినుతప్రసంగ నిను భక్తి భజింపుదు నన్నుఁ గావుమం, బాల. ౮౮

బాలముకుంద దీనజనభావసరోజమిళింద సత్కృపా
పాలితదేవబృంద మునిభావితదివ్యపదారవింద ని
త్యాలఘుతత్త్వకంద నినుఁ దల్చి భజించెద నన్నుఁగావుమం, బాల. ౮౯

బాలిశభావదూర ఘనపాతకసర్పమయూర గుప్తవా
తూలకుమార ఘోరభవతూలనగానలపూర దుష్టభూ
పాలవిదార నీ కృపకుఁ బాత్రుని నన్ను ననుగ్రహింపు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా ౯౦

కాలపయోదదేహ పరిఖండితసత్కృతిజన్యమోహ దు
ష్కాలభుజంగకల్పవిశిఖప్రహతారిసమూహ నన్ను నా
కాలభటుల్ రచించు భయకర్మము లొందక యుండఁ బ్రోవుమం, బాల. ౯౧

శైలసమానధీర వరసాగరతుల్యగభీర దేవతా
జాలమనోవిహార శ్రుతిసారతరార్థవిచార నందగో
పాలకుమార నాహృదయపద్మములో నిను నిల్పికొల్తు నం, బాల. ౯౨

లాలితదివ్యరూప యుపలాలితదీనకలాప నామసం
శీలితఘోరపాప రణకంపితరాక్షసతాప హస్తసం
కీలితశస్త్రచాప నినుగేవలభక్తి భజింతుఁ బ్రోవుమం, బాల. ౯౩

కాళియగర్వశోషణ జగచ్ఛ్రయపోషణ సింధుకన్యకా
కేళివిశేషణా కనకకీలితభూషణ మంజుభాషణా
వ్యాళవరేణ్యతల్పశయనాగతశోషణ ననుఁగావు మం, బాల. ౫౪
బాల మురారి కృష్ణహరి భక్తజనప్రియ వాసుదేవ గో
పాల నృసింహ కేశవ కృపానిధి దీనశరణ్య రామ మాం
పాలయ పాహిపాహి యని ప్రస్తుతిచేసి భజింతు నిన్ను నం, బాల. ౫౫
వాలివినాశమూలకరవాల హతాసురజాల భార్గవీ
లోల గుణానుకూల నతలోకవిశాల కృపాలవాల నీ
పాలఁదొలంగఁ జాల నను బాలన సేయవె తాళఁజాల నం, బాల ౫౬
గాలవనామదేవశుకగౌతమకౌశికశౌనకాత్రిజా
బాలిమరీచిగాధిరుచిపర్వతభార్గవముఖ్యమౌనిచి
త్తాలయవాస మామకహృదంతరభాసుఁడవై వసింపు మం, బాల. ౫౭
నేలవెలంది రావణవినిర్మితబాధల కోర్వలేక జే
జేలను గూడిపోయి విధిపీట మొరంగిడ నూఱడించి వా
శ్వాలుఁడు పాలవెల్లికడ ప్రార్థనచేసిన నిన్భజింతు నం, బాల ౫౮
ఓ లలితాత్మ రావణుని యుగ్రకృతంబుల కింద్రభూసురుల్
ప్రేలుచు రామరాత్ముని హరింపుమన న్విధికి న్నరుండనే
నైలయవెట్టు దంచు నభయంబిడు విష్ణుని నిన్భజింతు నం, బాల. ౫౯
హేళి నొకండవయ్యుఁ జతురాత్ముఁడవై తివనాఁగ నీకళల్
నాలుగు రామలక్ష్మణు లనన్ భరతుం డరిహుం డనా నమో
ధ్యాలయమందు దాశరథులైన తదాత్ముని నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౬౦
బాలుఁడవయ్యు లక్ష్మణునిఁ బాయక తమ్ములఁగూడి యాత్మగే
హాళుల మజ్జనాద్యముల నాటలఁ బాటల రాకపోకలన్
హేలలఁ దల్లిదండ్రుల కనేక ముదంబిడు నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౧
ఓలి ధరిత్రి నీ వుదయమొందు టెఱింగియుఁ గౌశికుండు నీ
ప్రోలికి వచ్చి నీ జనకు పూజలనొంది మఖావనార్థమై
తోలు మటంచు నిన్నడిగి తోడ్కొనిపోయిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౬౨

కేల ధనుశ్శరంబులను గీల్కొని లక్ష్మణుఁగూడి మౌనిశా
ర్దూలుని వెంటఁబోవుచును త్రోవ నరణ్యములోన వాఁడి యౌ
కోలను ఘోరతాటకను గూల్చిన రాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౩
శీలితవృత్తిఁ గౌశికుఁడు చేసెడి యజ్ఞము గాక యుండఁగాఁ
జాలుపుగాను విఘ్నములు సల్పు సుబాహుముఖాసురేంద్రులం
గోలలువైచి కూల్చిన రఘుప్రభు రాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౪
శైలవిరోధి మోహమున స్వప్రభుమూర్తిని వచ్చి కేళులం
జాల వరించి పోవ పతిశాపమున న్వనిలో శిలాకృతిం
బోలి వసించు గౌతమునిబోటిని బ్రోచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౫
లాలితమూర్తితోడ మిథిలాపురిఁ జేరఁగఁబోయి యందు నా
శూలిశరాసనుం దునుమఁ జూచి విదేహుఁ డొసంగఁ ధాత్రిక
న్యాలలనామణిం బరిణయంబయి పెన్గెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౬
ఆలఘుభావవర్జితమహావిభవంబులఁ బెండ్లియాడి భూ
పాలుఁడు పెట్టి పంప నిజభామినితోఁ జని మధ్య మ్రోలికిం
బ్రేలుచు వచ్చు భార్గవుని బింక మణంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౭
భూలలనాశిరోమణికి భూషణమైన యయోధ్యఁ జేరి యౌ
త్సాలయవీథులం దివమునందు శచీయుతుఁడైన యింద్రునిం
బోలి ధరాసుతారతులఁ బొందిసుఖించెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౮
ప్రోలికి రాఘవాగ్రణిని భూపతిఁజేయుదుటంచు నాగరుల్
చాలఁ బ్రశంస చేతు రని సర్వము యత్నమొనర్పఁజేసి భూ
పాలుఁడు పంపు సద్గురుని పల్కుల నుబ్బెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౬౯
ప్రోలి కధీశ్వరుండు తన పుత్రుఁడు నిన్ను నరణ్యభూమికిం
దోలఁగఁ గైక యా దశరథుం గరలించి వరంబులంద నాం
దోళన మంద కందు కతితోషమునొందిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౦
తాలిమిశస్త్రచాపములు దాల్చి ధరాసుతతోడఁగూడి యా
ప్రోలు త్యజించి మాతృపితృపూర్వవరోక్తులు దీర్ప జాహ్నవీ
కూలమునందుఁ జేరి గుహుగోష్ఠి వసించిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౭౧

సాలమృగద్విజాకులవసద్వనికేఁగుచు నధ్య గుల్మినీ
శాలలయం దగస్త్యముఖ సన్మని గోష్ఠుల నిల్చి యవ్వలన్
నేలుగఁ బోయి పంచవటిచేరి వసించిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయా మనోహరా. ౭౨

కాలుని బోలి వచ్చు బలగర్వవిరాధు వధించి మోహినిం
బోలి వరించు శూర్పణఖ ముక్కు సెవుల్ తెగఁగోసి మించి యా
భీలఖరాదిరాక్షసుల పించ మణంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౩

మేలని రావణుం డనుప మేటి ఖలుం డొకఁ డామృగాకృతిన్
మ్రోలఁ జరింప సీత మృగముం గొనితెమ్మన నేగి యాశరుం
బోలి మృగంబుగా కునికి పోఁడిమడంచిన నిన్భజింతు నం,బాల. ౭౪

నాలవయాశ్రమాశ్రయుఁడనాఁగ దశాస్యుఁడు వచ్చి ముచ్చటల్
చాల వచించి తోడనె నిజాకృతి దృష్టముఁజేసి బల్మి సీ
తాలలనం గ్రహించి చన దానికిఁ జింతిలు నిన్భజింతు నం,బాల. ౭౫

ఓ లతలార యో వటముఖోర్విజపుంజములార యో మహా
కోలతరక్షుముఖ్యమృగకూటములార ఖగంబులార సీ
తాలలనన్నెఱుంగరు గదా యని వేఁడెడి నిన్భజింతు నం,బాల. ౭౬

యేల మహీజ నెత్తుకొని యేగెద వంచు జటాయు వడ్డమై
యాలముఁ జేసి రావణహతాంగకుఁడై పడియున్న యమ్మహా
శాలికి నాకబంధునకు సద్గతు లిచ్చిన నిన్భజింతు నం,బాల. ౭౭

మేలయి పక్వమై రుచుల మించు ఫలంబులు దెచ్చి శ్రద్ధతోఁ
జాలిన యట్లు మీ కొసఁగి సత్కృతిఁ జేసిన మెచ్చి ముక్తి నం
శ్రీలలితాత్మ గాను శబరిం గరుణించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౮

గాలికి బిడ్డఁడైన ప్లవగప్రభుఁ డర్కసుతుండు పంప మీ
పాలికి వచ్చి మీ మతియు భానుజవృత్తి యెఱింగి యుర్వరం
దాలిమిసేయ మేలనిన దానికి మోదిలు నిన్భజింతు నం, బాల. ౭౯

వాలినిఁ జంపి తత్పురము వైభవమిత్తును నీకు నీవు నా
గోలను గొన్న దుర్మదుని గూల్చ బలంబిదె యంచు సాక్షిగా
గీలిని జేసి భానుజున సఖిత్వ మొసర్చిన నిన్భజింతు నం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౮౦

వాలిని బిల్చి యర్కజుఁ డవార్యరణం బొనరింప వల్లికా
శాలల నుండి వాలి నొక సాయకమేశి వధించి తత్పురిన్
నేలుగ నర్కపుత్రు నభిషిక్తునిఁజేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౧

నీలనలాదివానరు లనేకుల రాఁగొని యందుఁ గొందఱి
న్నాలుగుదిక్కులం జనకనందిని జాడ లెఱింగి రా వెసం
దోలిన భానుపుత్రునకుఁ దోడ్పడఁ బల్కెడి నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౨

వాలిజవాయుజప్రముఖవానరవీరుల దక్షిణాశకుం
దోలఁగ నందు మారుతసుతుం గని యుంగరమానవాలు నా
యాలి కొసంగి తత్కుశల మారసిరమ్మను నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౩

ఆలఘుమూర్తి యుక్తుఁ డనిలాత్మజుఁ డంబుధి దాఁటి లంకలో
శాలలఁ దోఁపుల న్వెదకి జానకిఁజూచి వాతద్రుమాత్ముఁడై
శాలలుగాల్చి రా న్వసతి జాడ లెఱింగిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౪

శ్రీలలనావిభుండు రఘుశేఖరుఁ డాతని పత్ని యెటిరా
మాలి ఫణీంద్రుఁడాఘనునిసోదరుఁ డంచును దమ్ముఁడన్న కే
నీలలితాదివృత్తము గణించెను యానినుసేభజింతు నం, బాల. ౮౫

కూలిరి నీ సుతుల్ సఖులు కూడదు వైరము మ్రొక్కి యాదయా
ళాలికి సీత నిమ్మన దశాననుఁ డంఘ్రులఁ దన్న వచ్చి న
న్నేలుమన న్విభీషణుని నేలినరాముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౬

పాలికి వచ్చురాముఁడని భావమునం బ్రియమంది పొంగి నీ
పాలికిరాని వింటికొక బాణముఁగూల్చిన భీతి నబ్ధి నీ
పాలికివచ్చి త్రోవ దెలుపం గని ప్రోచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౭

వాలిసుతాంజనేయ ముఖవానరసంయుతుఁడై నలుండు దా
శైలశిలాద్రుమంబులను సల్పిన సేతువుమీఁద సేనతో
వాలవణాబ్ధిదాఁటి చని యవ్వలఁజేరిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౮

ఈ లవణాబ్ధిదాఁటె ప్లవగేంద్రులు రాముఁడు వచ్చె నిందు నం
దాలము సేయు వారిఁగనెదంచు దశాస్యుఁడు మేడ లెక్క నీ
కోలను వసి చేయు గొడుగుల్ దెగవైచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౮౯

పేలవ మొందుచోఁ బిదప బీర మెలికించుక గల్గి రావణుం
డాలము సేయఁ బంచిన మహాసురకోట్లను లంకచుట్టు గా

నీలనలాదులం బనిచి నీల్గఁగఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౧

నేలకు నింగికిం జనుచు నిక్కుచు మాయలచేఁ గపీంద్రులం
గూలఁగఁ జేయు రావణునకుం దనయుం డగు నింద్రజిత్తు దు
శ్శీలునిఁ బోర లక్ష్మణునిచేఁ దునిమించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౨

ఆలయవేళ సర్వము లయం బొనరించెడి ఫాలనేత్రునిం
బోలి కపీంద్రసైన్యములఁ బోరుచు వచ్చెడి కుంభకర్ణు ని
ర్గోల ధనుస్సున న్విడిచి కూలఁగ నేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౩

కాలయముండె పోలె బలగర్వమున న్రథమెక్కి వచ్చి యా
భీలరణం బొనర్చు రణభీము దశాస్యు శిరంబు లుర్విపై
రాలఁగ బ్రహ్మనామక శరంబునఁ ద్రుంచిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౪

నీలవితానము ల్మణికనిర్మితకేతువులు న్సువర్ణర
త్నాలయము ల్వెలుంగఁగ మహోత్సవంబుల నొప్పు లంకలో
ధీలలితు న్విభీషణుఁ బ్రతిష్ఠితుఁ జేసిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౫

వాలిసుతానిలాత్మజదివాకరపుత్రవిభీషణాది ధీ
శాలుల లక్ష్మణుం ధరణిజాతను గూడుక పుష్పకంబునం
దోలి వసించి వెల్గుచు నయోధ్యను జేరిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౬

తాలిమి మ్రోల వాయుజుఁడు తమ్ముఁడు వెన్క నిజాంకమందు ని
ల్లాలిరుఁ గ్రేవలందు భరతారిహు లొప్ప వసిష్ఠముఖ్య స
చ్ఛీలురచే నయోధ్య నభిషేకము నొందిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౯౭

ఆలయవేళఁ గేవలమహాసురశేఖరుఁ డైన సోమకుం
గాలునకిచ్చి వేదములు గైకొని ప్రోచుచు లోకపంక్తికి
న్మేలును గల్గఁజేయు బలుమీనము వైన నిను న్భజింతు నం, బాలపు. ౯౮

వేలుపు లాసురల్సురసవృత్తిని మందర మెత్తి తెచ్చి యా
పాలకడందిలో నునిచి పట్టి మథింపఁగఁ గూర్మమూర్తివై
శైలము వీఁపునఁ న్నిలుపఁజాలిన నిన్భజియింతు నెప్పుడం, బాలపు. ౯౯

నేల గ్రహించి చంక నిడి నీటఁ దొలంగిన పాఱు నమ్మహా
భీలబలాఢ్యు ఘోరరణభీషణుఁ గాంచననేత్రుఁ ద్రుంపఁగాఁ
గోలము వై పురాకృతిని గుంభిని నిల్పిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౦

వేలుపుఁ బెద్ద నేకమతిఁ వేఁడి వరంబులఁ జెంది మృత్యువుం
బోలి చరించు హేమకశిపుం బరిమార్పఁగఁ దత్సుతు న్సదా
శీలుని బాలు నేల నరసింహము వైన నిను న్భజింతు నం, బాలపురీ. ౧౦౧

నీలలితైకభక్తి జితనిర్జరనాథబలిప్రదానముల్
కేల వహించి దేవతతికిం గరుణింపఁగ మూఁడులోకముల్
కాలనె కొల్చి పుచ్చుకొనఁగాఁ గనువామను నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౨
లోలితవృత్తి నెమ్మదిని లోభమదంబులు గల్గుదుష్టభూ
పాలుర మస్తకంబులును బంధురతాళఫలంబు లుర్విపై
రాలినయట్లు రాల్చుభృగురాముఁడ వైన నినున్భజింతు నం, బాల. ౧౦౩
స్త్రీలకు నాకవాసులకు శిష్టమునిద్విజకోటి కష్టది
క్పాలురకుం జగంబులకు బాధ లొనర్చెడి రావణాదిదై
త్యాలినడంప దాశరథివైన మహాత్ముని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౪
కాలఫణీంద్రతుల్యు లతిగర్వులు ధేనుకముష్టికాదులుం
గాలముసేయ కంసనరకప్రముఖు ల్లయమొంద గోపికా
కేళులఁ దేలఁ బూను బలకృష్ణమయు న్నినునేభజింతు నం, బాల ౧౦౫
శీలము సాధువృత్తి పతిసేవ శమంబునుగల్గి యాపుర
స్త్రీ లొనరించు సద్వ్రతవిశేషమహత్త్వము భంగపెట్టఁగాఁ
జాలిన బుద్ధరూపుని బ్రసన్నుని విష్ణుని నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౬
చాలనిబుద్ధి చాలనివిచారము చాలనివర్తనంబులుం
జాలఁగఁ గల్గి పాపములు సల్పెడి తత్కలిదోషయుక్తులం
గూలఁగఁ గల్కిమూర్తివయి కూర్మివహించిన నిన్భజింతు నం, బాల. ౧౦౭
మేలులు గల్గుఁ గీడులు శమించును దుష్కృతకర్మరాసులుం
దూలును బెక్కుసంకటలు దోఁచును ముక్తి గలుంగు భక్తినే
కాలము నీదుపద్యశతకంబు లిఖించి పఠించువారి కం, బాల. ౧౦౮
నాలుకచేత నామనమునందు వసించి వచింపఁజేయు నీ
కాలమునందుఁ బద్యశతకంబు రచించితి దీనిఁ దత్ప్రభా
శాలి తదంశమాలి గలకాల మిల న్వెలయంగఁ జేయు మం
బాలపురీశ రాఘవనృపాల మహీతనయామనోహరా. ౧౦౯
నిపుణత గల్గి యాసగుణనిర్గుణతత్త్వకవిత్వకల్పుఁ డ
య్యు పరశురామపంతుల కులోదధసోముఁడ రామమూర్తి ప్రా
ణ్యుకకృతిగా వహించి యొక యుత్పలపద్యశతంబుఁ జేసె నీ
విపుల వెలుంగఁ జేయు రఘువీర మహీతనయామనోహరా. ౧౧౦

శ్రీ

౬. మనశ్శతకము.

పరశురామపంతుల లింగమూర్తికవి ?

—। కందములు ।—

శ్రీనారాయణగురు సీ,తానాయకుఁగాఁ దలంచి తత్పాదాబ్జ
ధ్యానానందముచే ని,త్యానందముఁ బొందుమెపుడుఁ దలఁగకమనసా. ౧
అఱగడియలోన రాముని, సిరిఁబొందఁగ నొక్కయుక్తిచేఁ దెలిపిన శ్రీ
గురునారాయణయోగుల, మఱవకుమీ రాముఁ డతఁడు మహిలోమనసా.
సకలము దృశ్యము నాత్మని, యకలంకంబైన దృష్టి యాత్మని తగ నీ
యొకయుక్తిముక్తిఁజేసిన, సుకరు న్నారాయణేంద్రుఁ జూడుము మనసా. ౩
తనుకరణంబులు తాఁ గాని, తనుకరణవిలక్షణుంబు తానై భువినే
ననుజీవభావ ముడిపిన, ఘనునారాయణుని రాముగాఁ గనుమనసా. ౪
మాఱుగనిభోజన మిది,గోరా యిది తినకతిని యగోచరతృప్తిఁ
శ్రీరామునిఁ గనుమనుగురు, నారాయణుచరణయుగము నమ్మవెమనసా.
ఎఱిఁగిన యెఱుకలు నుఱవుము, మఱవని యెఱుకెఱిఁగి యెఱుకమఱపుల నెన్నం
డెఱుఁగని నెలవున నిముమని, గుఱిదెలిపినగురుని గుఱిని గూడుముమనసా.
యోగంబు లన్ని యిహపర, భోగోద్యోగములు లోకపూజ్యములగు న
య్యోగమములఁ జెడిపోవక, వేగము రాగనిధిఁజంపు వెలయఁగమనసా.
మతములు నిర్వాణపద, ప్రతిబంధకములు ప్రపంచ పదనులు మాయా
కృతములు గావున వాని, స్మతిఁ దలఁపక రాముఁబొందు మఱవకమనసా.
మంత్రంబులన్నియును నడు,మంత్రంబులు లేనిపోనిమాటలు సుమీ యా
తంత్రములఁ జెడక యాపర,తంత్రుని రాముని దలంపు తలఁపునమనసా.
జపములు తపములు వ్రతములు, విపరీతపుడాంబికములు వేషము లగుటం
జపలత నొందక సద్గురు, కృపరాముని శరణుఁబొంది కేరుముమనసా. ౧౦
గారడపుయోగములచే, నాఱడిఁబొందక ప్రపంచమంతయు మాయా
కారం బని చూచుచు సీ,తారాముని సాక్షిగాఁగఁ దలఁపుము మనసా. ౧౧
అంబరగమనాదులు గడు, డంబమ్ములు మానవులనొడంబఱిచెడి యో
గంబు లవిగోరక నిరా, లంబుని భద్రాద్రివిభుఁ దలంపుము మనసా. ౧౨

చదువు లిలఁ బలుతెఱఁగుల, వదరున్ దస్తురపువాని పగిది నవియె తగన్
దుదముట్టనియవు గావునఁ, జదువులలోఁ జదువు రాముఁ జదువుము మనసా.
వేదంబు లగాధంబులు, వాదంబుల బహువిధావవాద విరచితో
న్మాదంబులు గావునఁ ద, ద్భేదంబులఁ బడక రాము ధృతిఁగనుము మనసా. ౧౪
స్నానజపహోమమంత్ర, ధ్యానాదికకర్మములు మహాడంబకముల్
గానఁ దలపోయ కవి సీ, తానాథుని సర్వసాక్షిఁ దలఁపుము మనసా. ౧౫
భువి దూరదృష్టి దూర, శ్రవణాదులు మాయ లని విచారింపుము స
త్త్వవిజనవినుతుని సీతా, ధవుని యనాద్యముగ నరసి తలఁపుము మనసా.
వాయువిరోధనముల నిజ, కాయంబులు సిద్ధి సేయఁ గడఁగినవారల్
మాయాకాయికు లని లోఁ, బాయని రాముని దలంపు వ్యస్సుగమనసా.
మాయ లిల లక్షలక్షలు, కాయికములు కోటికోట్లు గాన నఖిలముల్
మాయాకార్యము లని సీ, తాయుతు భద్రాద్రివాసుఁ దలఁపుము మనసా.
తమతమయుక్తులచే ను, త్తమయుక్తులు గడచి యోగధారణలను వి
భ్రమఁ జెందుజనులఁ బుసహా, ధములని భద్రాచలేశుఁ దలఁపుము మనసా.
నిత్యానిత్యవివేక మ, సత్యం బని కాయికంబె సత్యం బని యా
చిత్తోక్తు లాడు జనుల న, నిత్యులఁ గాఁ జూచి రాముని గనుము మనసా. ౨౦
దేహం బెల్లాత్మని సం, దేహంపక దృఢము సేయు ధీరులు ప్రకృతి
గ్రాహగ్రస్తులనుచు నై, దేహీప్రభు నాత్మగాఁగఁ దెలియుము మనసా.
మును ప్రాణ మాత్మగాఁ గను, జను లవివేకు లని తెలిసి సంతతము ధరా
తనయాధిపునిఁ దలంపుము, గనుఁగొని ప్రాణాతిరిక్తుఁగా నొగి మనసా. ౨౧
నిను నాత్మగాఁ దలంచుచు, నవిశము వాదించువారి నతిమూర్ఖులఁగాఁ
గని సర్వనియామకు రా, ముని నంతటఁ జూడు భక్తిమునుకొన మనసా.
అలబుద్ధి యాత్మయనుచుం, బలుమఱు వాదించువారు పామరులు సుమీ
తలఁపఁగఁ బ్రజ్ఞాతీతుం, డల భద్రాచలనివాసుఁ డమలుఁడు మనసా. ౨౪
అజ్ఞానమాత్మ మని మోడి, ప్రజ్ఞాహీనులకు యుక్తి పాటింపరయా
విజ్ఞానపూర్ణరాము, న్సుజ్ఞానముతో ముదమునఁ జూడుము మనసా. ౨౫
అంతయు మాయామయ మని, చింతించుచు నిత్యసుఖముఁ జెందుము సుఖివై
తయు సచ్చిన్మయ మని, చింతించుచు రామచంద్రుఁ జేరుము మనసా.

శబ్దంబులు విను వేళల, శబ్దశ్రవణముల విడివి జడ మగు నీతో
శబ్దార్థము లెఱిఁగెడి ని,శ్శబ్దుని రామునిఁ గనుము శమమున మనసా.
స్పర్శలు గొను వేళలఁ ద్వ, క్స్పర్శలఁ బ్రకృతిగఁ దలంచి జడమగు నీతో
స్పర్శలు పతకముఁ గొనుని,స్పర్శుని రామునిఁ జూడు పాయక మనసా.
రూపములుచూచు వేళల, రూపములో వెలుఁగు రాము రూపము నీలోఁ
జూపని తద్రూపముఁ జి,ద్రూపముగాఁ జూడు ప్రకృతిఁ ద్రోయుచు మనసా.
రుచు లనుభవించు వేళల, రుచి జిహ్వలవిడిచి ప్రకృతిరూపగు నీతో
రుచులొను రామచంద్రుని, రుచిజిహ్వలనడుమఁ జూడు రుచిగొని మనసా.
గంధంబులు గొను వేళల, గంధఘ్రాణములప్రకృతిగాఁ గని నీతో
గంధము గొనియెడిరాముని, బంధురతేజుని భజింపు పాయక మనసా. ౩౧
పదపడి జితేంద్రియములను, బాదలెడి నినుఁగూడి విషయభోగంబుల నం
పద లనుభవించు రాముని, వెదకుము విషయేంద్రియముల విడువక మనసా.
స్త్రీవేషధారిపురుషుని, భావము చుమి తలఁప జీవభావము వేషా
భావమునఁ బురుషుఁ డగుగతి, జీవుఁడె రాముఁ డగు భ్రాంతిఁజిమ్మిన మనసా.
అల త్వంపదలక్ష్యార్థము, లలితం బగు తత్పదైకలక్ష్యార్థంబుం
దెలిసి యసిపదముతో ని,మ్ముల రామునిఁ జూచి పట్టు మొదలని మనసా.
సాకారము భ్రమయనియు ని,రాకారము శూన్యమనియు నవిశముఁ ద
ధ్యాకారము రామునిగా, నేకాలముఁ దలఁపు రెంటి నెఱుఁగుచు మనసా.
ఘనతనుకరణప్రాణము, లనువిన మెచ్చని ప్రకాశ మనువర్తించు
న్మనుకొని యాభద్రాద్రి,శుని నిఖిలేశ్వరునిఁ గాఁగఁ జూడుము మనసా.
ఇదిగా నిదిగా ననుచు,న్నొద లఖిలోపాఘులను సమున్నతిఁ ద్రోయం
దుదినెవ్వఁడు చెడకుండం, జెదరక యారామచంద్రుఁ జెందుము మనసా.
చ్ఛక నిహారలలోపలఁ, జ్ఞప్తి నిహాఁ దగయ మిగుల సరసుఁ డఖిలము
న్నైకైషువాఁ డారాముని. నిశ్చముగాఁ దెలిసి పొంది నెరయవె మనసా. ౩౮
వపురుషోత్తముఁ డఖిల,వ్యాపారముఁ జేయఁ బనుచు ననుదినమును ని
న్నాపరమాత్ముఁడె తగుసీ,తాపతి గాని నె తలంపు తలఁగక మనసా. ౩౯
పంచేంద్రియముల నినువియ, మించి మహాయోగులెయమేయ మహిము నీ
క్షించెద రట్టి నిరంజను, నంచితగతి నాశ్రయింపు మనిశము మనసా. ౪౦

ద్విదళకమలమునఁ జూపులు, పదిలముగా నిలిపి కోటిభానునిభుం డో
యదదేహుఁ బీతచేలు, న్నదమలభక్తిని భజింపు సతతము మనసా. ౮౧
చంద్రార్కకోటితేజు, న్సాంద్రామలమందహాసు సర్వేశ్వరు దే
హేంద్రియములకు విలక్షణు, నింద్రాదినుతు న్భజింపు మింపుగ మనసా. ౮౨
కలితాక్షరశబ్దస్వర, ముల నంటక వ్యంజనములఁ బొరయక బిందూ
జ్జ్వలనాదకళల మీఱిన, యంభద్రాచలనివాసు నరయుము మనసా. ౮౩
అక్షయమైన యకారా, ద్యక్షరముల మీఱి యక్షరాక్షరములతో
నక్షరమై లక్షణమై, సాక్షియు నగు రాముఁ దలఁపు సతతము మనసా. ౮౪
హృదయగుహాకాశాంతా, స్పదబిందూదర్పణమునఁ బ్రబలెడు కళలోఁ
బొదలెడి శ్రీభద్రాచల, సదనుని రాఘవునిఁ జూడు సతతము మనసా. ౮౫
హృదయకమలకర్ణికలోఁ, జను రని యోంకారనాదసంగతసీతా
హృదయారవిందభానుని, సదమలమతిఁ బొందు తుర్యసంగతి మనసా. ౮౬
జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తుల, విగ్రహములఁ బొంది యొసఁగు వెలిఁగించు మహా
దివ్యగ్రహుఁడెవఁడా సత్ప్రిణ, వాగ్రుని రామునిఁ దలంపు మనిశము మనసా.
నాశనముగ గుణరహితా, కాశపరాకాశములు తగం గని తత్త్వా
కాశమహాకాశాఖ్యా, కాశంబులలోన రాముఁ గనవే మనసా. ౮౮
మండితచంద్రార్కానల, మండలములలో నఖండమండలమై పిం
డాండాజాండంబులలో, నిండిన రాముని భజింపు నెరయఁగ మనసా. ౮౯
ఘోరాంజనకూటములో, శ్రీరామునిఁ జూచి యతని జెందుము విమలోం
కారస్వరూపుఁ డని యా, త్మారామస్వామి యని ముదంబున మనసా. ౯౦
అక్షరము లన్నియును రెం, డక్షరములుగాఁ గఁ జూచి యని మీఁదటి యే
కాక్షరమునఁ గూరిచి త, త్సాక్షిగ రామునిభజింపు సతతము మనసా. ౯౧
రూపములు మాయగాఁ గని, చూపుల లోఁ జూపుఁ జూచు చూపులు మఱియా
రూపులలో రూపును సీ, తాపతి నిజరూపుఁ జూడఁ దలఁపవె మనసా. ౯౨
తలఁపులు తలఁచెడివానిం, దలఁపులలో నుండు వానిఁ దలఁపుఁ దగులకం
దలఁగినవానిని నీలోఁ, దలపోయుము రాముఁ డని ముదంబున మనసా.
శబ్దోత్పత్తిస్థానము, శబ్దలయస్థలము వెదకి సమరసముగ నా
శబ్దములో శబ్దము ని, శ్శబ్దము నుచుఁ దలఁపు రామచంద్రుని మనసా. ౯౪

శబ్దము నంటక తగు ని,శ్శబ్దంబును గాక వానిసరస మరయుచున్
శబ్దాతీతుం డై ని,శ్శబ్దుండగు రాముఁ దలఁపు సతతము మనసా. ౫౫
బ్రహ్మాండములు మహేశ,బ్రహ్మాదులుఁ జనిన వెనుకఁ బరఁగెడు శబల
బ్రహ్మము నంటని రామ,బ్రహ్మము నెల్లపుడుఁ దలఁపు భక్తి న్మనసా. ౫౬
పిండాండ బ్రహ్మాండము, లుండినఁ బోయిన జనించుచున్నఁ జెడక తా
నిండారి సకలమునకు న,ఖండుం డగురామభద్రుఁ గనవే మనసా. ౫౭
కలచంద్రసూర్య తారా,నల విద్యుల్లోచనాది నవ తేజముల
న్వెలిఁగించుచు వెలుఁగుచులో, వెలిలోఁ గలరాముఁ బొంది వెలయుము మనసా.
ఆనంద మొందినపు డా, యానందముఁ బొందువాని నానందములో
నానంద మైనవానిం, బూనిక రాముఁ డని యతనిఁ బొందుము మనసా.
ఏకఘటాకాశమును మ,రాకాశముఁ జేర్చి యది మహాకాశములో
లేకుండఁ జేసి యదియె చి,దాకాశముగాఁగ రామునరయుము మనసా.
పూనిక విషయానందం, బానందము గాదు సుప్తి యానందం బ
త్యానందముగా దరసి త,దానందానందు రాము నరయుము మనసా. ౬౧
అరయంగాఁ దనువులకును, గరణములకు నీవు మిగులఁ గారణమగుటన్
మఱి నీవకారణంబే, దారి తెలియవు రాముగాఁగ దొరకొని మనసా. ౬౨
తొల్లిటి తనువులు విడిచియు, నల్లన నీతనువునంటి యంటక మీఁదం
జెల్లంగలపురుషుని నీ, యుల్లములో రాముఁగాఁగ నొగిఁగను మనసా. ౬౩
నిర్మలవృత్తిని సంచిత,కర్మము లటు ద్రోసి సమతకలిమి భవిష్య
త్కర్మము సేయక యిప్పటి, కర్మముఁ బెడఁబాసి రాముఁ గనవే మనసా.
జానజేయవిలక్షణు, నానావిధరూపకల్పనాతీతుం బ్ర
జ్ఞానస్వరూపు ఘను నీ, తానాయకుఁ బాయకెపుడుఁ దలఁపవె మనసా.
పలుకుల నంటక చూపులఁ, దలఁపుల నెడఁబాసి ప్రకృతి దాఁటి మనోబు
ద్ధులఁగడచి యంతయును దా, వెలిఁగించెడిరాముఁ బొంది వెలయుము మనసా.
మఱపు లెఱుక చేయుచుఁ దా, నెఱిఁగిన వెఱ్ఱెఱింగికొనుచు నెఱుకమఱపులన్
గఱు తెఱుఁగుచు నెమిటఁ దాఁ, బొరయని శ్రీరామచంద్రుఁ బొందుము మనసా.
తెలివికి వెత్తై సకలముఁ, దెలియుచుఁ దనుఁ దెలిసినట్టిధీరులఁ దనలోఁ
గలుపుకొనుచు నేమిటఁ దాఁ, గలియని భద్రాద్రివాసుఁ గనవే మనసా.

సాగసిన మురియక తిట్టిన, వగఁజెందక పాపపుణ్యవర్తనలను బాఁ
దగులక యేమియు నంటక, నెగడెడు శ్రీరామచంద్రుని గనుమనసా.
సాకారనిరాకారము, లేకాకారముగఁ జేసి యేకాలంబుక్
సాకారుండై తనర ని,రాకారుం డైన రాము నరయుము మనసా. ౭౦
చనరానిచోటునకుఁ జని, కనరానిపదార్థములను గనుఁగొని మైనం
గొనరానిసుఖముఁ గైకొని, మనరాదా రామచంద్రు మఱవక మనసా.
అఱుగనియన్నముఁ జకిగొని, యఱకంటను గన్నుమూసి యానందముతోఁ
దఱుఁగనిసుఖమున నెన్నం, డెఱుఁగని భద్రాద్రివాసు నెఱుఁగుము మనసా.
నెట్టన నెక్కుడ వెదకిన, బుట్టని వస్తువును జూచి భోగింపు మికం
బుట్టని చావని గతి యీ,పట్టున రాఘవుఁ డొసంగు బళి యని మనసా.
లేనిది లేనే లే దని, లేనిది యుండఁ గని కలది లే దని యేమిం
గానిది సర్వం బానని, యానని భద్రాద్రి రాము నరయుము మనసా. ౭౪
కలిమియు లేమియు లేకం, గలకాలము లేక కలిగి కలిగియు లేకం
గలకలిమి లేమిగాఁ గని, కలియుము శ్రీరామభద్రుఁ గనుఁగొని మనసా.
అంకలదప్పులఁ బొరయక, శోకము మోహంబు లేక సూడిద మై యే
లోకమున లేక వెలిఁగెడు, యాకాశాతీతు రాము నరయుము మనసా.
స్త్రీపురుషనపుంసకఘన, రూపంబులు గాక విశ్వరూపము తానై
లోపల వెలుపలఁ గలచి,ద్రూపుని రాఘవునిఁ గనుము రూఢిగ మనసా.
పల్లెలఁ బట్టణములఁ దం, జిలెడి కాఱడవులను విశేషగృహములం
దెల్లమిగ నొక్కగతి నిల,నిలెడి రాఘవునిఁ గనుము చెలువుగ మనసా. ౭౮
అలరు మనోవాక్కాయం,బుల నంటక జడములైన భూతేంద్రియముల్
వెలిఁగించుచు వానం దా, వెలుఁగని రాఘవునిఁ గలసి వెలయుము మనసా.
సకలంబు జడముగాఁ గని, సకలేంద్రియసాక్షి యై ప్రసన్నుం డై నా
యకుఁడైన భద్రగిరినా,యకు నెఱిఁగి భజింపు మఱవక సలము మనసా.
వటపిప్పలబీజంబుల, కుటజములుం.........
పుటములుగాను భద్రాచల,తటమందిరుఁడైనపరమధన్యుఁడు మనసా. ౮౧

అశ్వత్థము లీతనువులు, విశ్వములు నను స్థలోక విభులు జనములుర్
శాశ్వత మని తలఁపక స, ర్వేశ్వరుఁ డగురామభద్రు నెఱుఁగుము మనసా.
ఏరాముఁ బొంది మరలఁగ, రారు మహాత్ము లిల కానిరంజను నీలో
నారాధింపుము తగ సీ,తారామస్వామిగాఁగఁ దలఁపుచు మనసా.
ఛాయారూపము చూప్పన, నేయెడలను సాక్షి యగుచు నినుని పగిదిఁ దాఁ
బాయక విషయేంద్రియముల, డాయక వెలిఁగించు రాముఁడాయుము మనసా.
వెలుఁగుల కెల్ల వెలుంగై, వెలిఁగింపక వెలుఁగఁ బోక వెలుఁగుచుఁ దానే
వెలుఁగై యంతట వెలుఁగం, గలసీతారామభద్రుఁ గనుఁగొను మనసా.
గుణములఁ బొరయకను ఫిల, త్రుణుఁడై యపరోక్షుఁడై ప్రకాశించెడి యా
ప్రణవార్థగమ్యు నారా,యణు సీతారామచంద్రు నరయుము మనసా. ౮౬
శంకింపక పంకింపక, సంకల్ప వికల్పములను జరుగక తగ నే
వంకకుఁ బోవక విగత క,ళంకుని భద్రాద్రి విభుఁ దలంపుము మనసా. ౮౭
అజ్ఞానతమముఁ బొరయక, ప్రజ్ఞానజ్యోతి యగుచుఁ బరఁగెడు రాముర్
సుజ్ఞానముతో నీలోఁ, బ్రజ్ఞానముతోఁ దలంపు పాయక రామా. ౮౮
అమృత మమనస్క మవ్యయ, మమిత మనామయ మచింత్య మపరోక్ష మరూ
ప మమల మగమ్య తేజము, సమరస మగురాముఁ దలఁపు సతతము మనసా.
కారణ కార్యములకుఁ దాఁ, గారణమై కారణమును గడచి యవలి యోం
కారహాకారాంతరమునఁ, గేరెడు రాముని భజింపు కృతిగొని మనసా. ౯౦
నినుఁ గూడినందుకనయము, మునుకొన సంసారజలధి మునిఁచితి విఁకనిర్
దునిమెద భద్రాచలరా,మునిఁ గని విజ్ఞానఖడ్గమున నోమనసా. ౯౧
అజపాగాయత్రీమం,త్రజపంబున మించి మారుతముల నడఁచితిర్
భుజియించెదఁజూడుముమా,విజయరఘూద్వహునికరుణ వెలయఁగ మనసా.
ఎనసి యనిత్యము లగునీ, తనుకరణంబులను గూడి తాపత్రయతో
యనిధిం గూలితి విఁకనై, నను రాము పదాంబుజములు నమ్మవె మనసా.
నమమమకారాహంకా,రముల విడిచి రామచంద్రు రక్షకుఁగా ని
త్యముఁ దలఁచెద విఁకనీప్రే,మ్యము నాకే మనుసరింప నవయఁగ మనసా.
నీవలనఁ గదా నాకీ, జీవత్వము గలిగె నందుచే సంసారం
బావిర్భవించె విఁక నీ,తావిభుఁ గొలుతు న్భవద్వధార్థము మనసా. ౯౫
ఏమాఱక నిన్నేలిన, రాముని దలఁప నతఁడేమి రక్షింపఁడ......
.........ని, న్నేమని యిఁక నమ్మవచ్చు నిలలో మనసా. ౯౬

నీవనఁగ నెంత రాముని, సేవయొకించుకయు నాకు సిద్ధించినచో
భావనసె సంహరించెద, జీవత్వభ్రాంతి విడిచి సిద్ధము మనసా. ౯౭
దేహము ....,మోహము తత్సాక్షి యగుచు మొదలై తగులై
దేహప్రభుపైఁ గలిగిన, నాహం బ్రదుకుమవుగద రయంబున మనసా. ౯౮
నీకన్నఁ దక్షువగు నీ, ప్రాకటవివయేంద్రియముల పజ్జ మెలఁగుట
స్తోకవివేకమె తగదిఁకఁ, గాకుత్స్థాన్వయునిఁ గూడు గ్రక్కున మనసా. ౯౯
రాముని కరుణ నిజాత్మా, రాముఁడనై యుండెదను చిరంబుగ నిఁక నీ
వ్యామోహ మడిగి నాలో, నేమఱుఁ గలియుము నిరస్తప్రవృత్తిని మనసా.
భంగమును బొందకుండు కు,రంగమతంగజపతంగరాజీవమహా
భృంగములరీతిఁ గువిషయ,సంగతిఁ దలఁపు మిఁక రామచంద్రుని మనసా.

ఇది పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోని
3438 సంఖ్యగల తాళపత్త్రప్రతికిఁ బుత్త్రిక:
మట్టివాడలో సంపాదింపఁబడినది.

౧౦. శ్రీగిరిమల్లేశశతకము.

రామలింగార్యకవి.

—సీసపద్యములు.—

శ్రీపార్వతీదివ్యచిత్తాబ్జసారంగ సారంగదానవక్షణనభీమ
భీమాట్టహాస విభేదితాంధకపుర పురపూర్వదేవ సంహారణబాణ
బాణగృహద్వారపాలనవిధిదక్ష దక్షముఖధ్వంస ధరనివాస
వాసవపూజిత వరపాదరాజీవ రాజీవపదహార రాజమిత్ర
మిత్రచంద్రాగ్నినేత్ర యమిత్ర విశర, శరధితూణీరనను బ్రోవు స్ఫారహార
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧

మాణిక్యఖచిత సన్మంజులకుండల కుండలిభూష సద్గుణసముద్ర
ముద్రితాశాపాశ మునిమనస్సంచార చారణగణనుత చరణకమల
కమలాక్షపూజిత కమలసన్నిభనేత్ర నేత్రీభవ ... ...
... ...
విభవములొసంగి నను బ్రోవు వేదవినుత, నుతజనాంభోజలోకబంధు ప్రకాశ
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨

... ...స సత్ర ఖండిత దితిపుత్ర పావనచారిత్ర పాండుగాత్ర
విలసదాశానేత్ర వేదసంచయపత్ర కార్ముకీకృతగోత్ర కర్మసూత్ర
వర్ధితమునిగోత్ర వాసవనుతిపాత్ర హార్యగ్నిశశినేత్ర యక్షమిత్ర
నారాయణకళత్ర నరకపాలసుపాత్ర మహితవియచ్ఛత్ర మారజైత్ర
కలుషవల్లీలవిత్ర భక్తాబ్జమిత్ర, పాలితచ్ఛాత్ర నను బ్రోవుపరమకృపను, రా॥

కైలాసగిరిగేహ ఖండితారిసమూహ పారదనిభదేహ భవ్యబాహ
పాటితగజదైత్య పరిశుద్ధశుభకృత్య మునిమనోజ్ఞాదిత్య వినుతసత్య
వందారుమంచార సుందరాహిపహార మందరాగవిహార మహితధీర
భద్రర్యాట్టంఖాణ పాథోధిపత్తూణ మురవైరిబాణ భాసురకృపాణ
నీకువందనమొనరింతు నీలకంఠ, విలసదాకల్పయశమిమ్ము వేగమాకు, రామ॥

శ్రీమహాలక్ష్మి సుస్థిర ఘనాంచితవేణి దర్పణగండ తామెతలిరుబోణి
పూర్ణేందువదన యే పొలతి పల్లవపాణి రదనాభిభూతసన్మృదుసుపాణి
కమలాభనేత్ర యే కాంతాశిరోమణి సంపత్సముద్ర యే సరసవాణి
అబ్జగర్భుని గన్నహరికి బట్టపురాణి దారిద్ర్యభేదనోద్ధతకృపాణి
యట్టిశ్రీదేవిమము బ్రోచునట్లు భవదు, దారస్వత్వపదమొసంగ వేధరనివేశ, రా॥

తారాహిమపటీరతారకతారేశశరదభ్రకాంతిని సరకుగొనక
కర్పూరపారదకామపాలామలనీరేజకాంతిని నెఱియుతెన్ని
మందారమౌక్తికకుందాహివాళీనకాశాభ్రసామజకాంతిఁ దెగడి
తనరుచు ప్రభలెల్ల ధాత్రిని విలసిల్లు భాసిల్లుభారతి భవ్యవాక్త్ర
వైభవమొసంగునట్లుగా భవదనుజ్ఞ, మొసఁగి రక్షింపవే మమ్ము భవనాథ, రామ॥

సర్వచరాచరజంతుజాలమునెల్ల సృష్టికర్త నటంచు సృష్టిచేసెఁ
ఫాలమ్మునఁ జేయు పాపపుణ్యంబుల ననుభవింపకతీర దంచు వ్రాసెఁ
దానె వ్రాసె నటన్న తగనిందరాకుండ విధిపూర్వకృతమను విధమొనర్చి
భాషాంగనాకుచపరిరంభదానందహృదయాబ్జుఁడైన యాసృష్టివిభుని
నెల్లవేళల సత్కృప నేలితయ్య, యట్టి నీకింక ననుఁ బ్రోవ నధికభరమె, రామ॥

సకలజగంబుల నన్యతృణాదిని సర్వకాలముఁ బ్రోచుసాహసంబు
వటపత్రశాయివై వనధిలో నిద్రించి యవ్యయపదమంది యలరుచుంట
భానుకోటిప్రభాభాసుర దేహుఁడై విలసిల్లుచుండెడి విమలయశము
రమ్యకౌస్తుభరత్న రాజితుఁడై లక్ష్మి పరిణయుండైనట్టి భాగ్యరేఖ
నీవరంబున గాదె యీయఖిలవిభవ, మబ్జనేత్రునికబ్బుటయుతనియందు, రామ॥

నీవరంబునఁగాదె దేవేంద్రునకు స్వర్గరాజ్యంబు గల్గుట రాజభూష
భవదనుగ్రహదృష్టి పాత్రుఁడై శేషాహి భోగవతీపురభోగమందె
నీకృపచేఁగాదె నెఱిఁగుబేరుండు దివ్య రాజరాజాభిఖ్యఁ దేజరిల్లెఁ
దావకకరుణాసుధారసపూరంబు నాపైనిఁ జిల్కించి నవ్యమహిమ
నేను విరచించుశతకంబునీకరాబ్జ, మందుఁ బూబంతికీతిగా నలరఁ దాల్పు, రా॥

దండధరోద్దండదర్పిష్ఠదైత్యారి గర్వాపహరణ విక్రమభుజుండు
కర్ణకుండల రత్నకాంతిచ్ఛటల్ గ్రమ్ము గండద్వయోన్నిద్రకాంతియుతుఁడు
భగునినేత్రము డుల్చి భారతివంచించి యగ్నిదేవుని జిహ్వలంటఁ గోసి
దశదిశాపతులను దారుణగదనొత్తి భాస్కరుపండ్లూడిపడఁగ మొత్తి
యజ్ఞభంగంబుగావించి యలరువీర, భద్రుఁగన్నట్టి శంకర భద్రవాహ
రామలింగార్యపోష వద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦

హాలాహలమును జించి యారక్తమబ్జకరోటిని ద్రాగిన మేటి వీవు
బ్రహ్మమధ్యశిరంబు పటుతరగతిఁ ద్రుంచి మరలఁ దావేఁడిన మనిచినావు
దశకంఠుఁ డొకనాఁడు తారాచలంబెత్త, నంగుష్ఠమున దర్ప మడఁచినావు

హరియు మోహినిగాఁగ నతనితో రతికేళిఁ గలసి సత్పుత్రుని గాంచినావు
ఇట్టి నీలీలలెన్న నేనెంతవాఁడఁ, గరుణనన్నేలు సౌభాగ్యవరములొసఁగి, రా॥

శూరాదిదనుజప్రవీర బాధలకోడి బ్రహ్మాదిదేవతల్ ప్రస్తుతింప
దేవేశ భవదీయతేజం బొసంగిన వేమాఱు తెల్లులోఁ బ్రేమనుంచి
షట్పిండములుగాఁగ షట్కృత్తికలుఁ జూచి షడ్భావసహితలై సాఁకి రెలమిఁ
గాత్యాయనీదేవి కరుణతో షట్పిండములఁబట్ట నొకటియై ముఖమెలర్పఁ
బిల్లఁడై యొప్పి భవదాజ్ఞఁబృథ్విదనుజ, వంశములఁగూల్చె సేనాని వరదయాంక॥

అఖిలపురాణేతిహాసు వేదవ్యాసుఁ గవికుంజరాంకుశుఁ గాళిదాసు
దండిని భవభూతిఁ దగశంకరాహ్వయు మల్హణబిల్హణమాఘకవుల
భట్టబాణు మయూరు భారవి వాల్మీకి భవ్యపండితరాయుఁ బ్రౌఢకవిని
శ్రీనాథుభాస్కరు శివభద్రు నలసాని పెద్దనార్య విభూషుఁ బ్రీతిసోమ
యాజిముఖ్యుల నిర్మలానల్పయశులఁ, జేసిరక్షించితివిగదా సిరిచెలంగ, రా॥

నవరత్నఖచితమౌ నవ్యకిరీటంబుఁ బేదవాఁడును దలఁ బెట్టు టెట్లు
దనుజారిపంచుసుధాపూర్ణకుంభంబు నల్పమనుజున కదబ్బుటెట్లు
జలదంబులో మించు సౌదామినీరేఖఁ గని కౌఁగిటను జేర్పఁ గలుగు టెట్లు
పుట్టుభోగులఁ జూచి పొరిఁబొరిఁబొక్కెడి కష్టాత్ములకు సిరిగల్గుటెట్లు
గాన నీభక్తిలేనట్టి హీనమతికి, నెట్లుప్రాపించు నీసేవ యెన్నిచూడ, రామ॥

ఛందోనిబంధముల్చదివి చూడఁగ లేదు యతిగణప్రాస విఖ్యాతి లేదు
అమరకాండత్రయం బభ్యసింపఁగ లేదు నచ్చుహల్లుల భేదమరయ లేదు
కావ్యపంచకమైనఁ గడుఁ జూడఁగా లేదు కవిప్రసిద్ధార్థముల్గఱవ లేదు
శ్రీశంభుకృపచేతఁ జెప్పితిఁగాని నా శక్తిచేఁ గాదు నీశతకరచన
గానమత్కృతిసుకవు లహీనకరుణ, నెంచరెయ్యెడఁ జూచినఁబంచవదన, రా॥

వసుధఁ గొమట్రాజువంశాబ్ధిచంద్రుండు శంకరాభిఖ్యుండు సాంద్రయశుఁడు
సకలవేదాగమశాస్త్రము ల్పరికించి శైవరాట్ప్రభుఁడని తలఁచి మదిని
వీరశైవాచార విధి శివదీక్షచే లింగధారణ మయ్యె లీలఁ దనర
దశరథాత్మజుఁడంత దశకంఠుఁ దెగటార్చి శ్రీపర్వత ప్రదక్షిణముఁ జేసె
నాప్రదక్షిణగతి నతఁడధికభక్తిఁ, జేసె యుష్మదనుగ్రహశ్లిష్టుఁడగుచు, రా॥

ఆశంకరుఁడు బుచ్చమాంబను వరియించి కొమరుశేవుర నొకకూఁతుఁ బడసె
నందుఁ గనిష్ఠుండు నతిగుణాధ్యక్షుండు సౌందర్యపరిభూతశంబరారి

యహితాంబుదోద్ధతి కనిలమై విలసిల్లి నిఖిలమాత్రులలోన నిగ్గుదేలి
దానకర్ణుం డన ధాత్రిలోఁ బొగ డొంది, నాగయలింగంబు నయముమహిమను
జక్కమాంబను వరియించి శుభకరముగఁ, గొమరులను ముమ్ము నేర్పురఁ గోరికనియె॥
అందగ్రజుండును నతిగుణాఢ్యుండు వెంకయ్యార్యుఁడు పేర వెలసె భువిని
నక్షయంబగు శివదీక్షఁ జెన్నొందుచు నక్షయలింగంబునలరె ధాత్రి
భక్తికి ముంగొంగు పసిఁడియై బసవయ్య భాసిల్లె సౌభాగ్యపటిమచేత
మంత్రమంత్రార్థముల్మహినుచ్చరించుచు లక్ష్మీశలింగంబు లలివహించె
నెన్న నల్వురకన్న నేఁ జిన్నవాఁడ, నన్నుఁ గృపతోడఁ బ్రోవు మాపన్నపోష॥
మద్గురుమూర్తియా మహిమనుద్భటారాధ్యవంశాబ్ధిచంద్రుండు వరగుణుండు
షట్చక్రసంధాని షట్కోశరిపుజేత షడ్భావరహితుండు షట్స్థలుండు
కల్మషం బనునంధకారంబునకు శుద్ధసుజ్ఞానదీపమై చూడఁబడును
బరవాదులకు నెల్ల భయదప్రతాపుఁడై వీరభద్రాఖ్యచే వెలసె ధాత్రి
నట్టి మద్గురుస్వామి నే ననుదినంబు, సంస్తవమొనర్తు దుర్వర్ణశైలవాస,రా॥
ఖండితంబుగఁ గాలకంఠుఁడే కర్తంచు దండిబౌద్ధులవాద నుండఁ జేసి
యిల వేదపద్ధతి నీశుఁడే కర్తంచుఁ బాంచరాత్రుల చర్చపడటఁ గలిపి
లోకత్రయాచార్య పాకత విలసిల్లి పండితారాధ్యుండు భవ్యమహిమ
వాదించి పావకు వస్త్రాన బంధించి వరులింక లేకుండ వరలఁ జేసె
నేత్రములు దీసి స్ఫురదూర్ధ్వనేత్రయుగము, వడసె నేమేని నుతియింతుఁ బండితార్య
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨౦
అక్షయోజ్జ్వలభక్తి పాత్రికబసవని యక్షరంబులె కల్పవృక్షవితతి
యక్షరబసవనామాక్షరంబులు దల్చి పక్షివాహుఁడు లక్ష్మిఁ బరిణయించె
రక్షకాఖ్యబసవు నీక్షించుచున్నట్టి యక్షులు లోకాభిరక్షణములు
అక్షీణశివపదాధ్యక్షమహామోక్షాధిపాక్షరనిరతి మోక్షాస్పదంబు
గానబసవని నుతియింపఁగలరె పద్మజాచ్యుతాదిదేవతలౌరయవనిలోన,రా॥
బసవ నీనామంబు పాటించి విన్నను బశుచ్రులకైనను బరఁగుభక్తి
బసవ నీకథలెల్లఁ బాటించి నుడివినఁ బసిబాలురకునైన నెసఁగుభక్తి
బసవ నీనామంబు పాటించి వ్రాసినఁ బతితులకైనను భక్తిగలుగు
బసవ నీపదములఁ బ్రస్తుతిచేసినఁ బామరులకైనను భక్తిగలుగు
బసవబసవాయటన్నను బాపహరము, అట్టిబసవేశ్వరస్వామి నభినుతింతు,రా॥

భక్తమండలి కెల్ల భద్రగజోపము నుడివాలుమాచయ్య మహిమఁదలఁతుఁ
బరవాదులను జిహ్వవట్టి కోసినదిట్ట హూదిరాజయ్యను మదినిఁ గొల్తు
నంగుళంబులనొత్తి యమృతంబుఁజూపిన యొడపదయప్పన్న యడుగులెంతు
గురుభక్తివదలక గురుసతీహితబాధచాళితోఁ గైలాసమలరిచేరు
నట్టి బిల్లమరాజును ననుదినంబు, నాదుమదినిల్పినుతియింతు వేదతురగ, రా॥
కిన్నరబ్రహ్మయ్య కీర్తినుతించెదఁ గన్నడబ్రహ్మయ్య గణుతిచేసి
కల్లిదేవయగారి గాదిలిబంటను గక్కయ్యగారింటి కర్మకరుఁడఁ
జిటితొండభక్తుని జేరి కీర్తించెద వడయనంబికిఁ జేతు వందనములు
గొడగూచి నామదిఁ గొనియాడుచుండెద నక్కమహాదేవికనుఁగుశరణు
ముగ్ధసంగయ్యగారికిఁ బదములర్పఁ, బ్రణుతిచేతుననద్భక్తిపటిమచెలఁగ, రా॥
మోళిగమారయ్య ముసిడిచౌడయ్యయు శూలదబ్రహ్మయ్య సురియచౌడు
బడవలబ్రహ్మయ్య బాబిరాజయ్యయు శివనాగమయ్యయు శివకరుండు
అల్లయ్య మధుపయ్య బల్లేశు మల్లయ్య గోడలమల్లయ్య గోహిరుండు
నాదిగాఁ గలయట్టి యమితగణావళి నూతనప్రమథుల నూలుకొల్పి
శరణుశరణంచుఁ ద్వత్పాదజలజమాత్త, నిలిపివినుతింతునిత్యంబు నేర్పుమీఱ॥
పరఁగ ననంఖ్యాతప్రమథగణంబుల వర్ణించి లెక్కింప వశమె విధికి
భూతగణంబుల ముదముతో లెక్కింప నాదిశేషునకైన నగునె వశము
శుద్ధవైదికశైవసిద్ధాంతగణముల గణనకు శక్యంబు గాదు హరికి
రూఢప్రతాపసద్రుద్రగణంబులఁ బరికింపశక్యమే భారతికిని
నిట్టిగణసంఖ్య చేయఁగానిలను వశమె, పుండరీకాక్షబాణయంభోధితూణ, రా॥
పరఁగ శిలాదుఁ డన్వరమముసీంద్రుండు పుత్రసంతతిలేక పుడమిలోన
నావంతపాషాణ మాహారముగఁ జేసి నిన్నుఁగూర్చి తపంబునెఱయఁజేయ
నాఋషితపమున కానందమునఁ బొంగి ప్రత్యక్షమై నీవు ప్రోధిమెఱయ
మెచ్చితి నీతపంబిచ్చెద వరమన్న నిద్దఱుతనయుల నీయు మనిన
నట్ల యగుఁగాకయని పోవనంతలోనఁ, గొమరులిద్దఱుగలిగిరి కోర్కెదీర, రా॥
అందుజ్యేష్ఠుండగు నందీశ్వరుండును, మహానంది యనుపురి మహిమమించె
బరఁగ రెండవవాఁడు పర్వతాభిఖ్యుఁడు, నజ్జారిధరభవదంఘ్రియుగము
భజియించి మెప్పించి భర్గమహాదేవ నిజబంధుయుతముగా నీవు నాదు
శిరమున నిలుమన్న సిద్ధభక్తాళితోఁ బ్రమథబృందముతోడఁ బ్రమదమునను
వచ్చి నిల్చితి వయ్య నిర్వాణఫలద, పార్వతీనాథపాలితభక్తయూథ, రామ॥

నిజకాంతినిర్జితనీలమేఘంబయ్యుఁ బృథ్వీపీఠంబుచేఁ బృథులమయ్యు
నంబరంబే తన కధిక లింగముగాఁగ దశదిశ ల్వస్త్రసంతతి యుఁగాఁగ
నక్షత్రములుమూర్ధనవసుమాళినింప సూర్యచంద్రులునేత్రశోభఁజెలఁగ
గుహలునాసారంధ్రఖ్యాతిగన్పడఁజేయ వృక్షము ల్తనురుహావృత్తిఁదెలుప
నట్టిరూపంబుతో భువినధికగతిని,నున్న శ్రీ గిరిమహిమ నేనెన్నఁగలనె, రామ॥
ఒకచాయస్వర్ణరుచోజ్జ్వలశిఖరంబు లొకవంక మాణిక్యనికరములును
నొకక్రేవ రజతమై యొప్పారుచుండును నొకదిక్కు తామ్రమై యొప్పుచుండు
వజ్రనిర్మితసౌధవాటిక లొకచోట మరకతసానుల మహిమలొకట
నొకయుక్తప్రాకార మొకవంక గోపుర మొకదండ నాలయమొప్పు దనర
మించు శ్రీ గిరి మహిమ నేనెంచఁగలనె,గానఁ దోఁచిన మట్టుకుగణుతి సేతు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిమల్లేశ శాంకరీశ. 30
మల్లికాకుండ సన్మహిమ యెంతనిచెప్ప భూతికుండోజ్జ్వలపుణ్యమెంత
వాగ్దేవికుండంబు వర్ణింపఁ దరమానె బ్రహ్మతీర్థము నెట్లు ప్రస్తుతింతు
రుద్రాఖ్యకుండంబు రూఢి యెంతని యెంతుఁ బంచధారలమహిమెంచవశమె
కోలాఖ్యకుండంబుఁ గొనియాడఁదరమౌనె శంఖకుండోజ్జ్వలసారమెంత
దివ్యతీర్థాన్వితంబైనభవ్యపర్వ,తప్రభావమెంచంగనాతరమెయీశ, రామ॥
సర్వమంగళ నీకు సామేన నొప్పఁగా నంది ముఖుల్ రుద్రులున్నుతు లొనర్పఁ
పద్మగర్భుఁడు నిత్యపంచాంగమును జెప్ప జలజనేత్రుఁడు పరాకులను దెల్ప
తుంబురునారదుల్ దంబుఱల్మీటంగ గంధర్వభామినీగాన మమర
గీర్వాణకోటీరకీలితమణినీలబంభరవ్యాపితపదసరోజ
యుగళశంకరనిన్నునిజోత్తమాంగ,నిలయుఁజేసినపర్వతునేభజింతు, రామ॥
శ్రీమల్లికార్జును సేవింతు నెప్పుడు భ్రామరి నేప్రొద్దుఁ బ్రస్తుతింతు
శిఖరేశ్వరుని నాత్మ సేవింతు సేవింతు గణపతిదేవుని గణుతిసేతు
వృద్ధమల్లన్నను సిద్ధంబు పూజింతు బిందుతీర్థము మదిఁ గొందు నెపుడు
హాటకేశ్వరు నింక నాత్మలోఁ దలపోతు సారంగధరుని నే సన్నుతింతుఁ
బరఁగ శ్రీశైలపట్టణవాసులైన, పారికాంక్షిగణంబును బ్రణుతిసేతు, రామ॥
చెలఁగి శ్రీగిరి నుతిచేయలేక మురారి సితవార్ధిలో శయ్య చేసెఁగాదె
పర్వతమహిమెంచఁ బాటిల్లకనుగదా భువిపూజలేకను బోగిలె విధియు
శ్రీగిరి మహిమను జెప్పలేకయకదా శతధృతి జారుఁడై ధృతినివిడుట

కడు శ్రీగిరిమహిమ గణుతింపలేకను శేషాహి పాతాళసీమనంటె
నిట్టివారికిఁ దెలియనిగట్టు గుట్టు, పట్టి వర్ణింప వశమావె ప్రాకృతులకు, రా॥

శ్రీపర్వతము మోవఁ జాల్నైతేఁకి భారమై తలల్వంచెను భీతుఁడగుచుఁ
బర్వతమ్మును మోయు భారమై భూకాంత మృత్తురూపము దాల్చె నృపులమొదలి
పర్వతేంద్రుని మోవ భారమై కమఠంబు పెంపు చెక్కలుగట్టి బిసుగుచుండెఁ
బర్వతేంద్రుని మోవ భారమై దిక్కరులు లాచంచకోద్ధతి నంటియుండె
నెంత భారంబొ తలిదండ్రులెట్లుగనిరొ, మోచఁద్వశ్రృపచేఁగా దెయిట్టిబలము॥

ఈపర్వతముసాటి యిల మేరు వెట్టగు బిల్లని వంచిన నెట్టియుండ
నీపర్వతముసాటి యిలఁగ్రౌంచ మెట్లగుఁ గాంచంబుగుహలు చేఁజించఁబడిమె
నీపర్వతముసాటి యిలవింధ్యాద్రియే వింధ్యాద్రి ఘటజుచే వినతమయ్యె
నీపర్వతముసాటి యిల మందరాద్రియే వైశాఖమై వార్ధి వరవఁబడిమె
నేమి పర్వతసాదృశ్య మీనగానికి, గానరాదింక నేనెట్లుగణుతిసేతు, రామ॥

శ్రీపర్వతంబని చింతించినతఁ మునిఁ గామధేనువ నింటికాఁపుగాదె
శ్రీపర్వతమునిజూడఁ జెలఁగడు గిమరంతఁ బాపమంతయు విచ్చి పాఱిపోదె
శ్రీపర్వతేశ్వరశిఖరంబుఁ జూచిన విగత జన్మండయి వెలయు ధాత్రిఁ
బర్వతేశ్వరచిహ్నంబఁ బాకించి శరణన్నఁ బ్రహ్మధన్యులుగారె భాసురముగ
నట్టిపర్వతవరుఁడు నన్నధికకృపను, నైర్ధనోపేతుఁ జేయును వసుధలోన॥

ఆదికాలమునాఁడు హరుఁడు కొలువుశుదీర్చి యుండంగ నంబిక యుబ్బుమనివి
హరుఁడెఱుఁగక యుండ హరునేత్రములుమూయు నానందజలములు నపుడు గ్రమ్మెఁ
బది ప్రేళ్లవెంబడిఁ బదిబిందువులు రాలఁ బదివిధంబులనదు లవరఁగఁ బుట్టె
హరి విధి వజ్రియుహరుని బ్రార్థింపంగ మూఁడులోకములందు మూఁడునదుల
నుండవరమిచ్చె నీశ్వరుం డొప్పమిగుల, నట్టివిధ మెన్నఁజాలరీయవనిలోన॥

విష్ణుపద మనంతవిఖ్యాతిఁ గాంచెను వ్యోమకేశుఁడుగాఁడె సోముఁడరయ
నామహాదేవోత్తమాంగసంభవగంగ విష్ణుపదోద్భవవిఖ్యాతిఁ జెందెఁ
బామరులాపదపథయని తెలియక హరిపదసంభవ యనితలంతు
రీయర్థ మిట్లుండు నిదిగాన రెవ్వరు భ్రష్టులై నరకకూపంబులోన
మగ్నులగుచును దేజోవిభగ్నులగుచుఁ, జెడిరి ప్రజ్ఞావిహీనతజీర్ణయశులు, రా॥

తనచేయుధర్మంబు తనపాలి ధర్మమై కాచిరక్షించును గరుణతోడ
సత్యంబు కైవల్యసత్రమబ్బఁగఁ జేయు శాంతమే భూషణచయము తనకుఁ

బరహితంబె శత్రుపటిమకు వాక్పటు వరఁగ జ్ఞానము పాపవార్ధికట్టు
కరుణారసంబె పో కామితఫలదాయి ముచు సదాచారంబె ముక్తిత్రోవ
నిరుపమానందవైరాగ్యనిధికి సౌఖ్య,మబ్బుఁగా కష్టలకుఁగల్గు టనియుఁగల్గ
రామలింగార్యసోమ సద్రాజధామ, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౮౦
విమలగుణంబులే శోభ్యాతి జగతిలో నింపుయశం బిమ్ము నీతిపథము
పూర్ణవిద్యలు రాజపూజ్యుని గావించు గురుభక్తి విజ్ఞానగుణము నిచ్చు
సజ్జనసంగతి సన్మాన్యుఁ గావించుఁ గరుణగల్గుట ధర్మకారణంబు
సరసవాక్యంబులు సకియుల వలపించు సజ్జస్తినిద్రయే హానిదెచ్చు
పరసులగువారు సత్పథసరణిఁదెలిపి, భువినివర్తింతు రార్యాభిపూజ్యులగుచు॥
సకలసద్గుణధైర్యసంపన్నవరునకు సకలసురాచారసతినిగూర్చు
సౌందర్యవిభవలక్షణశాలి నాతికిఁ గపుఁ గురూపిని భర్తగా నొసర్చు
నిఖిలధర్మజ్ఞాన నిర్ణయోదారుని ధనహీనుఁగాఁజేసి త్యాగియనఁచు
ధర్మశూన్యతనొంది తగుదుష్టునకుఁ జాల ధనము గల్గఁగఁజేసి ఘనునిఁజేయుఁ
గమలగర్భుఁడు నీవిధి కరుణమాలి, జరుపుచున్నాఁడు నీకృపగనుపవలయు॥
ఐశ్వర్యపరునకు ననుకూలపతిరాదు పడిగల్గఁ దనయులు నబ్బరందు
సతిసుతుల్గలిగిన నతిదరిద్రుం డౌను ధనవంతుఁడైనను దగులు వ్యాధి
రోగహీనుండైనఁ ద్రాగగంజియులేదు గం జున్న సుగుణంబు గుంజిపోను
సుగుణంబు గల్గినఁ జూడ నాయువులేదు నాయువుగల్గిన నతఁడు దన దగు
గాన విధి యిట్లు కల్పించెఁగరుణమాలి, కాచిరక్షింపభవదీయకరుణగాదె॥
తనయులపై కూర్మి తల్లిదండ్రులపైని గల్గనేర దదేమి కారణంబు
ఆలిపైఁ దనకున్న యనురక్తి కొంచెమైన నతిధిగణంబుపై నలర దేమి
విత్తార్జనంబుపై వెలసినతనపేక్ష ధర్మమార్గమునందుఁ దగులదేమి
తనవారిపైనున్న దాక్షిణ్యభావంబు భువి జీవకోటిపైఁ బొలయుదేమి
తివిరిజీవులు నింద్రియాధీనులయ్యుఁ, దావకీయాంఘ్రిపద్మము దలఁపరేమి॥
అతిలోభులను భిక్ష మడుగఁ బోవఁగరాదు నన్యాయవిత్తంబు నంటరాదు
చనువుమాలినవానిఁ జంకనెత్తుకొరాదు చెడి యున్నవారింటఁ జేరరాదు
తనదుసొమ్మొకరింట దాఁపఁబెట్టఁగరాదు తనకీర్తి తనుదానె తలఁపరాదు
వలవని సతిఁజూచి వలచి నవ్వఁగరాదు పిలువని పనులను మెలఁగరాదు
చెడుదురీగతినడచెడుపుడమిజనులు, అమృతగుణరంగధవ్యజటాస్థగంగ, రా॥

గుణమెఱుంగనిరాజుఁ గొల్వఁబోవఁగరాదు గుఱుతెఱుంగనిచెలిఁ గూడరాదు
కలఁత జరుగుచోటఁ గడునిల్వఁగారాదు నలఁతవేళల పతి నంటరాదు
కలుద్రావువానితోఁ గలహింపఁగారాదు పలుమాఱు బొంకులు పల్కరాదు
పఠ్వంగశాస్త్రంబు సల్పుచుండఁగరాదు కోమటిసాక్షిగాఁ గోరరాదు
సరసమైనట్టి సత్పథసరణిదెలిసి, నడచిరేనియు భాగ్యము ల్పడయుటరుదె॥
విత్తహీనుల కూఁగుత్తకుఁ బోరాదు పొత్తులకృషికిని హత్తరాదు
అండగన్పడ నూరనుండఁగోరఁగరాదు హేతు విరోధిని జేయ హితముగాదు
సర్పంబుతోఁ జెల్మి సల్పుచుండఁగరాదు కొండెచోరులచెంత నుండరాదు
అడుగ నిచ్చెడువేళ నాశకుఁ బోరాదు నల్పునితో హాస్య మాడరాదు
హర భవత్పదాంభోజము లాశ్రయించి, ముక్తిగనలేకమూర్ఖతమునుఁగరాదు॥
భూమి నాదని సర్వభూపతు ల్పలుకంగ ధరణీపతులఁ జూచి ధాత్రి నవ్వుఁ
దండ్రి పుత్రుని నెత్తి తగ ముద్దులాడఁగా జారకామిని నవ్వు సరసగరిమ
ధనవంతుఁడయ్యును ధర్మశూన్యతనొందు నరునివర్తనఁ జూచి నవ్వుధనము
వెన్నిచ్చిరణములో వెనఁబాఱు బంటునుజూచి మృత్యువు నవ్వుఁజోద్యముగను
దుష్టవర్తన నడిచెడిధూర్తుఁ జూచి, దండి యేప్రొద్దుఁదలయూఁచి తనరనవ్వు॥
వక్కలాకులు మెక్క నక్కపోతున కేల చక్కనివనితకు జడత యేల
యంధున కందంబు నదియేల చూడఁగాఁ జెవిటికి గానంబు చెల్వదేల
మూర్ఖున కేటికి ముక్తిపదంబులు ధర్మశూన్యుల కేల దానగుణము
కఠినచిత్తున కేల కారుణ్యరసములు కులట పత్యాజ్ఞలఁ గుదురుటెట్లు
పరమఋషులకు సంసారభారమేల, భక్తి మిముఁగొల్చువారికి భయము దేల॥
పాముకూనకుఁ బాలు పరఁగంగఁ బోసిన విషగుణం బెడలునే వీసమైన
వేఁపచెట్టుకుఁ దేనె వేయేండ్లుపోసిన విఱుగునే తనచేఁదు వీసమైన
బుద్ధిహీనుని కెంత బోధగావించిన విజ్ఞానివిధముగా వినుటయెట్లు
జారను బతి యెంత చక్కఁగా బోధింప తనవృత్తి విడుచునే ధాత్రియందుఁ
గానభగవంతునినెఱఁగ ల్చికరుణఁబడయు, జీవి యమమందిరంబునఁ జేరుటెట్లు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౦
కలిమి సంపూర్ణమాకొలఁది ధర్మము లేని కలిమి గాదది పెద్ద కొలిమి గాని
పత్యాజ్ఞ మీఱుచుఁ బ్రల్లదంబాడిన నాలుగాదది యెఱ్ఱతేలుగాని
సర్వజనవిరోధసత్పట్టణంబేని వీడుగాదది వల్లకాడుగాని
స్ఫురదళీకాలాపశోభఁ జెలంగెడి వాయిగాదది పాడునూయిగాని

నీకృప కపాత్రుఁడై ధాత్రి నెఱయునరుఁడు
నరుఁడుగాఁ డెన్నిచూడ వానరుఁడుగాని
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష
శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౫౧

పృథివి ముండ్లకు వాఁడి పెట్టిన దెవ్వఁడు పాముపండ్లకు విషంబు వరపె నెవఁడు
ధరణిపై సెలయేళ్లు త్రవ్వించి రెవ్వరు తేజంబులకు వేఁడి దెచ్చి రెవరు
కస వెవ్వ రుర్విపైఁ గల్పించినారు లేఁకఁ గనకంబునకుఁ జాయ గలిగె నెట్లు
నవనీతమతిమృదూన్నతిఁ జేసి రెవ్వరు సద్రికిఁ గారిన్య మలరు టేమి
సహజసిద్ధగుణంబులు సరసమగుచు, గాన కల్పింప నెల్చనే కాలమెల్ల, రా॥
సకలధర్మజ్ఞులై సర్వజ్ఞమతులయ్యు వారధర్మంబులఁ దగిలియుంట
పరసతికూటమి పాటిగా దనియెన్ని పరధనాపేక్ష యెప్పటికి లేక
యనృతవాక్యంబుల నాడక విఖ్యాత నాఁకొన్నవారికి నన్న మిడుచు
దేవతాబ్రాహ్మణాత్మికదివ్యనిష్ఠయుఁ బుత్రసంతతిచేతఁ బొలుపుగనుట
సుగుణసంపత్తిసత్కీర్తిశోభగనుట, ప్రాగ్భవంబునమిముఁగొల్చుఫలముకాదె॥
సర్వశుభాకర సర్వమంగళ మేన రాగి సొమ్ములు పెట్ట రమ్య మగునె
తల్లి లేకుంకాక తల్లి పెంచినబిడ్డ పెంపేల చేయవు పేదతనము
మోహంబుచేఁ గన్న మోహసుతునకుఁ గట్ట బట్టీయవు కటికితనము
సకలసౌభాగ్యము ల్భవజహాళి కీయవు జవనాము మెఱ్వఁగఁ బరఁగు నీకు
నైన వారలభాగ్య మేసంఁయఁగలనె, వేఁడనన్యంబుమోక్షంబె వేఁడు వాఁడ॥
గజతురగాందోళికలునెవ్వచుండఁగ గోరాజవాహ మేకొఱ్ఱ చెపుమ
నవరత్నకాంచన నవ్యభూషలుండ నురగభూషణు లేమి నుంచుటేమి
దివ్యదుకూలము ల్తేజరిల్లుచునుండ గజచర్మధారివి గాఁగ నేమి
యిష్టపదార్థసంతుష్టి గల్గినని ల్భిక్షాటనము సేయఁ బ్రతియేమి
లోభరీతిని భాగ్యంబులో టుపడిచి, యున్న నిన్నన్నఁగలనె యాపన్నరక్ష॥
పరభామ ముట్టనుపాయంబు గల్గదే లోకాపవాదము లోఁగుఁగాక
బలహీను నధికుండు పరిభవింపఁగరాదె నిందింతురను భీతి నిలుచుఁగాక
యధికారి తా స్వార్థ మపహరింపఁగరాదె యది భంగపడఁ దక్కదనుటగాక
దొరలతో వైరంబు తొడఁగింపఁగారాదె ప్రాణహానికి భయపడుట గాక
యవని దుర్మార్గవృత్తికి హానిగలదు, హాని లేకను వర్ధిల్లు నమలయశము, రామ॥

కాలికిఁ జెప్పట్టజో లెఱుంగనివారు పల్లకీ లెక్కెడి ప్రౌఢిగనిరి
కట్టుగుడ్డయు లేక కడుఁ గృశించినవారు దివ్యాంబరప్రాప్తిఁ దేజరిలిరి
కుండకూ డెప్పుడుఁ గనకయుండెడివారు బిందె తప్పేలల పెంపుగనిరి
తమిదంబలియు లేక తపసొనర్చెడివారు పరిపఁటకంబుల బలుపుగనిరి
బందిపోట్లను ఖైమునఁ బడ్డవారు, పెద్దలై వారు నేఁటికిఁ జేసుకనిరి, రామ॥
పదుగురు మెచ్చుచు బహుమతిచ్చునపుడు పెళ్లఁ జనఁగొట్టువాఁడె పో బడవకొడుకు
సభలోనఁ గొప్పగాఁ డించు చనుపుఁ జెండెడు వేళఁ జుప్పలెన్నెడివాఁడె ధగిడికొడుకు
ఒకరీయఁగాఁ జూచి యొప్ప దనువాఁడె పో అడుకుయుండకుఁ బుట్ట రట్టడీఁడు
వడిఁ బీటపై పెద్ద పడఁద్రోయునంతలోఁ బెక్కఁబొంగువాఁడె పో మోటభడవ
ఫలముఁ బూనంబుఁ జేసెడివాఁ డుండ, లెన్నటికి నిమ్ముఁ జేర రెండెంచిచూడ, రామ॥
చిక్కినవస్త్రంబుఁ జింపఁ జూచుచు గాకి పలిసిన పసిపైని బాఱదెపుడు
పీకుఁగు డొక్కలు పెల్లగించెడివక్త జీవంచు ప్రాణిపైఁ జేరఁబోదు
తెలిపేడు నుసిపుర్వు తొలి యొనర్చునుగాని చెఱుపలే దెన్నిటఁ జేవకట్టి
యీఁగ తాఁ బుంటిపై సీపిఁ బెట్టునుగాని మెఱుఁగైన మేనిపై మెలఁగ లేదు
దీనజనులను దుష్ప్రభు తిట్టుఁగాని, చొక్కి బలవంతుఁ గన్నెత్తిచూడ లేఁడు॥
గోవులఁ బసుఁగొట్టి కోసి మాంసము తిను మాలలు మేదినీపాలు రైరి
వీథిలోఁ జాడులు వెదుకు తోఁ పెద్దఁ గ్రాంతలంజెలు వీరమాత లైరి
యూకారి ప్రుష్టేని సతిహీనమనుజులు పండితాధికులయ్యెఁ బ్రబలి రిలను
సద్వంశజులు లెఱ్ఱ పరధన ధన్యులై రాజసన్మానులై రహిఁ జెలంగి
రిల్లు ముష్టాల ములమెన సంచు లాఘన్యులు కులంబు మూలకు నొత్తిగిల్లె
రాముల నిగుల్యాపాకు ననద్రాజసుఖము, తనుఁ శ్రీగిరిమలేశ శంకరేశ. ౬౦
చిన్నవాఁ డైనప్పుడుఁ జెలరేఁగి యొడ్చుట వర్షంబు వర్షించు భవన మొకట
ఇంట లేకయు ధూమముహూలిమా నగ్నియు సలులు గుట్టెడు సర్వశయ్య
సను బాయి కూడును ఘనపంకిలోపలసరణియు తొంరంపుజలము మఱియు
మానవ సహ్యమా మాసినబట్టయు దీప్తి హీనం బైన దీపకళిక
మాటవినసట్టి పెండ్లము మఱియు నిట్టి, పదివిధంబులు దుఃఖసంపాదకములు॥
పట్టుపు దేశకి ఒట్టలేక కృశింప బానిస కబ్బునే పట్టుచీర
పండ మంచము లేక ప్రభువు దుఃఖింపఁగా బఱు పబ్బ నేర్చునే బంటునకును
జప్పిఁడియఁజలి నపడు దినములఁ బిండివంటలపైని బ్రీతి దగునె

కుంభకోలయుఁ బట్టి కోరాడుదినములఁ బల్లకి యెక్కెడి భ్రాంతితగునె
కాలవిపరీతమున భోగకాంక్ష విడువఁ, జాలకున్నను నగుదురుజగతియందు॥
ఘృక్షస రత్నమండవరాజి యేటికె దర్పణమేల జాత్యంధునకును
విరజాజి పూవఁడ విధవాంగనకు నేల కుమతికిఁ బుణ్యసద్గోష్ఠి యేల
మూఢున కేటికి ముక్తివాక్యంబులు కోపికి సౌజన్యగుణ మదేల
స్వైరిని నత్రేల ముక్కిఁడిదాసికి సౌందర్యవతి యేల షండునకును
జారకేలను సద్వృత్తిసార మహిమ, కరివిభుకేల ప్రజలదుఃఖములజోలి॥
గోవధాన్వితవిప్రగోరోచనంబు రోగార్తున కొసఁగ మోక్షాప్తి గలదె
ఫలయుక్తపాదపంబులు త్రెంచి తత్ఫల వితతి విపుల కీయఁ జతురుఁ డగునె
చెఱువులుఖండించి చేలు గావించియుఁ జలివేంద్రలుంచియు సరసుఁడగునె
బలవంతమున నన్యభామలఁ గనలించి దంపతిపూజ గావింపఁ దగునె
యనృతములనోట నెప్పుడు నాడుకొంచు, నతిథిఁబోషింపఁగల్గునేయధిక ఫలము॥
సారమేయము లొక్కసారిగా మొఱఁగిన భయపడి తిరుగునే భద్రగజము
జంబుకంబుల వ్రేక్కసమయమందు మొఱుంగఁ బెడబొబ్బలిడునొకో పెద్దమెకము
డేగలు నిజబలోద్వేగంబుఁ జూపిన సంచరింపక యున్నె సాళువంబు
సింహంబు లొక్కటై చెలరేఁగి ధ్వనిచేయ సాధ్వసంబందునే శరభమృగము
భువిని నీచ నల్పులు ఘోరబలులని, బరిభవించినఁ దగ్గునే ప్రాభవంబు, రామ॥
జానునిభావంబు జారకుఁ దెలియును పాముల జాడలు పాము కెఱుక
తస్కరప్రౌఢిమ తస్కరుండెఱుఁగును నీరు పల్లంబైన నేల నెఱుఁగు
హింసాపరునివృత్తి హింసాపరుఁడెఱుంగుఁ బిశునగుణంబులు పిశునుఁడెఱుఁగుఁ
గడుఁ బతివ్రతబుద్ధి ఘనపతివ్రతగను మానిమానసవృత్తి మానియెఱుఁగు
సజ్జనుఁడెఱుంగు సజ్జనస్వాంతమహిమ, నిరుపమానందవైరాగినిన్నెఱుంగు॥
పైకంబు గూసినఁ గాకంబు గూయదె దంతివచ్చిన త్రోవ దుంతరాదె
మామిడిపూచిన మంకెన పూయదె తురగమేగిన దారి ఖరముపోదె
సింహముల్ ధ్వనిచేయ శివములు గూయవె దొరలువచ్చినత్రోవ దొంగ రాఁడె
నరులుండుగతిని వానరములు నుండవె ఘనవ్యంతమురాదె ఘర్మమట్ల
సుజనుగతి దుర్జనుం డంతశోభ నున్న, నెచ్చుతగ్గులు గల్గవే యెన్నిచూడ॥
ప్రాప్తించునొకవేళఁ బాకశాసనుకైన దైన్యయాచ్ఞావృత్తి దారుణముగ
నొకవేళ యమునకు నోడఁగూడు దుర్వారరణరంగమందుఁ బరాభవంబు

ప్రాపించు నొకవేళ భాగ్యవంతులికైన భయదదారిద్ర్యసంబాధకంబు
రాఁగిల్లుఁ బండితరాయుని కొకవేళ ధాత్రీశసభలలోఁ దప్పుమాట
గర్వపడియుంట భువిలోనఁ గాని మాట, యెట్టివారికినొకవేళ నెగ్గుగలుగు॥
పటుసౌఖ్యవిభవసంపత్తియు లేక యే హీనంబు ప్రాప్తించు మానవునకు
నిరుపేర కెయ్యెడ నిష్టంబు లేక యే జగడంబు సమకూరు జగతియందు
ఘనకర్కశులనైనఁ గడుసమాధానంబు చేసి కార్యము బాగుచేయు రాక
దొరకెన్న చాలదు తోరంపుమూఁకనే మానంబు కోకనే మగువలకును
నోర్వ లేక యే మనుజులీయుర్వియందుఁ, బరులమర్మంబులెన్నుటప్రౌఢగరిమ॥
గళలగ్న దివ్యముక్తాసరంబులు త్రెంచు క్రోఁతి కాలందెలు గొలుసుకున్న
తస్కరుం డిలుసొచ్చి ధనమెల్లఁగైకొని కంచంబు విడుచునే కరుణదలఁచి
వంటింటిలోనికి వడిఁ జొచ్చి శునకంబు కుడుకుండ ముట్టక మరలిచనునె
చలువబట్టలె చాకి తొలఁగనం బొనరించి మాలిన్య వసనము ల్కట్టుకున్నె
ఘాత కొడిగట్టుమనుజుండు కఠినబుద్ధి, సాధుబాధ యొనర్పఁడే క్ష్మాతలమున
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౨౦
కడుహీనగతి వారకాంత గణింపదే కుణపంబునకు వాహకులును లేరె
క్రోఁతి వెంబడి జనకోటి చరింపదే దండధరుం డెన్నుదండ రాఁడె
ఘనవాద్యఘోషము ల్గంగిరెద్దుకు లేవె మాలఁడు భోజనము హాయిగనఁడె
రాతిబొమ్మకు లేదె రత్నభూషణరాజి పోతుకు వెడఁదయౌ పొట్ట లేదె
దుర్నయుండైన ప్రభువుకుద్యోగమహిమ, నెంతవిభవంబు గలిగిన నంతె ఫలము॥
మునుపున్న మాన్యము ల్మాంపకుండినఁజాలుఁ గ్రొత్తవృత్తులు సమకూర్చినట్లు
మునుపున్న పడితరంబులు ముంచకుండినా నిత్యోత్సవంబులు నెఱపినట్లు
పల దని కూయక పరు నీయనిచ్చినా వడివత్సరగ్రాస మిడినయట్లు
దారుణంబున నన్యధన మంటకుండినా సత్రంబులెచ్చోటఁ జల్పినట్లు
కావరంబునఁ బరసతిఁ గవయకున్న, సకలసౌఖ్యద సద్వృత్తి జరపినట్లు॥
ఖండము ల్గావించి గానుగఁ బట్టిన నించుతీ పిసుమంత డించనట్లు
కరపత్రమునఁ గోయ గట్టిరాళ్లనుదీయ శ్రీగంధవాసన చెడనియట్లు
శాణసంఘర్షణ సన్నంబులై రత్నవారంబు ఘనకాంతిఁ దేజినట్లు
పుటపాకతప్తమై పాలివోక పుత్తడి దాఁగంటఁ బడి వన్నె దాఁగనట్లు
నీచగతిఁజెంది దాత తా నిజగుణంబు, విడువఁడెన్నటఁ బ్రాణంబె విడుచుఁగాని॥

కాలరత్నముగాదె ఘనవసంతం బెన్న స్త్రీరత్న మరయంగ సీతగాదె
భాషామణియు గాదె భవ్యకవిత్వంబు మానరత్నముగాదె వారణాసి
విద్యకు రత్నంబు వినయసంపూర్తియు శౌర్యరత్నం బెన్న సవ్యసాచి
ధర్మరత్నంబగు దాతృత్వమహిమంబు రాజరత్నము గాదె రామమూర్తి
శక్తిరత్నంబు పార్వతి జగతియందు, దైవరత్నంబు నీవె కా తలంచిచూడ॥
బహుజనపోషకభాగ్యాఢ్యుఁడు ప్రభువగు నెద రాత్రిఁ భరియు లిలను తేదు
భూమి ఘనాతతి మోసిన యది సగ్గు మొగ్గి తుప్పలు తేవి మొల్చి చూడ
ఘనపర్వతం బెన్నఁ గనక గిరీంద్రంబె గండశైలము లెన్న గలవు ధాత్రి
మారుతం బెన్నఁగా మలయానిలంబె కా పుడిగాలి యేమి సొంపొసఁగఁ జేయు
దైవరాజన్న నీవె కా ధరను మిగుల, నన్ను చిల్లరదేవళ్లు నొంచలేవు, రామ॥
రాజరత్నంబగు రాముని నడవికిఁ బంపి కైకమ్మ యేభాగ్యమందె
సుగ్రీవురాజ్యంబు సుదతిని గొని లేచిపోవున్న వాలి యే భోగమందె
సాధ్విశిరోమణి జానకిఁ గొనిపోయి దశకంఠుఁ డేపాటి దశనుబొందె
జనకాజ్ఞఁ దల్లిని నరకునఁ జంపిన పరశురాముం డేమి పదవిఁ గాంచె
నిందమాత్రంబె వారికి నిలిచెఁ గాని, సౌఖ్యమందంగఁ జాలరే జగతియందు॥
సత్యహరిశ్చంద్రు సంకటపెట్టిన కౌశికుం డేపాటి ఘనతగాంచె
ధర్మరాజును ద్యూతధర్మంబుచే నోంచి రారాజ దేపాటిరాజ్యమేలె
మానిని ద్రౌపది మానభంగము చేసి దుశ్శాసనుం డేమి తోడవెట్టె
నలచక్రవర్తిని నలయిక పొందించి కలిపురుషుం డేమి కలిమి గాంచెఁ
బరమశాంతుని సారంగధరుని కాళ్లు, నఱకఁగాఁ జేసి చెలి యేమి కరము గాంచె॥
తాగడించెడువేళ దారుణంబుగ జూపు యాచకు లేతేర నధికరోష
మడిగిన మాఱొక్క సర్గంబు తే దను నెడపక పడియున్న చేచి తిట్టు
మఱిమఱి వేఁడిన మాంటు శేరుండును విసిగి వా లేగిర చేయు మొక్క
సుద్యోగదశచేత నూరూరి ప్రజలను గాసినొందఁగఁ జేసి ఘనధనంబు
గొంచుఁ దా మాఱు మిస్త్రి గోరసట్టి, లోభివర్ణింప నామదిలోన లేదు, రా॥
వైశ్వదేవము చేసి బైసిమాలిన [illegible] కేలు పట్టిన ధర్మలీల యగునె
నింటిలో నతిథికి నిష్టాన్నములు పెట్టఁ బెట్టియుండ్లఁ గన్నము శ్రేయఁ దగునె
ప్రొద్దుమాపుల దేవపూజలు సేయుచు బందిపోటులు వేయు భావ్యమగునె
నిత్యాగ్నిసంస్కారనిష్ఠయుండై ధాత్రి ననృతవాక్యంబుల నాడఁ దగునె
యొల్లుగా వించునరుఁ గాలుఁ డధికరోష, మునను దండించి నారకములను ద్రోయు॥

పదుగురు మెచ్చఁగాఁ బాడినయదె పాట యొరికి సాధ్యంబుగానిదె కోట
విబుధనివాసమై వెలసినయదె పేట యంబికేశు భజింపనదియె పూఁట
ఫలపుష్పదళగుచ్ఛ లలితమైనదె తోఁట యతిథిపూజ లొనర్చుటదియెమూట
ధీరజాల్ముల కుపకారమైనదె మాట యాదటనుమెచ్చినయదియె యాట
యనివచింతురు పూజ్యులహర్నిశంబు, తెలుఁగనేర్తురె మర్త్యులిహాపరములు
రామలింగార్యపోష సద్రాజభూష, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౮౦

పులిమీసములు పట్టి మలివేట్టఁగావచ్చుఁ గాయంబుపై వాస గల్గకున్నఁ
బాముపాతల దన్ని బాసిల్లఁగావచ్చుఁ దల దీము ననుభీతి దలఁపకున్న
భయదసింహాసటంబు పట్టి లాగఁగవచ్చుఁ బ్రాణహానికి భయపడకయున్న
గడుఁ బతివ్రతకరం బొడిసి పట్టఁగవచ్చుఁ గులహాని కాత్మలోఁ గొంకకున్న
నన్నిటికి రోయువాని కీసువని యుండుఁ, జేయరానట్టిపనియేది చెప్పవయ్య॥

గుడిమ్రింగువానికి గుడిలోనిలింగంబు పిండివడియముస్ల పేఁడంబు
కడుదివాణపువస్తు వడిమ్రింగువానికిఁ దవపిష్ట మ్రింగుట దారుణంబె
పరగణా మ్రింగెడు పాపాత్మునకు బొక్క పల్లెదోఁచఁగఁ గష్టపాటెచెపుము
బహుజనక్షేత్రము ల్పాడుచేసెడువాఁడు భటవృత్తి ముంచు టేపాటిదొడ్డ
సత్రముల రాల్పునేయు నపాత్రులకును, నెంతవిభవంబు గలిగిన నేమిఫలము॥

పదుగుర నొప్పించి పన్నులిచ్చుటకంటెఁ గష్టార్జితం బొక్క కాసుమేలు
ఘనవనంబులు గొట్టి కట్టుమేడలకంటె నింపైన యొకపంచటిల్లుమేలు
పాతకుండిచ్చెడు భక్ష్యాదికములకంటె సజ్జనాగ్రణి యిచ్చు జావమేలు
ద్రోవలుగొట్టి సత్రావళి యిడుకంటె న్యాయార్జితాన్నమెంతైనఁజాలుఁ
జపలుఁడైనకలయాత్రలుసల్పుకంటె, స్థిరతమీపూజ క్షణమైనఁ జేయమేలు॥

మనవిచేసిన పని మఱి యేమటంటివా సర్వజ్ఞతకు అట్టు జరగు నిపుడు
ధాతవ్రాసినవ్రాలు తప్పదటంటివా మునిసుతుఁ బ్రోచుట మొదలెసున్న
దుర్వారజననార్తిఁ ద్రోయలేనంటివా గరళంబుమ్రింగుట కల్లమాట
సకలలోకంబులు సమయింప సృజియింపఁ బెంపశక్తియుఁ గలప్రభులమతికి
నీకు ననుఁబ్రోవ భారంబెటిగనుతురగ, గానసన్నుద్ధరింపు సౌఖ్యముగ నిపుడు॥

కనకగిరీంద్రంబు కార్ముకంబైయుండఁ దలపుత్రపట్టుట తగునె నీకు
సామేనఁ బార్వతి చక్కనైయుండఁగా గయ్యాళిగంగ యేకారణంబు
రజతాద్రి నిలయమై రాజిల్లుచుండఁగా వల్లకాటికిఁ బోవు వాంఛ యేమి

జనాదిదేవత లెవ్వరు లైయుండ దయ్యాలతోఁ బొత్తు తగవె నీకుఁ
...యమెంచ నిత్యయుక్తి, నున్నవాఁడవె నైన నే నెన్నువాఁడ,రా॥
...ముచేత పటంబుఁ బేమును దలఁచినఁ గామినీమణులను గలసినావు
...యుంగనుఁడని పాడు వేదములన్న మహిమనూంగళ్యకమహిమ దెలిసెఁ
...మయుఁ బవంచుఁగను పెంచనొక భక్తుకొడుకు మాంసముఁ దినఁ గోరలేదె
...వాత్సల్యత పరఁగె నీయందు దన లయకారుఁ డనుఖ్యాతి లలి వహించె
...నివసఁ జేష్ట నష్టాని సరణి నాకుఁ, గానఁబడె దీవులివరంబు కరుణఁ జెప్పు॥
...చేర్ద్యావ ...శయూగ్నికీలలు గని గంగ భంగతఁ గాంచుఁగాదె
సతీ నామానను భవత్పుతుముఖంబును గాంచి సామజభ్రాంతిచేఁ జంపుఁగాదె
ఏకు మాపని మోహ నెఱిమయూరముఁ గాంచి సర్పభూషణరాజి జంకుఁగాదె
...త్వామునిని భూతగణముఁ గాంచిన విభ్రాంతిపడి మోము వెల్లగాదె
...గృహాచర్చలన్నియును ...పటులు, జాలకవిషంబు క్రింగఁగాఁ జాలినావు॥
...నాంగికుచంబు మొదలె నీవందునా మోఁకాలె శివుఁడని మొక్కవలద
కుచంబు మాయఁ దని కోటిపూజింప నా కుండ నీవని మది నుండవలద
పామాలాయా వని భావించి కొల్తునా నెంత్రకమా వని ప్రేమ వలద
...కాయఁడ పటంచు పాగి మొక్కెదమన్న నా కారశూన్యుఁడంచరయువలద
...పూజింతుఁ నా కంఠ, నమ్ముఁ గృపతోడఁ బ్రోవు మా మాన్యయుతుఁ డగ॥
...నీ ...నాదకయుండు తనయుబకంచును ధనముగూర్చు
మోహంబు జగతిపై మొఱపునుంచును వదలఁడు క్రోధంబు పరులపైని
...దినములు ధరణిపై నుంకునో తుదకుఁ బోమెను వారితోఁ బదెవుడు
...మాను ...పోయినవెన్నఁ దనువొక్క ...నిను సంబుదాఁ పఁబోరు
...బరా ...కంటిలోఁ గంటనీరు, వెన్నుచుండెకి తనవారిప్రేమకల్ల,రా॥
...యుకఁ ...కొప్పులె గాని కర్మబంధంబులు కడకుఁ జరున
పుణ్య...తీజలంబులుందును మునిఁగిన నొడలివంటిన మట్టి సడలిపోన
చెలఁగి యోగంల లేక సిద్ధించునే ముక్తి చిత్తశుద్ధియు లేని జీవులకును
...శివపూజ పొంగి చేయఁగ నేమి భాగురాశాపాశబద్ధులగుచుఁ
జపకనున గనలేక వంకదారిఁ, దిరుగుదీరిని నాత్మ నిజము దెలియలేరు
...పాప ఉద్రాజమాణ, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౦
...యటంచుఁ గనువచించుటె కాని కర్మఫలమ్ముఁ దాఁ గానలేఁడు
వేదాంతి నని తాను విజ్ఞప్తిఁ గుటె కాని సుఖదుఃఖములచేత స్రుక్కుచుండు

బహువేదశాస్త్రము ల్పఠనచేయుటె కాని దైవరాట్టెవ్వఁ డని తలఁపలేఁడు
దానధర్మంబులు తగ నొనర్చుటె కాని సద్గుణంబులతోడఁ దొరసియుండు
డాంబికులువీరు తమగుణాడంబరములు, మెచ్చఁజెప్పుదు రుర్విపై మేరుధన్వ॥
సతిపతు లిద్దఱు సఖ్యంబు గావించి యెఱిఁగిరా గర్భం బదెప్పు డగునొ
నెలదప్ప గర్భంబు నిల్చె నందురు గాని యేపిల్లపుట్టునో యెఱుఁగ రెవరు
నైజజననంబని వర్ణించుటే కాని యెన్నఁడో ప్రసవంబు నెఱుఁగ రెవరు
శిశువు కాధారమా స్త్రీకుచంబులఁ బాల వేరీతిఁ బుట్టునో యెఱుఁగ రెవరు
ఏమి యెఱుఁగని తలిదండ్రు లేమి నన్ను, మాయగా నెంచ మిన్నిఁక మఱువరాదు॥
నీరిలోఁ బుట్టిన నీరిలోఁ బెరిఁగిన నీరు తామరలోన నిలువనట్లు
లాజ్యమొత్తయుఁ ద్రావ నావంతయైనను నాజిహ్వ నాలుక నంటనట్లు
పరఁగఁ గుమ్మరపుర్వు పంకంబులోఁ బక్కఁ బంకంబు పుర్వుపైఁ బాఱనట్లు
లద్దంబులోఁ జాయ లవి యెంత కన్పడ్డ నద్దంబు కాచాయ యంటనట్లు
విమలవిజ్ఞాని సంసారవిధమునుండి, రాజశేఖర విన్నను రాజయోగి, రామలిం॥
పిపిరికాయలో పుర్వు పిసికికాయలో చచ్చు నగ్నినాజ్యంబందె యగ్నియణఁగు
తేజస్తత్త్వజలంబు తేజంబు చల్లార్చు వారిసంభవవహ్ని వారి నడఁగు
భానుమయూఖము ల్భానునందే గ్రుంకు నిందునికళలన్ని యిందె సమయు
మూఢులు సంసారమోహవారిధిఁ బడి పారంబు ముట్టక భ్రష్టులైరి
జ్ఞానిహృత్పద్మకర్ణికాస్థానసంస్థ, తావకాకృతిఁ గని మోక్షధామునుండు॥
మూఁడాఱు వాకిళ్లు మూసి పైద్వారంబు తీసి తా దాఁటుచు దివ్యమైన
మూఁడుమూలలకొండ వేడుకతో నెక్కి మేడలో వెలిఁగెడు మేటిఁ జూచి
యక్షరంబులు నాల్గు నాఱునేకముచేసి యక్షయపదవిఁ దా నంది మిగుల
సాలోక్యసారూప్యసామీప్యసాయుజ్య ఘనచతుర్వర్గ సత్ఫలంబు లొదవి
సకలమేకంబుగాఁ జేసి స్వాంతమందుఁ, బరముఁ గను వాఁడె భువిలోనఁ బరమయోగి॥
ఈడపింగళనాడి యెగదీసి బిగఁబట్టి షట్కోశవైరుల సంహరించి
తనువుఁ బ్రాణంబును దత్త్వమందు లయించి తనువులోనున్నట్టిదైవ మెఱిఁగి
తనువుకోర్కు లడంచి తత్త్వశూన్యుండయ్యు బిందుద్వయంబున్న చంద మెఱిఁగి
శిరసులో మెలఁగెడు శీతాంశుఁ గనుఁగొని తత్కరామృతపానితనరిమిగుల
హృదయసంవాసు నిన్నని మోదముతోడఁ
బ్రణవసంధానుఁ డగువాఁడె పరమయోగి

రామలింగార్యసోమ సద్రాజభూమ
శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౮

తను వను కాననస్థలమధ్యంబున నామహంకారంబె యగుపశువు మృగము
మదమత్సరములనే ఘోరమేయుంబులఁ గరణగుణంబునఁ గట్టిపెట్టి
మనమను గొలుసున మఱిదాని బిగియించి వాయునిరోధంబు వలలఁ జేసి
కదలనిధైర్యంబు ఘాతకంబుగఁ జేసి నిశ్చల దృష్టిచే నిల్పి గుఱియు
జ్ఞానఖడ్గప్రహారంబునఁ గడుద్రెళ్లించి, సన్నగవధంబు గావించుఁ దత్త్వవిదుఁడు॥
శివశివా యని నిత్యంబు నతిమనోజ్ఞనాదపరంపరలు వ్రాలిపోవు
భక్త నీమహిమంబు వలుకగా లింగఁ గాంచవిధము లెల్లఁ గడిసిరావు
శంకర నీపదనాకరధ్యానికి నామావళి సమంబు పొంగ దెపుడు
రుద్ర రాజ యని బుద్ధిఁ బలికి నుతించిన నా స్వనోన్నదనశాంతి యగుచు
ప్రకటనారాయణసురుజరుల్వాంటి గేని, సిరియు సంపదలబ్బు సుసిద్ధముగను, రా॥
జయ మేరుకోదండ జయ కాండకోదండ జయ శాంకరీధవ జయ మహేశ
జయ పాండురపుదేహ జయ వృషేశ్వరవాహ జయ జాహ్నవీధర జయ గిరీశ
జయ జనార్దనబాణ జయ నదీశ్వరతూణ జయ భక్తపరిపాల జయ గుణాంక
జయ జగదాధార జయ దేవతాధార జయ నాగహారా జయ సురేశ
జయ శశిశేఖర యనదీనుప్రతుదయా, కాంచనగ్రోత్ర నీవవసమేతుఁ జేసి
రామలింగార్యసోమ సద్రాజసోమ. శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౯౯

శరణు మహాదేవ శాశ్వత యీశాన శంకర సర్వమహేశ శరణు శరణు
దండంబు ఫాలాక్ష దైత్యారిపూజిత దండంబు మేరుకోదండ నీకు
వందనంబు బిరావదవనీపావనజబాంధవ యీశ వందనంబు
జోహారు లోకేశ జోహారు శశిశేఖర జోహారు గోరాజవాహ యుభవ
నీకు జోహారు శతకంబు వ్రాసి మిగులఁ, గోరిముచ్చింతుఁగైకొను కొమరరాజ
రామలింగార్యసోమ సద్రాజసోమ, శరణు శ్రీగిరిమల్లేశ శాంకరీశ. ౧౦౦

సంపూర్ణము.

(ఇది పరిషత్పుస్తకభాండాగారములోని 3551 సంఖ్యగలది)

ద్వితీయ భాగము ముగిసెను.

కాకినాడ—ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తులో వెలకుదొరకు గ్రంథములు.

1	విప్రనారాయణచరిత్రము—చదలువాడ మల్లయ్యకవి	రు 0	8
2	కవిజనాశ్రయము—వేములవాడ భీమకవి ...	0	10
3	పంపూరామాయణము—ఋగ్వేదికవి వేంకటాచలపతికవి ...	1	0
4	నీతిసీసపద్యశతకము—తాళ్ళపాక పెదతిరుమలాచార్యుఁడు ...	0	2
5	జ్యోతిశ్శాస్త్రసారము—శ్రీమాన్ కపిస్థలం కృష్ణమాచార్యులుగారు ...	0	8
6	జ్ఞానప్రసూనాంబికాశతకము—శిష్టుసర్వశాస్త్రికవి ...	0	2
7	సర్వేశ్వరశతకము—యథావాక్కుల అన్నమయ్యగారు ...	0	3
8	యుద్ధమల్లుని బెజవాడ శిలాశాసనము—జ. రామయ్యపంతులుగారు ..	0	8
9	కావ్యాలంకారచూడామణి—విన్నకోట పెద్దయకవి ...	0	8
10	చంద్రభానుచరిత్రము—తరిగొప్పుల మల్లనకవి	1	0
11	అకారాద్యముద్రిత గ్రంథసూచిక	0	8
12	ప్రాకృతభాషోత్పత్తి—శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు ...	0	12
13	శివతత్త్వసారము—మల్లికార్జున పండితారాధ్యులు	0	12
14	Defence of Literary Telugu జయంతి రామయ్యపంతులుగారు ...	0	8
15	శివరాత్రిమాహాత్మ్యము—శ్రీనాథమహాకవి	0	12
16	ఆర్యభాషావిభాగము—శ్రీమాన్ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు ...	0	8
17	Dravidian Lexicography జయంతి రామయ్యపంతులుగారు ...	0	1
18	హ్రస్వరంగములు—కొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు	0	8
19	నారసింహపురాణము—ఉత్తరభాగము—హరిభట్టు	1	0
20	మన్నారుదాస విలాసనాటకము—రంగాజమ్మ	0	8
21	జైమినిభారతము—వచనము—వేంకటకృష్ణప్పనాయఁడు ...	0	12
22	కాళిందీకన్యాపరిణయము (రెండుభాగములు) అహోబలపతి ...	1	4
23	రెడ్లనాఁటి రెండుశాసనములు	0	4
24	ఆంధ్రధాతుమాల	0	12
25	శాసనపద్యమంజరి	0	12
26	శతకసముచ్చయము (ప్రథమభాగము)	0	12
27	పరిషత్పుస్తకభాండాగారము. (ద్వితీయభాగము)	0	8
28	సూత్రాంధ్రవ్యాకరణములు—చిన్నయసూరి	0	8
29	రసాభరణము—అనంతకవి.	0	8
30	చాటుధారాచమత్కారసారః— (సంస్కృతము)	0	8
31	ఉత్తరరామచరిత్రము—జయంతి రామయ్యపంతులుగారు ...	1	0
32	షోడశకుమారచరిత్రము—వెన్నెలకంటి అన్నయ	0	8
33	అమరుకము—సాంధ్రము—జయంతి రామయ్యపంతులుగారు ...	1	0
34	సాంబోపాఖ్యానము—రామరాజురంగప్పరాజు	1	0
35	హంససందేశము—కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారు	0	2
36	శతకసముచ్చయము (ద్వితీయభాగము)	0	10
37	రాయవాచకము	0	8

the Cocanada Printing works, Cocanada.